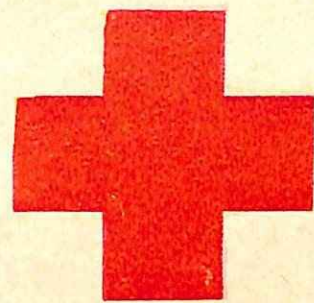

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1971

ΤΑΪΓΕΤΟΣ

ΓΙΑ ΤΡΙΦΩΝΗ ΧΟΡΩΔΙΑ

Μουσική: ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΙΧΟΙ
ΝΤ. ΒΕΒΕΛΟΓΙΑΝΝΗ

Α - νέ - βη - κα τα - υ - γε - τε στήν πειό ψη -

λή κορ - φή σου κι'εί - σα τ'ά - πέ - ραν - το τῆς γῆς τῆς

θά - λασσας τά πλα - τια, κι'εί - πλα - τια. Σάν τόν ἀη - τό έ - κούρ - νια - σα στόν

Α. ι. Λιάμαζι σου κι'ά - γνάντε - ψα ά - πό κοντά τ'ά - στέρι - να πα - λά - τια κι'ά - λά - τια. Εί -

πρώ - τα

Είδα τῆς νύκτας τίς σκιές καί τῆς αὐγῆς τὰ μάγια
σάν ἀστραπή τήν ἐκλείσε τήν πλάσι ἡ ματιά μου
ἦπια τό μῦρο τῶν δασῶν πού σά λεναν στά πλάγια
κι'έναν θεός πῶς ἤμουνα ἐθάρρεψε ἡ καρδιά μου.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεῖα Συντάξεως : Λυκαβηττοῦ 1.

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924 — 1941 • Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 27ον • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1971 • ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 5

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Σωτῆρος 21

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1092, ἄρθρον 6 : Διευθύνσεις Περιοδικῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δώρα δ' Ἰστρία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Λουκιανοῦ 27

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτησίαν συνδρομὴ Ἑσῶτ. Δρχ. 12. Ἐξῶτ. 10 σελλ. ἢ 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλωνται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ : Ὁ Λόντος καθυσιχάζει τοὺς Τούρκους..	2
Κ. ΠΑΛΑΜΑ : Θ. Κολοκοτρώνης..	3
Ε. ΦΩΤΙΑΔΟΥ : Ὁ Ἀ. Κοραῖς πρὸς τοὺς Σουλιώτας..	4
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Οἱ παραμονὲς τῆς Ἑπαν- στάσεως ..	5
Χ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ : «Ἐχε γειά, Παπαφλέσσα!»..	6
Σ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Δ. Λίβινγκστον..	7
ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΥΝΑΡΓΑΤΟΥ : Ἀστρονομικά ..	8
Γ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ : Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός..	9
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : Ποίημα..	10
Α. ΜΕΤΑΞΑ : Ὁ γείτονάς μου ..	11
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ : Τὰ ψηφιδωτὰ τοῦ Δαφνίου..	12
Γ. ΠΑΠΠΑ : Ἡ μόλυνσις καὶ ρύπανσις τοῦ περιβάλλοντος..	13
Ι. ΠΑΤΜΙΟΥ : Οἱ ἀγῶνες τῶν Σαμίων διὰ τὴν Ἑλευ- θερίαν ..	14
Η ΥΓΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΣΠΗΤΙ (Ἀρθ. Α. ΜΗΑΖΑ)..	15
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν..	19
ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΚΑ ΝΕΑ ..	24
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. (Ει- κόνες)..	26
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ : Τὸ σαλιγκάρι..	28
Ι. ΒΕΡΝ : Ἡ μυστηριώδης νῆσος..	31
Ν. ΒΕΒΕΛΟΓΙΑΝΝΗ — Α. ΒΩΤΤΗ — Α. ΠΑΝΑΓΙΩ- ΤΟΠΟΥΛΟΥ : Στίχοι — Μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα	
S. TRICOUPIS : Londres Calms the Turks.....	2
C. PALAMAS : Th. Kolokotronis.....	3
E. PHOTIADIS : A. Korais to the Souliotes	4
S. PANAGHIOTOPOULOS : The Days Before of the 1821 Revolution	5
CH. CHEROPOULOS : «Farewell, Papaflessa!»	6
S. SPILIOPOPOULOS : David Livingstone.....	7
OLD COLLABORATOR : Astronomy	8
G. MOUSTAKIS : Cosmas Aetolos.....	9
TH. CONSTANTINOU : Poem.....	10
A. METAXAS : My Neighbour	11
A. VARELLAS : The Mosaics at Dafni	12
G. PAPPAS : The Contamination and Pollution of the Environment	13
J. PATMIOS : The Fights of the People of Samos Island for Freedom	14
A. BAZA : Health at Home	15
H.R.C. and H.J.R.C. Movement — Activities.....	19
RED CROSS NEWS	24
H.J.R.C. GROUPS — ACTIVITIES (Pictures)	26
N. DIMITROCALIS : The Snail	28
J. VERNE : The Mysterious Island.....	31
N. VEVELOGHIANNIS — A. VOTTE — A. PANA- GHIOTOPOULOS : Verse — Music Inner Covers	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ : Ἀντίγραφο σχεδίασματος τοῦ Βαναρῶ φιλέλληνοσ Καρ. Κρατσάιν (1794 - 1878), πού ἔχει φιλατεχνηθῇ καὶ χρωματισθῇ ἀπὸ τὸν ἐκτελεστὰ ζωγράφο κ. Ἀλ. Κοντόπουλο. Ὁ Κρατσάιν, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγῶνος, ἐσχέδιασεν ἐκ τοῦ φυσικοῦ μορφῆς πολλῶν πολεμάρχων καὶ φιλελλήνων, καθὼς καὶ πολεμικὰ σκηνὰς, ἐθνικὰς ἐνδυμασίαις καὶ τοπία.

ΔΩΡΕΑ 1. Τῆς 8. 85 1
ΗΜΕΡΟΜ. 36199
ΑΡΙΘ.

Ἀπὸ τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα τοῦ Εἰκοσιένα

Ο ΛΟΝΤΟΣ ΚΑΘΗΣΥΧΑΖΕΙ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ

(Φεβρουάριος τοῦ 1821)

(Κατὰ τὰ τέλη Φεβρουαρίου τοῦ 1821 οἱ Τούρκοι τῶν Πατρῶν ἐβλεπαν ἀνέσυχον, ὅτι πολλοὶ Ἕλλη-
νες ἀπέστειλαν μέλη τῶν οἰκογενειῶν των εἰς τὴν Ἑπτάνησον. Διὰ τὴν καθησυχάσῃ ὁ Π. Πα-
τρῶν Γερμανός, ὁ ὁποῖος ἐφοβεῖτο ρῆξιν τῶν ἀνε-
τοίμων Ἑλλήνων πρὸς τοὺς τυράννους, ἐκάλεσεν τὸν ἐν Αἰγίῳ φίλον του Λόντον εἰς σύσκεψιν καὶ τὴν ἐπαύ-
ριον τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ ἐπεσικέφθησαν ἀμφότεροι τὸν διοικητὴν Πατρῶν Σε-
κίραγαν καὶ εὐρέθησαν πρὸ πλήρους συνελεύσεως τῶν ἐντοπίων ἀγάδων, συσκε-
πτομένων περὶ τῶν πραγμάτων.

Ἀπὸ τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως» τοῦ Σπυρ. Τρικούπη ἀνθολογοῦμε μίαν σελίδα σχε-
τικὴν μὲ τὰς εὐστόχους παραπλανητικὰς διαβε-
βαιώσεις τοῦ Ἀνδρέα Λόν-
του, ποὺ ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν πρωτεργατῶν καὶ προ-
μάχων τοῦ Ἀγῶνος, συν-
τηρήσας καθ' ὅλην του τὴν διάρκειαν ἰδίαις δαπά-
ναις ἰσχυρὸν στρατιωτικὸν σῶμα).

«Ὁ Λόντος ἐνόησεν ὅτι οἱ Τούρκοι ἦσαν μᾶλλον φοβισμένοι

ἢ ὠργισμένοι· διὰ τοῦτο τοῖς ἐλάλησε θαρραλέως : «Ἀγάδες, τοῖς εἶπεν, ἐπανάστασις τῶν ρα-
γιαδῶν δὲν γίνεται χωρὶς νὰ θέ-
λωμεν ἡμεῖς, οἱ πρόκριτοι· καὶ ἡμεῖς, χάρις εἰς τὸν μεγαλοδύ-

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΝΤΟΣ
Σκ. ΗΛ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

ναμον Θεὸν καὶ εἰς τὸν πολυεὺ-
σπλαχνον αὐθέντην μας, εἶμεθα πλούσιοι καὶ κτηματῖαι ὅπως καὶ σεῖς. Ἡμεῖς ἐνθυμούμεθα ὅτι ἔμειναν γυμνοὶ καὶ πεινῶντες οἱ ἀποστατήσαντες ἀπὸ τινων ἐτῶν πατέρες μας, καὶ δὲν ἐπιθυμοῦ-
μεν νὰ πάθωμεν τὰ αὐτά. Ἐπειτα τότε ἤρκαζεν ὁ πρὸς τὴν ὑψηλὴν Πύλιν ρωσικὸς πόλεμος, σημε-
ρον ἐξ ἐναντίας εἶναι παντοῦ βα-
θεῖα εἰρήνη καὶ καταδιώξεις τῶν ἀποστατούντων. Ὁ ἀποστάτης Ἀλῆς, Ἀγάδες, κινεῖ τὰς τα-

ραχάς, καὶ σεῖς, χρεωστῶ νὰ εἰπῶ, τὰς ὑποθεμαίνετε δι' ὧν πράττετε, ἂν καὶ ἐν ἀγνοίᾳ. Ἰδοὺ, ἐσκορπίσθη ὁ ραγιαῖς· πῶς θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ εἰσπραξὶς τῶν βασιλικῶν εἰσοδημάτων; Ἄν δὲν ἀλλάξετε διαγωγὴν, ἡμεῖς οἱ προεστώτες δὲν ἐγγυώμεθα τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου· καὶ ἐπει-
δὴ χρεωστοῦμεν καὶ ἡμεῖς λόγον τῇ ὑψηλῇ Πύλῃ περὶ τοῦτου, ἴσως ἀναγκασθῶμεν ν' ἀπολογη-
θῶμεν κατ' εὐθείαν καὶ νὰ φανε-
ρώσωμεν τοὺς αἰτίους».

Οἱ Τούρκοι ὄχι μόνον δὲν ὠρ-
γίσθησαν ἀκούσαντες τοὺς ἀπο-
τόμους τούτους λόγους ἐκ στό-
ματος ραγιαῖ, ἀλλὰ καὶ ἐζήτησαν εὐμενῶς τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ.

«Ἀγάδες, ἐπανελάβην ὁ Λόν-
τος, μὴ περιφέρεσθε ἔνοπλοι· ἀφήσατε τοὺς ραγιαῖδες ἐλευθέρους νὰ μεταφέρωσι τὰς οἰκογε-
νείας καὶ τὰ πράγματά των ὅπου εὐαρεστοῦνται, καὶ ἡμεῖς σᾶς ἐγγυώμεθα τὴν ἡσυχίαν τοῦ τό-
που, καὶ σᾶς προσφέρομεν καὶ πᾶσαν συνδρομὴν εἰς τὴν εἰσ-
πραξίν των βασιλικῶν εἰσοδη-
μάτων, κινδυνευόντων νὰ χαθῶ-
σιν». Οἱ Τούρκοι εἰσήκουσαν τοὺς λόγους τοῦ Λόντου, καὶ ἐφάνη-
σαν ἀνυποπόττεροι μαθόντες μετ' ὀλίγον ὅτι ἀρχιερεῖς καὶ προε-
στώτες ἄλλων μερῶν τῆς Πελο-
ποννήσου ἀπῆρχοντο πρόθυμοι εἰς Τριπολιτσάν, καὶ ὅτι οἱ τῆς Ἀχαΐας ἐμελέτων καὶ αὐτοὶ ν' ἀπέλθωσι.»

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

ΟΤΑΝ Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΩΝ ἔξε-
ράγη, ὁ Κολοκοτρώνης, μεμυημένος ἤδη ὑπὸ τῶν Φιλικῶν, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Μάνην, ἀφοῦ προηγουμένως εἶδεν εἰς τὴν Κέρ-
κυραν τὸν Καποδίστριαν. Εἶχεν ἤδη ὑπερβῇ τὴν μέσσην ἡλικίαν τοῦ βίου. Ἡ ἐμφάνισίς του εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὡς κλέφτης εἶχε καταμετρήσει σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν καὶ ἐγίνωσκεν, ὡς ἄλλος οὐδεὶς, ἐπενήργησεν ὡς θούριον σάλ-
πισμα. Τὸ μέγα τοῦ παραστήματος αὐτοῦ, τὸ στεντόρειον τῆς φωνῆς, τὸ καινότροπον τῆς περιβολῆς, τὸ ἀξι-
ωμα αὐτοῦ ἐν τῷ στρατῷ μεγάλου πολιτισμένου Κράτους, ἡ φήμη τοῦ παρελθόντος του, τὸ γόητρον τοῦ ὀνόματός το, ψαλλομένου ὑπὸ τῶν τραγουδιῶν τοῦ λαοῦ, τῆς διανοίας του τὸ φωτεινόν, καὶ τὸ μελιχρὸν τῆς γλώσσης του, ἐπέβαλαν, κατέ-
κτησαν, παραμέρισαν καὶ ἐθόλω-
σαν γύρω του πᾶσαν ἐπιρροήν, πᾶσαν ὑπεροχὴν. Εἰς τὰς ἀρχὰς μὲ τὸν Πετρόμπεην, ἔπειτα δὲ μόνος αὐτὸς ὑπέρτατος κύριος τῶν πε-
λοποννησιακῶν δυνάμεων, ἐξεστρά-
τευσε κατὰ τῶν Τούρκων. Κατέλαβε τὰς Καλάμας, ἐπῆλθε κατὰ τῆς Ἀρκαδίας, ἀπέκλεισε τοὺς Τούρ-
κους εἰς Καρύταιναν, τοὺς ἐνίκησεν εἰς τὸ Φανάρι, τοὺς συνέτριψεν εἰς τὸ Βαλτέτσι τὸ περιώνυμον. Ἐναλ-
λάξ ἀκολουθούμενος καὶ ἐγκαταλει-
πόμενος ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν του, πα-
λαίων κατὰ μυρίων στερήσεων, καὶ κατὰ ποικίλων προσκομμάτων, ὑπο-
βλεπόμενος καὶ ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐτῶν τῶν κυβερνώντων, ἔβαι-
νεν ἐν τούτοις ἀκατάβλητος ἐπὶ τὰ πρόσω. Κυρίου συναρρωγούς εἰς τὸ ἔργον του εἶχεν ἑξαδέλφους, υἱοὺς καὶ ἀνεψιούς. Κατέλαβε πλείστας σπουδαίας στρατηγικὰς θέσεις, διε-
ξήγαγε τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπό-
λεως, ἐνῷ δ' ἐπολιόρκει τὰς Πά-
τρας, ἀνέκοψε τὸν δρόμον του ἡ εἰσ-
βολὴ τοῦ Δράμαλῃ εἰς τὴν Πελο-
πόννησον. Ἀλλὰ τότε ὁ Κολοκο-
τρώνης παρέσχε τὸ ἐναργέστατον τεκμήριον τῆς στρατηγικῆς περι-
νοίας του. Ἀποκλείσας τὸν στρα-
τὸν τοῦ Δράμαλῃ εἰς τὴν Ἀργολικὴν πεδιάδα, τὸν κατέστρεψεν εἰς τὰ Δερβενάκια, κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1822.

ΕΠΡΕΠΕ νὰ εἰσελάσῃ μετὰ τὸν

Δράμαλῃν ὁ φοβερός Ἰβραὶμ εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ προσ-
τρέξῃ πάλιν ἡ πατρίς εἰς τὴν πολε-
μικὴν σοφίαν τοῦ στρατηλάτου κλέ-
φτου. Καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἐφήρμοσεν ὁ Κολοκοτρώνης μετὰ μεγαλοφυοῦς ἐπιμονῆς τὴν μέθοδον τοῦ κλεφτοπολέμου ἐναντίον τοῦ ἀκαταμάχητου καὶ λαμπρῶς ὀργα-
νωμένου Αἰγυπτίου. Ἐστρεψίτο καὶ στρατιωτῶν ἐπαρκῶν, καὶ πολιορ-
κητικῶν μέσων καὶ τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων· ὁ Ἰβραὶμ μετεχει-
ρίζετο ἐνταυτῷ τὴν βίαν καὶ τὸν δόλον· προσήλκυε διὰ τοῦ τρόπου καὶ τῶν ὑποσχέσεων· ἡ Πελοπόν-

Θ. Κολοκοτρώνης

νησος κατεκαίετο καὶ ἡρημοῦτο· πολλοὶ ὑπετάσσοντο εἰς τὸν κατα-
κτητὴν· ὁ μόνος ὅστις τότε κατέρ-
θωσε νὰ συγκρατήσῃ ψυχωραγοῦ-
σαν τὴν ἐπανάστασιν, νὰ τὴν ἐνι-
σχύσῃ, καὶ νὰ παραστήσῃ τὴν Ἑλ-
λάδα ἀνόπλιον ἐπὶ καθ' ἡν ἐποχὴν ἡ Εὐρώπη ἀπεφάσισε νὰ παρέμβῃ, ἀνακόπτουσα τὴν πορείαν τοῦ αἰ-
γυπτιακοῦ στρατοῦ, ἦτον ὁ Κολο-
κοτρώνης. Σφικτὰ διὰ τῶν ὁδόντων ἐκράτει τὸν πόλεμον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξηρτάτο ἡ ἐθνικὴ ζωὴ. Διεχύνετο παντοῦ ὡς ἡ ψυχὴ τῆς πατρίδος. Προσέβαλλε τὰ αἰγυπτιακά ἀποσπά-
σματα, ἐκαίε ζωοτροφίας, ἀπησχό-
λει καὶ παρηγόηλει παντοιοτρόπως τὸν ἐχθρόν, ἀκατάβλητος. Ἐνεφα-
νίζετο τιμωρὸς ἀμείλικτος τῶν προ-
δοτῶν, ἠνάγκαζε καὶ διὰ τῆς βίας νὰ προστρέξωσιν εἰς τὰ ὅπλα τοὺς ἀποτεθαρρμένους καὶ τοὺς φοβι-

σμένους ἀγρότας, οἵτινες ἐδείκνυνον διαθέσεις ὑποταγῆς.

Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ὡς ἦτον ἥρως τῶν πολέμων καὶ τῶν κιν-
δύνων, ἦτον ἀνὴρ τῶν σοφῶν γνω-
μικῶν, τῶν ἐτοιμῶν ἀπαντήσεων, τῶν εἰκόνων καὶ τῶν συμβόλων. Κόκκινον χρῶμα εἶχεν ἡ φουστα-
νέλα του· ἀρχαϊκὴν περικεφαλαίαν εἶχεν ἐκλέξει ὡς κάλυμμα τῆς κε-
φαλῆς του. Γράφων πρὸς τοὺς φίλους του ἐσημείωνε μὲ μικρὸν θ τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τοῦ κυρίου ὀνό-
ματός του· ὅταν ἦταν ὠργισμένος τὸ ἔγραφε μὲ κεφαλαῖον. Μεταβάς πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ διδασκάλου Καλύβα, ἐκάθησε — διηγεῖται ὁ Τερτσέτης — καὶ ἡκροάζετο τὴν πα-
ράδοσιν : «Τὶ εἶναι τοῦτο, λέγει μὲ μιᾶς, ποὺ διδάσκεις τὰ παιδιὰ τώρα;» Καὶ ἐχύθη μὲ γελοῦμενον πρόσωπο νὰ σχίσῃ ἓνα Βόλφιον ἱν-
φόλιο, μεγάλο βιβλίον, διὰ νὰ δεῖξῃ πῶς φτεῖναι τὰ φύσκινα. Ὁ δι-
δάσκαλος διὰ νὰ σώσῃ τὸν γερμανὸν φιλόσοφον ἔπεσε μὲ τὰ στήθη του εἰς τὸν ἱφόλιο. Τὰ παιδιὰ ἐγελοῦσαν καὶ ἐκεῖνα, ὡς εἶδαν πιασμένους κληρονομήν καὶ γέρον Κολοκοτρώ-
νην, — ὁ ἓνας νὰ φυλάξῃ τὸ βιβλίον του, ὁ ἄλλος νὰ τὸ κάμῃ φύσκινα». Ὁ Κολοκοτρώνης ἀνεγίνωσκε τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ ἐγίνωσκε τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν· ἐθαύ-
μαζε τὸν Μέγαν Ναπολέοντα, ὡ-
μνεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου, καὶ συχνὰ ἀπηύθυνε δεήσεις πρὸς τὴν Παναγίαν· ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὡς νὰ τὸν φαντάζεται ἀείποτε αἰρό-
μενον ὑπεράνω τῆς γῆς, τὸν ζωγρα-
φίζει πάντα καβαλλάρην εἰς τὰ τραγοῦδια του :

Ποτὲ δὲν καταδέχεται στὴ γῇ νὰ περπατήσῃ.
Καβάλλα πάει στὴν Ἐκκλησίαν,
καβάλλα προσκυνάει...

Τέρεϊ, διδάσκει, καλλιεργεῖ
τὸ καλλιτεχνικὸ συναίσθημα
Ο ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
Κυκλοφορεῖ
εἰς 285.000 ἀντιτύπων

Ο ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΟΥΛΙΩΤΑΣ

Σειρά ελευθερωτικών κινημάτων και εδυνάτερου χα-
ρακτηρής επαναστάσεις θα ακολουθήσουν εις την ήμέ-
ραν της Συμφουράς, την 29ην Μαΐου του 1453. Και το
πρώτον κίνημα θα εκδηλωθῇ ἐν μόλις ἔτος μετὰ την
πτώσιν της Βασιλίδος. Οἱ δοῦλοι ἀναμένουν ἀνυπό-
μονοι την «ἐκδικον ἡμέραν», την ἡμέραν της ἐκδι-
κίσεως. Τέλος, ὡς γενικὴν τρόπον τινὰ δοκιμὴν τοῦ
Εἰκοσιένα, ἔχομεν τὰ λεγόμενα Ὁρλωφικά, κατὰ τὰ
ὁποῖα ἐπὶ δολοφονίαν δεκαετίαν, ἀπὸ τοῦ 1770 καὶ
ἐπειτα, ἀνεστατώθη ἡ Ἑλλάς καὶ μάλιστα ἡ Πελο-
πόννησος καὶ τὸ Αἰγαῖον, διὰ τὸ ὁποῖον μάλιστα ὁ
Ἰούλιος Βέρν ἐγραψε θαυμάσιον μυθιστόρημα, σχε-
τικὸν πρὸς τὰ γεγονότα αὐτά, καὶ μετεφράσθη ὑπὸ
τοὺς τίτλους «Τὸ Αἰγαῖον καίεται» καὶ «Τὸ Αἰγαῖον
ἀνάστατον»: Μία δεκαετία σφαγῶν, ἐξανδραποδι-
σμών, καταστροφῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνατάσεως τοῦ ἐθνικοῦ
φρονήματος. Καί, πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεων πρὸς
ἐπικρατοῦν τελευταίως, ἃς σημειωθῇ ὅτι τὰ Ὁρλω-
φικά σημαίνονται ἐξ ἑτῆ πρὸ της Ἀμερικανικῆς Ἐπα-
ναστάσεως καὶ δέκα ἐννέα ἔτη πρὸ της ἐκρήξεως της
Γαλλικῆς. Καὶ ἐπρόκειτο κατὰ τὰ Ὁρλωφικά ὄχι
περὶ πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς ἢ οικονομικῆς συγκρού-
σεως, ἀλλὰ περὶ καθαρῶς ἐθνικῆς ἐνεργείας, ἢ ὁποῖα
συνέχισε τὴν ἀπὸ της Ἀλώσεως ἀδάμαστον πορείαν
τοῦ Γένους πρὸς ἀπελευθέρωσιν καὶ μόνον πρὸς ἀπε-
λευθέρωσιν.

Ἀλλὰ μεταξὺ τῶν Ὁρλωφικῶν καὶ τοῦ Εἰκοσιένα
δὲν μένει κενὸν ἀγωνιστικόν. Αἱ πολεμικαὶ δυνάμεις
τῶν «Ἐλευθέρων Πολιορκημένων», ἢ Κλεφτουριά
καὶ ὁ Ἀρματωλισμός, αἱ μεταμορφώσεις αὐταὶ τῶν
βυζαντινῶν στρατιωτικῶν λευφάνων, δὲν θὰ σιγήσουν,
ὅπως δὲν ἐσίγησαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα της δουλείας.
Πλὴν ὅμως τῶν γενικωτέρων ἀγωνιστικῶν προσπα-
θειῶν, ὑπάρχει ἡ βορειοδυτικὴ ἐπαλξίς, τὸ Σούλι,
ὅπου ἡμποροῦμεν νὰ περικλεισώμεν εἰς μικρογραφίαν
τὸ παλαιὸν ἔνδοξον Δεσποτᾶτον της Ἡπείρου, τὸ
ὁποῖον, λόγω της μεγάλης ἐκτάσεως πρὸς ἄλυσιν, ὡνο-
μάσθη, καὶ πολὺ ὀρθῶς, Δεσποτᾶτον της Ἑλλάδος.
Τὸ ἄ ρ ἢ ο ν αὐτὸ φύλον, ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Ὀμηρος,
τὰ τέκνα τοῦ Ἀρεως δὲν καταθέτουν τὰ ὅπλα. Μά-
χονται καὶ πρὶν, ἀδιακόπως ὅμως ἀπὸ τοῦ 1732 μέχρι
της 16ης Δεκεμβρίου τοῦ 1803, ὁπότε ὑποκύπτουν
εἰς τὴν παρασπονδίαν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Θὰ ἀναλάβουν
τὰ ὅπλα τῷ 1820 καὶ ἐπὶ δύο ἔτη θὰ μάχονται σκλη-
ρὰ καὶ κατόπιν θὰ διαρρεύσουν πρὸς τὰ κέντρα της
ἐν τῷ μεταξὺ ἐκτραγείσης Μεγάλῃς Ἐπαναστάσεως,
ὅπως ὠνόμασε τὸ Εἰκοσιένα ἡ Ἐκκλησία της Κοιν-
σταντινουπόλεως πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὰς προηγου-
μένας ἐξεγέρσεις. Ὁ ἀγὼν λοιπὸν τῶν Σουλιωτῶν
εἶναι ὁ μακρὸς ἐπίλογος τῶν Ὁρλωφικῶν καὶ ὁ
πρόλογος τοῦ Εἰκοσιένα.

Πρὸς τοὺς ἀκαταβλήτους αὐτοὺς πολεμάρχους τοῦ
Λαδωναίου Διὸς ἀπευθύνει τὴν 22αν Ἀπριλίου τοῦ
1803 ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅπου ἦτο μονίμως
ἐγκατεστημένος ὁ Ἀδελφὸς Κοραῆς, ὁ κορυφαῖος
τῶν Μεγάλων Λιδασκάλων τοῦ Γένους, ὁ πρῶτανος
τῶν ἐθνικῶν ἀναγεννητῶν (1748 - 1833), ὁ ὁποῖος
καὶ ἀργότερα, κατὰ τὴν ἐποποιίαν τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶ-
νος, θὰ γράφῃ πρὸς ἀγωνιστὰς τὰς σοφὰς συμβουλὰς

του. Καὶ γράφει τώρα πρὸς τοὺς Σουλιώτας, οἱ ὁποῖοι
εἶχαν ἤδη ἀπευθυνθῇ πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν Μέγαν
Ἕλληνα πρὸς ἐξεπρωσώπει ἀξίως εἰς τὰ ξένα τὴν
δούλην Ἑλλάδα: «Φίλοι καὶ ἀδελφοί. Ἐλαβον τὸ
ἀγαπητὸν σας γράμμα... καὶ τὸ ἔβρεξα ἀναγινώσκων
μὲ δάκρυα της ἐλπίδος καὶ της χαρᾶς. Ἐθαύμασα
τὴν γενναϊότητα καὶ μεγαλοψυχίαν σας, καὶ ἐξ αὐτῆς
της ἐπιστολῆς καὶ ἐξ ἀκοῆς ἀρχύτερα μαθὼν τὰ
ἡρωϊκά σας ἀνδραγαθήματα. Ἐκεῖνο δὲ διὰ τὸ ὁποῖον
ἐδλογεῖ καὶ ἡ ἀόρατος τοῦ θεοῦ δύναμις τὰ ὅπλα σας,
εἶναι ὅτι ἔχετε ἔμφυτον εἰς τὴν καρδίαν σας τὴν εὐ-
τυχίαν ὅλης της Ἑλλάδος. Διότι ποτὲ δὲν ὀρθοποδεῖ,
μήτε τέλος ἀγαθὸν λαμβάνει ὅστις φροντίζει μόνον
τὸ ἴδιον του συμφέρον καὶ ἀμελεῖ τὴν σωτηρίαν τοῦ
πλησίον του. Naί, φίλοι μου καὶ ἀδελφοί, ἡ Ἑλλάς
ὅλη μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐσᾶς βλέπει,
εἰς ἐσᾶς κινεῖται...».

Καὶ συνεχίζει ὁ Προφήτης, ὅπως εἶχεν ὀνομάσει
τὸν Κοραῆν ὁ Μάρκος Ρενιέρης: «... Ὁ θεὸς δὲν
βοηθεῖ παρὰ μόνον ἐκείνους ὅσοι ἀγαπῶσι τὴν ἑλευ-
θερίαν καί, παρὰ δουλωμένην ζωὴν, προτιμῶσιν ἑν-
δοξον, καθὼς τώρα ἐκάματε καὶ καθὼς εἶμαι βέ-
βαιος ὅτι θέλετε πράξει καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. Τὸ ἐξεύρετε
πολλὰ καλὰ, φίλοι καὶ ἀδελφοί, καὶ δὲν ἔχετε χρεια-
νὰ τὸ μάθετε ἀπ' ἐμέ, ὅτι εἰς τὸν τιμημένον ἄνθρωπον
ὁ ὑπὲρ της ἐλευθερίας θάνατος εἶναι δόξα καὶ χαρὰ.
ἡ δουλωμένη ζωὴ εἶναι ἡ μεγαλότερα καταισχύνῃ
καὶ ἡ πλέον ἀξιοθρήνητος δυστυχία, τὴν ὁποίαν δύ-
ναται νὰ πάθῃ. Τὰ ἡρωϊκά σας ἀνδραγαθήματα ἐγνω-
ρίσθησαν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἡ Εὐρώπη ὅλη τὰ
διηγείται καὶ τὰ θαυμάζει. Προσέχετε λοιπὸν καλὰ, διὰ
τοῦ θεοῦ καὶ της ἐλευθερίας τὴν ἀγάπην, καὶ συλλογι-
σθῆτε πόσῃ ἐντροπῇ καὶ καταισχύνῃ, πόσῃ λύπῃ
καὶ ἀπελπισίᾳ θέλουν δοκιμάσει ὅλοι οἱ πολυπάθοι καὶ
ταλαίπωροι Γραικοί, ἂν ἀκουσθῇ ὅτι οἱ ἥρωες τοῦ
Σουλίου ἔγιναν δοῦλοι τοῦ ἀρχειοτάτου τυράννου...».

Καὶ προσθέτει ὁ πνευματικὸς οἰκοδόμος τοῦ Ἑ-
θνους: «Ὅσον δι' ἐμέ, φίλοι καὶ ἀδελφοί, μάρτυρα
καλῶ τὸν ἐπουράνιον θεόν, ὅτι προτιμῶ νὰ σχισθῇ
ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ καταπλῇ ζῶντα παρὰ νὰ ἀκούσω
τοιαύτην καταισχύνῃν διὰ τὸ καῦχημα τοῦ Γένους
μου, τοὺς γενναίους Σουλιώτας. Εἰς τὸν ἐλεύθερον
ἄνθρωπον τότε μόνον ἦβελεν ἴσως εἰσθαι συγχωρη-
μένον νὰ προδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, ἐὰν οἱ δοῦλοι
ἔζων αἰώνιοι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ
ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι καὶ ἀνδρείοι καὶ ἄνδρες, ὅλοι
ἔχομεν νὰ πληρώσωμεν τὸ κοινὸν χρέος, ἄλλος τώρα
καὶ ἄλλος μετέπειτα, ὁ χρήσιμος ἄνθρωπος προτιμᾷ τὸν
τιμημένον θάνατον παρὰ τὴν καταφρονημένην ζωὴν».

Καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν ἐπιστολὴν του ὁ Ἠγήτωρ
εἰς τὸν αὐτὸν τόνον, τόνον ἐξάρσεως καὶ θαυμασμοῦ
καὶ συμβουλῆς πρὸς τοὺς Ἀσπίτας της Ἡπείρου, τοὺς
συμβολίζοντας τὴν ὅλην ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν. Καὶ
ὁ μέγιστος τῶν Ἑλλήνων ἐπιστολογράφων, εἰς ἕκ τῶν
μεγίστων ἐπιστολογράφων τοῦ κόσμου, ὅπως ἐκί-
νησεν αὐτὸν ὁ Διονύσιος Θερεϊανός, προφητικῶς θὰ
καταλήξῃ: «Υγιαίνετε, φίλτατοι ἥρωες καὶ ἀδελ-
φοί, καὶ σώζεσθε εἰς νὰ φθάσῃ της Ἑλλάδος ἡ κοινὴ
σωτηρία, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι μακράν».

ΟΙ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Χρονικό

Ἀπὸ τίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰῶνος
κάποιες βάσιμες ἐλπίδες. ἄρχισαν
νὰ φτερόνουν τίς ψυχές τῶν «ρα-
γιάδων». Εἶχαν ξυπνήσει τὴν ἐθνι-
κὴ συνείδησιν τὰ ἐνθουσιώδη θούρια
τοῦ Ρήγα, τὸ «Κρυφὸ Σχολεῖον»,
τὰ κατορθώματα τῶν ἀρματολῶν
καὶ της κλεφτουριάς, οἱ διαφωτιστι-
κὲς προσπάθειες τῶν Ἑλλήνων της
Διασποράς κ' ἡ ἀκμὴ της ἐμπορικῆς
ναυτιλίας. Κι ὅλο μεγάλωνε ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν μελῶν της Φιλικῆς Ἑται-
ρίας. Ἀπόστολοι της ἐμπνευσμένοι,
προσωπικότητες κύρους, μὲ τίς γνω-
ριμίες, τὰ μεγάλα ἢ μικρὰ μέσα
τους καὶ — κυριώτατα — μὲ τὴν πνοήν
καὶ τὸν ἐνθεὸ ζῆλο τους ἐσπάζαν
τὸν πάγο της ὑποταγῆς καὶ προ-
ετοιμάζαν μεθοδικὰ τὴν Ἑλληνικὴν
Ἀναγέννησιν.

Ἰδιαίτερη ἐπιτυχία σημείωναν οἱ
Φιλικοὶ στὴν Πελοπόννησο. Ἐκεῖ,
πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν Εσσηκωμὸ «τὰ
μυστικὰ της Φιλικῆς Ἑταιρίας ἔτρε-
χαν στὸ δρόμο», κατὰ τὴν ἐκφρασί-
ν τοῦ ἱστορικοῦ. Μέλη της ἐπαιρναν
ἀπὸ τὰ καφενεῖα καὶ τίς ταβέρνες
ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἔλεγαν «πάρ-
ε ἕνα κεράκι κ' ἔλα κάτι νὰ σοῦ πῶ».
Δὲν εἶχαν πιά μυηθῇ μόνον οἱ
ξεχωριστοί, ἀλλὰ καὶ μεγάλο μέρος
τοῦ λαοῦ.

Χτυπητὴ ἦταν ἡ ἀλλαγὴ στὴ
στάσι τῶν Χριστιανῶν. Φανερω-
νότανε καὶ στὰ πρόσωπά τους ἀκό-
μη: Τὰ μάτια τους ἔλαμπαν, τὸ
ῥυθὸς τους δὲν εἶχε τὴ συνηθισμένη,
δουλικὴ ἐκφρασί. Κ' οἱ Τούρκοι,
παρ' ὅλη τὴν πνευματικὴ τους νο-
θρότητα, τὸ εἶχαν ἀντιληφθῇ. Οἱ
χανομίσεις της Τριπολιτσᾶς ρω-
τοῦσαν τίς γνωστές τους Ἑλληνίδες:
«εἰν' ἀλήθεια πῶς θὰ σηκώσετε
κεφάλι καὶ θὰ χτυπήσετε τοὺς
ἀφέντες σας;»

Κάτι σχετικὲς πληροφορίες ἐφθα-
σαν ὡς τ' αὐτιά τοῦ σουλτάνου, καὶ
τότε ἐκεῖνος ἀντικατέστησε τὸν ἡπιο
βαλῆ τοῦ Μωριά μὲ τὸν ἀπαίσιον
πρῶτον Μεγάλον Βεζύρη Μεχμέτ
Χουρσίτ πασᾶ, πρὶν ἀπὸ λίγο
εἶχε πνίξει στὸ αἷμα τὴ Σερβικὴ
ἐπανάστασι.

Στις 6 Νοεμβρίου τοῦ 1820 ὁ
Χουρσίτ ἐφθανε στὸ Ναύπλιον μ'
ἕνα καταστόλιστο πλοῖο. Δεσποτά-

δες καὶ προσετοὶ ἀπ' ὅλα τὰ κέντρα
της Πελοποννήσου πήγανε νὰ τὸν
ὑποδεχθῶν. Φρόντισαν νὰ προσ-
ποιηθῶν τοὺς πειθαρχικούς, τοὺς
ἀπόλυτα ἀφωσιωμένους. Μὲ τέτοιον
τρόπο τοῦ φέρθηκαν, πρὸς αὐτόν,
ἐνθουσιασμένοι, χάρισε ἀπὸ μιὰ πο-
λύτιμη γούνα στὸν καθένα τους.

Ἦστερα ἀπὸ περιπετειώδη πορεία

Μωραϊτικὸ σπίτι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος
(Χαλκογραφία Γερμανοῦ περιηγητοῦ)

ἐξ αἰτίας τοῦ κρύου καὶ της βροχῆς,
ὅπου φανερώθηκε ὅλη ἡ θηριώδης
τοῦ νέου βαλῆ — σκότωσε ἕναν ὁδη-
γὸ γιὰ τὴν ἀμάξιν του ἔτυχε νὰ
κολλήσῃ, πρόσταξε νὰ πάρουν τὸ
κεφάλι τοῦ δημογέροντα τοῦ Ἀγίου
Πέτρου της Κυνοῦρίας γιὰ τὴν φύ-
γαν τὴ νύκτα ἀπὸ τὸν Ἀχλαδό-
καμπο διὰ πατριώτες τοῦ ἀγωγι-
ατῆς κ.α.π. — ἔφθασε ἐπιτέλους στὴν
Τρίπολι. Μπροστὰ στοὺς ἀγάδες,
τοὺς προσετοὺς, τὸν τουρκικὸν ὄχλο
καὶ τὸ λαὸ της πολιτείας, διαβά-
στηκε ὁ διορισμὸς του, ἐνῶ αὐτός,
καθισμένος σ' ἕναν ψηλὸ θρόνον κα-
μάρωνε ρίχνοντας βλέμματα ὑπερο-
πτικὰ δεξιὰ κι ἀριστερά. Μετὰ τὸ
τέλος σηκώθηκε ἀπότομα καὶ εἶπε:
«Ὁ θεὸς νὰ φυλάξῃ τὸν δίκαιο ἀπὸ
τὸ σπαθί μου». Ἐπειτα μπῆκε στὸ
σεράϊ καὶ πῆγε νὰ ἐπιθεωρήσῃ τοὺς
θαλάμους τοῦ προσωπικοῦ. Ἐπειδὴ
δὲ βρῆκε στὴ θέσιν του τὸν κλειδοῦχο,
πρὸς βρέθηκε στὴν ἀνάγκη ν' ἀπου-
σίασῃ γιὰ λίγο, πρόσταξε νὰ τοῦ
σπάσουν τὰ μπροστινὰ δόντια.

Αὐτὸ τὸ ἀνθρωπόμορφο τέρας
πῆγε νὰ κυβερνήσῃ τὸ Μωριά λίγο
πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι.

Τὰ μέτρα πρὸς ἔλαβε ἀπὸ τὴν

ἄλλη μέρα κιόλας, ἦτανε φοβερά.
Κυνήγησε μὲ λύσσα τοὺς κλέφτες
πρὸς εἶχαν ἀπομείνει, στέργησε τοὺς
ὑποτακτικούς του ἀπὸ κάθε ἔχνος
ἀνετῆς ζωῆς, ἀνάγκασε τὸν ἐπίσκο-
πο Δανιὴλ νὰ κἀνῃ σ' ὅλες τίς
ἐκκλησίες κήρυγμα γιὰ τυφλὴν ὑπο-
ταγὴν στὸν κατακτητὴ, ἐπέβαλε τὴν
τρομοκρατία. Ὁ πατριώτης κλη-
ρικὸς εἶχε φαινομενικὰ ὑπακούσει,
στὶς ἰδιαιτέρως ὁμως συγκεντρώσεις
ἔλεγε: «Ἐτοιμασθῆτε, ἐτοιμα-
σθῆτε! Ἐφθασε ἡ ὥρα τοῦ Ἀντρω-
μοῦ». Κ' οἱ πρόκριτοι, πρὸς τὸσο
πειθαρχικοὶ εἶχαν φανῇ, δὲν ἔπαυαν
νὰ προπαγανδίζουν καὶ νὰ κάνουν
σχέδια γιὰ τὴ συντριβὴ τῶν δε-
σμῶν της σκλαβιάς. Εἶναι χαρα-
κτηριστικὸ τὸ ἐπεισόδιο πρὸς τὴν Τριπο-
λιτσᾶς: Πολλοὶ προσετοὶ ἀπ' αὐ-
τοὺς πρὸς τὴν ὑποδοχὴ συ-
νεδρίαζαν ἐκεῖ, κι ἄχαφνα χτύπησαν
τὴν πόρτα Τούρκοι ἀστυνομικοί,
ποὺς ξέρετε πῶς εἰδοποιημένοι. Κα-
τὰ καλὴ τύχη κάποιος εἶχε τὴν
ἐμπνευσιν νὰ πῇ πῶς ἦταν καλεσμέ-
νοι γιὰ τὸ βαπτίσμιν τοῦ παιδιοῦ τοῦ
νοικοκύρη. Κι ἀμέσως ἐτοιμάστηκαν
ὅλα, καὶ τὸ ἀπὸ χρόνια βαπτισμένο
ἀγόρι, ζαναβαπτίστηκε! Κάθισαν
στὸ τραπέζιν οἱ Μουσουλμάνοι, φά-
γαν, ἤπιαν κ' ἐφυγαν μισομεθυ-
σμένοι, ἀφήνοντας τοὺς πατριώτες
νὰ συνεχίσουν τὴ σύσκεψιν.

Εὐτυχῶς μόνον διὰ μῆνης ἔμεινε
στὴν Τρίπολι ὁ Χουρσίτ. Στις 6
Ἰανουαρίου ἐφυγε κι αὐτός κι ὁ
ἐπίσης αἰμοβόρος κεχαγιάμπεης
του. Ὁ πρῶτος πῆγε ν' ἀναλάβῃ
τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ πρὸς εἶχε
συγκεντρωθῇ στὰ Γιάννενα γιὰ τὴν
ἐξόντωσιν τοῦ ἀποστάτη Ἀλῆ πασᾶ,
κι ὁ δεῦτερος στὴ Θεσσαλονίκη, διω-
ρισμένος διοικητὴς της ἐκεῖ φρου-
ρᾶς. Τόσο βέβαιοι ἦταν κ' οἱ διὰ
τὴν τάξιν πρὸς βασιλεῖς στὴν
καρδιά τοῦ Μωριά, πρὸς δὲν πήρανε
μαζὶ μήτε τίς γυναῖκες τους μήτε
τὴν περιουσίαν τους. Ὁ προσωρινὸς
ἀντικαταστάτης τοῦ τρομεροῦ πασᾶ
ἦταν ἕνας ἀνθρώπινος πρὸς δὲν
ἐβλεπε πρὸς ἀπὸ τὴ μύτη του.

Ἦταν μεγάλη ἡμέρα ἡ 6 Ἰα-
νουαρίου 1821 γιὰ τὸν Ἑλληνισμό.
Κι ὄχι τόσο γιὰ τὴν βγῆκε ἀπὸ τὴν

μέση ο Χουρσίτ, που αν έμενε μπορεί να δυσκολευόταν το ξέσπασμα της Έπαναστάσεως, όσο γιατί γύρισε από τη Ζάκυνθο ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Ήταν ο παράκλητος. "Όλοι τον καρτερούσαν, ως κ' οι παλιοί του έχθροι: Οί Δεληγιανναίοι του στείλανε μια θερμήν έκκλησι, που δεν την έλαβε γιατί ήτανε στο δρόμο. Ο έρχομός του γέμισε αίσιοδοξία και θάρρος κάθε πατριωτική καρδιά. Άμα συναντιόντουσαν άντρες, γυναίκες, παιδιά, αντί για χαιρετισμό λέγανε: "Ήρθε ο Κολοκοτρώνης!"

Οί Τουρκοί άκουσαν με δέος την είδησι. Δόθηκε έντολη στο μπέη της Μάνης Πέτρο Μαυρομιχάλη να τον πιάση ή να τον διώξη. Δεν κινήθηκε αυτός, φυσικά, κι ο Γέρος του Μωριά έμεινε άτάραχος στο σπίτι του φίλου του Μούρτζινου κάνοντας σχέδια για τη μελλοντική δράσι.

Για να εξασφαλισθούν οι τουρ-κικές άρχες, κάλεσαν στην Τρίπολι επισκόπους και προεστούς άπ' όλα τα σημεία της Πελοποννήσου — με κάποια πρόφασι, με σκοπόν όμως να τους κρατήσουν όμήρους.

Στο μεταξύ οι άδελφοί Σπηλιω-τόπουλοι διώρθωσαν μερικούς γκρέ-μιους μύλους της Δημητσάνας κι άρχισαν να φτιάνουν μπαρούτι. Το μυστικό δεν άργησε να προδοθή, μεγάλες όμως ποσότητες μπαρου-τιού είχαν ήδη εξασφαλισθή.

Ο Παπαφλέσσας, που βρισκό-τανε στην Ύδρα σταλμένος από τον Ύψηλάντη να προετοιμάση την Έπανάστασι, ύστερα από σχετικές συνεννοήσεις πήγε στο Αίγιο, όπου έγινε ή γνωστή Σύσκεψι. Με τη βεβαίωσι πως πίσω από την Φιλι-κή Έταιρία ήτανε μια μεγάλη δύ-ναμι, πως τεράστιες ποσότητες χρη-μάτων και πολεμικού υλικού είχαν συγκεντρωθή και τις άλλες ύπερ-βολές — που απέδειχθησαν σωτήριες — έπεισε και τους πιό συντηρητι-κούς ότι έπρεπε να γίνη ο Ξεση-κωμός την ήμέρα του Εύαγγελισμού, καθώς είχε όρισθή από τον πρίγκη-πα.

Στον έρανο που έγινε, οι δεσπο-τάδες κ' οι πρόκριτοι κατέθεσαν μεγάλα ποσά. Έτσι, κατά τις τε-λευταίες ήμέρες του Ιανουαρίου ή Μεγάλη Απόφασις είχε ουσιαστικά ληφθή.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡ. Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

«ΕΧΕ ΓΕΙΑ, ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ!»

Μες το χαμηλοτάβανο μισοσκό-τεινο δωμάτιο, λίγη άνοιξι είχε γλιστρήσει μαζί μ' ένα μπουκέτο κίτρινες μαργαρίτες, που βρίσκονταν σ' ένα πήλινο βάζο. Μπροστά στο τραπέζι, ένας άντρας σώπαινε, θυ-θισμένος στους συλλογισμούς του. Άπέναντί του, μια κοπέλλα τον κοίταζε άμίλητη κι αυτή. Σφιγμένα δυνατά τα χλωμά χείλη του άντρα, βαθεία ή ρυτίδα ανάμεσα στα μάτια του, μαρτυρούσαν ένα άλύγιστο πεί-σμα. Της κοπέλλας τα γαλάζια, βε-λούδινα μάτια ήτανε γεμάτα δέος.

Σηκώθηκε ο άντρας κι άρχισε να κόβη νευρικά βόλτες μες στο δωμάτιο. Το λιγνό του κορμί ήτανε πνιγμένο μέσα στα μαύρα ράσα. Τα όλομαυρα σγουρά γένεια του πλαισιώνανε τη βλοσυρή ματιά του, ματιά σκλαβωμένου θηριού. Ξαφνικά σταμάτησε τα χείλια του σάλεψαν.

— Δε μπορεί... Δε θα περάση... άκούστηκε ψιθυριστή ή φωνή του. Ή κοπέλλα τον κοίταζε με πικρή άμφιβολία.

— Λές, Γρηγόρη, να μην περάση; — Τόσα παλληκάρια, θά του φρά-ξουνε το δρόμο: Ο Μαυροκορδάτος, ο γερο - Άναγνωσταράς, ο Σαχί-νης, ο Τσαμαδός, ο Σαχτούρης. Κι ο θεός σου, ο κόμης Σανταρόζας, που μέσα στο στήθος του χτυπάει έλληνική καρδιά!

Χαμογέλασε ή κοπέλλα: — Όπως κ' ή δική μου, Γρηγόρη. Τη ζύγωσε ο ιερωμένος και της χάιδεψε τα καστανόξανθα μαλλιά, που άπάνω τους αντίφεγγιζε, θαρρείς, ο χλωμός ήλιος του Πεδεμοντίου. — Ναί, Έλβίρα... της είπε σο-βαρά: Σ' εννοώ κ' έσένα Έλλη-νίδα!

— Την αγαπάω την πατρίδα σου, Γρηγόρη... Και γιατί είναι όμορφη, και γιατί έχει παιδιά σαν κι έσένα, που πολεμάνε για τη Μεγάλη Ίδέα της.

— Σ' εύχαριστώ, Έλβίρα. Το ν' αφήσης την όμορφη μακρυνή δική σου πατρίδα, τα πλούτη σου και τις άνέσεις σου, για να 'ρθης να βασανιστής άπάνω σ' αυτά τα αίμα-τοποτισμένα χώματα, αυτό είναι μια απόδειξι πως αγαπάς την Έλ-λάδα...

Δυνατά χτυπήματα στην πόρτα τους έκαναν ν' άνησυχήσουν.

— Παπαφλέσσα! άκούστηκε από την άλλη μεριά μια φωνή που έμοια-ζε με άγκομαχητό. Άνοιξε.

Μ' ένα πήδημα ο Γρηγόρης Δι-καίος έφτασε στην πόρτα, την άνοι-ξε, και δέχθηκε στην άγκαλιά του έναν άνθρωπο χλωμό βουτηγμένο στο αίμα. Ο Παπαφλέσσας τον κούνησε δυνατά:

— Λέγε, μωρέ... Τι γίνηκε; — Καταστροφή! Σκοτώθηκαν

Παπαφλέσσας

στη Σφακτηρία ο Σαχίνης, ο Τσα-μαδός.. ο Σανταρόζας!

Έκλεισε τα μάτια της ή Έλβίρα. Ο μοναδικός της προστάτης είχε δώσει τη ζωή του για την Έλλάδα..

— Κουράγιο.. μωρουρίσε από δίπλα της ο Παπαφλέσσας.

Έκείνη σήκωσε το κεφάλι της αποφασιστικά:

— Ναί, Γρηγόρη.. του άπάντησε. Θα κάνω κουράγιο για την Έλλάδα.

Άστράψανε τα μάτια του Δι-καίου.

— Και την έκδικησι θά την πάρω μοναχός μου, σ' όρκίζομαι! Θα χτυπηθώ ο ίδιος με τον Ίμπραήμ! Στήθος με στήθος!

— Έσύ; Ένας ύπουργός των Έσωτερικών;

— Δεν μπορώ να γράφω και να υπογράφω, όταν άλλοι δίνουνε τη ζωή τους για την Πατρίδα. Δε χρειάζονται ύπουργοί σήμερα που ο Ίμπραήμ βρίσκεται στο Μωριά, αλλά μονάχα πολεμιστάι, με το καρποφίλι στο χέρι.

Έξω το άνοιξιάντικο δειλινό έπε- (Συνέχεια στη σελίδα 23)

ΣΤΑΘΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΑΒΙΔ ΛΙΒΙΝΓΚΣΤΟΝ

Ο άνθρωπιστής εξερευνητής

II

Άφου πήρε το πτυχίο της Ία-τρικής, ο Λίβινγκστον ήταν έτοιμος για άποστολή στην Κίνα. Είχε όμως ξεσπάσει τότε στη μακρινή αυτοκρατορία ο «Πόλεμος του όπί-ου»⁽¹⁾ και αυτό τον έμπόδισε να πραγματοποιήση τον άρχικό του σκοπό. Άντι για την Κίνα ή ιερα-ποστολική Έταιρεία του Λονδίνου τον έστειλε στην Άφρική.

Κατά τα τέλη του 1840, ο Λί-βινγκστον ξεκίνησε για τη Νότιο Άφρική. Στη διάρκεια του ταξι-διού, που κράτησε τρείς ολόκληρους μήνες, ο καπετάνιος του καραβιού τον δίδαξε να κάνη αστρονομικές παρατηρήσεις. Αυτή ή γνώσι του φάνηκε άργότερα πολύ χρήσιμη στις εξερευνησεις του, στις άγνωστες περιοχές της Μαύρης ήπειρου.

Από την Πόλι του Άκρωτηρίου όπου αποβιβάσθηκε, ταξίδεψε με βοϊδάμαξα χίλια τριακόσια χιλιόμε-τρα έως το Κουρουμάν — στην πε-ριοχή της Μπετσουάναλαντ —, όπου ήταν ή έδρα της Ίεραποστολής. Εκεί παντρεύτηκε, στα 1844, την συμπατριώτισά του Μαίρη Μόφ-φατ, κόρη ενός από τους ιδρυτάς του Ίεραποστολικού Σταθμού του Κου-ρουμάν. Εκτός από τρία άγόρια και ένα κορίτσι, ή Μαίρη, γεννη-μένη στη Νότιο Άφρική, χάρισε

(1) 1839-1842 μεταξύ Κίνας και Μ. Βρετανίας. Συνέπεια του πολέμου αυ-τού ήττησε το άνοιγμα της κινεζικής άγοράς στο ευρωπαϊκό εμπόριο και ή παραχώρησι στη Μεγ. Βρετανία του Χόνγκ-Κόνγκ, που αποτελεί και σήμερα βρετανική άποικία.

Ο Λίβινγκστον στα νύχια του λέοντος

στο σύζυγό της και την πολύτιμη πείρα της από την έξωτική χώρα και την ικανότητά της να αντιμε-τωπίζη τις άνάγκες και τις δυσκο-λίες που παρουσίαζε ή ζωή στην κοιλάδα Μπαμπότσα, όπου εγκα-τέστησαν την οικογενειακή τους έστία, και άργότερα στις άνεξερεύ-νητες περιοχές του έσωτερικού.

Στη Μπαμπότσα ο Λίβινγκστον είχε μια περιπέτεια, που λίγο έλειπε να του στοιχίση τη ζωή. Κυνηγών-τας μαζί με τους ιθαγενείς μία άγέλη λεονταριών που άποδεκάτι-ζαν τα βόδια τους, έχτύπησε το μεγαλύτερο άπ' αυτά με δύο σφαί-ρες από το δίκαννο όπλο του. Το θηρίο, τρελλό από τον πόνο, του έπετέθη, τον έριξε κάτω, του έ-σπασε τα όστά του ώμου και έχωσε τα δόντια του στο μπάτσο του. Ένας πυροβολισμός από έναν ιθα-γενή συνοδό, έκαμε το λεοντάοι να αφήση το θύμα του. Λίγες στιγμές άργότερα, το θηρίο έπεφτε νεκρό αλλά τα τραύματα που είχε προ-ξενήσει, άφησαν τον ιεραπόστολο άνάπηρον για όλη του τη ζωή.

Μία από τις πρώτες φυλές που προσηλύτισε ο Λίβινγκστον στο χρι-στιανισμό, ήταν ή φυλή Μπακονένα, που είχε άρχηγό της τον Σεχελέ, έναν έξυπνο και φιλομαθή ιθαγενή. Ύστερα από τη βάπτισί του, ο πολύγαμος έως τότε Σεχελέ έκρά-τησε μόνον μια σύζυγο και έστειλε τις υπόλοιπες στοές γονείς των, έφοδιασμένες όμως με πλούσια δώρα.

Ο φύλαρχος και οι άνθρωποι της φυλής του συνάδενσαν το ζεύγος Λίβινγκστον έως τον ποταμό Κολομ-πένγκ, όπου ο ιεραπόστολος ίδρυσε ένα μικρό άγροτικό οικισμό. Να πως περιγράφει ο ίδιος τη ζωή τους εκεί και τις βιοτικές και εκπο-λιτιστικές άσχολίες αυτού και της συζύγου του.

«Μία σύντομη άπεικόνισι του άφρικανικού νοικοκυριού μπορεί να είναι ενδιαφέρονσα. Η άπόλυτη έλ-λειφι καταστημάτων μάς άνάγκαζε να φτιάνουμε από πρώτες ύλες κάθε τι που χρειαζόμαστε. Άν χρειαζε-ται τούβλα για να χτίσης σπίτι, πρέπει να κόψης ένα δένδρο και να το σχίσης με το πριόνι σε σανίδες, για να φτιάσης καλούπια για τα τούβλα.. Έχτισα κατά καιρούς τρία μεγάλα σπίτια και το κάθε τούβλο και το κάθε ξύλο έπρεπε να τοπο-θετηθή από τα ίδια μου τα χέρια. Ένα σπίτι με άξιόλογες διαστάσεις, που στοιχίζει τεράστια ποσότητα προσωπικής εργασίας, είναι άνα-γκαίο για να σου εξασφαλίση το σε-βασμό των ιθαγενών.

Το ψωμί ψήνεται, τις περισσό-τερες φορές, σ' έναν πρόχειρο φούρ-νο, που τον κατασκευάζεις άνοι-γοντας μία μεγάλη τρύπα σε μία λοφοειδή μνημειοφυλιά⁽²⁾ και κλεί-νεις το άνοιγμα με μία πλάκα. Άλ-λος τρόπος είναι, να ανάβης δυνατή φωτιά επάνω στο χώμα κι όταν ζεσταθή καλά, να βάζης εκεί τη ζύμη μέσα σ' ένα τηγάνι με κοινή λαβή ή και κατ' ευθείαν επάνω στη ζεστή στάχτη. Σπεπάζουν τη ζύμη με ένα μετάλλιο κάλυμμα και επάνω του συντηρούν λίγη φωτιά⁽³⁾. Έ-φκιάνουμε μόνοι μας τα κρεάι μας, καθώς και το σαπούνι μας... Δεν είναι και τόσο δυσάρεστο να εξαο-τάται κανείς από την προσωπική τον επινοητικότητα και ο έγγαμος βίος είναι πλέον ευχάριστος όταν

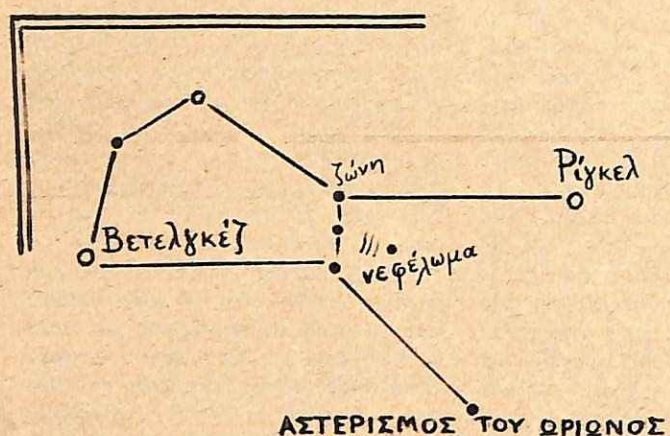
(2) Πρόκειται για τις φωλιές των τεμνιτών, που φθάνουν σε ύψος 3 έως 6 μέτρων και είναι τόσο στερεά «χτι-σμένες» ώστε μπορούν να σηκώνουν το βάρος ανθρώπου.

(3) Αυτόν τον τρόπο για πρόχειρο ψήσιμο ψωμιού τον χρησιμοποιούν και στα όρεσι κυρίως χωριά της Έλλάδος. Το «μετάλλιο κάλυμμα» είναι το αντί-στοιχο της ελληνικής «γιάστρας».

(Συνέχεια στη σελίδα 29)

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Κατά τον Φεβρουάριο ενωρίς το βράδυ βλέπομεν ύψηλὰ πρὸς Νότον τὸν λαμπρότερον ἀστερισμὸν τοῦ χειμῶνος, τὸν Ὁρίωνα. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ὁρίων ἦτο κυνηγὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ποὺ εἶχε λάβει παρὰ τῶν θεῶν τὸ χάρισμα νὰ θηρεύῃ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του. Δύο ἀστέρες τοῦ Ὁρίωνος εἶναι πρῶτον μεγέθους, ὁ Βετελγκέζ, κείμενος ἀριστερὰ τῆς ζώνης τῶν τριῶν ἀστέρων, καὶ ὁ Ρίγκελ, δεξιὰ. Ὁ Βετελγκέζ, ποὺ σημαίνει ὤμος, εἶναι ἐρυθρὸς γίγας.

Ἐχει τεραστίας διαστάσεις. Ἡ διάμετρος του εἶναι 350 φορές μεγαλύτερα τῆς τοῦ Ἡλίου, ὁ ὄγκος του 25 ἑκατομμύρια μεγαλύτερος τοῦ Ἡλίου, ἡ λάμψις του 3000 φορές μεγαλύτερα τοῦ Ἡλίου. Ἀπέχει 250 ἔτη φωτὸς ἀπὸ ἡμᾶς. Ὁ ἀστὴρ αὐτὸς εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν του ἓνα πυρρὸν πελώριο σύννεφο μὲ πυκνότητα ἀραιότητα. Ὁ Ρίγκελ, δηλ. πούς, εἶναι ἀστὴρ λευκοκόκκινος τριπλοῦς. Εἶναι 19 φορές μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἡλίου καὶ ἀπέχει 650 ἔτη φωτὸς. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀστέρων κεῖνται εἰς σειρὰν εὐθείας οἱ τρεῖς ἀστέρες, ποὺ λέγονται Ζώνη ἢ τρεῖς βασιλεῖς ἢ ῥάβδος τοῦ Ἰακώβ. Δεξιὰ καὶ κάτω τῆς Ζώνης διακρίνεται ἓνας ἀστὴρ καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ τὸ περίφημον Νεφέλωμα τοῦ Ὁρίωνος. Αὐτὸ ἀπέχει 1700 ἔτη φωτὸς καὶ ἀποτελεῖ συσσωρευσιν ἀπειρομεγέθους ὄγκου ἀστρικής μάζης. Ὁ Βετελγκέζ ἀποτελεῖ τὸν ἀριστερόν ὤμον τοῦ Ὁρίωνος, ὁ Ρίγκελ τὸν δεξιὸν πόδα του, οἱ τρεῖς ἀστέρες τὴν ζώνην του καὶ τὸ νεφέλωμα τὸ ξίφος του, ἀμύνεται δὲ ἐναντίον τοῦ ὑπεράνω καὶ ἀριστερὰ αὐτοῦ εὐρισκομένου Ταύρου. Τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ὁρίωνος ὁ λαὸς τὸν καλεῖ ἀλετροπόδα, ὅπου ἡ εὐθεία Βετελγκέζ - Ρίγκελ ἀποτελεῖ τὸν ἄξονα τοῦ ἀρότρου, ἡ ζώνη παριστᾷ τὴν σπάθην τοῦ ἀρότρου καὶ τὸ νεφέλωμα ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ὀνίου.

Τὸν Φεβρουάριον ἔχομεν καὶ δύο ἑκτακτα φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ. Μίαν ἔκλειψιν Σελήνης ὀλικήν τὴν 10ην Φεβρουαρίου, ὅτε ἡ Σελήνη θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σκιὰν περὶ τὴν 6 π.μ., θὰ ὑποστῇ ὀλικήν κάλυψιν τὴν

8 π.μ. καὶ θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν σκιὰν τὴν 10 π.μ. Φυσικὰ μόνον ἡ πρώτη φάσις τοῦ φαινομένου θὰ εἶναι ἀντιληπτή, διότι ὁ ἀνατέλλων τὴν 7.20' ἥλιος καλύπτει μὲ τὸ φῶς του τὸν οὐρανόν. Τὸ β' φαινόμενον εἶναι ἡ μερικὴ ἔκλειψις Ἡλίου τὴν 25ην Φεβρουαρίου μὲ ἔναρξιν τὴν 9 π.μ. περίπου καὶ λήξιν τὴν 11 π.μ. Ἄν θελήσῃ κανεὶς νὰ κοιτάξῃ τὸν ἥλιον τότε, πρέπει νὰ χρησιμοποιήσῃ γυαλὶ πολὺ μαῦρο ἢ μαντισμένο μὲ αἰθάλην, ἀφοῦ ἡ παρατήρησις διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ μπορεῖ νὰ προξενήσῃ ἐγκαύματα.

Ἐκ τῶν πλανητῶν τὸν Φεβρουάριον ὁ Ἑρμῆς εἶναι ἀόρατος. Ὁ Κρόνος λάμπει τὸ βράδυ πρὸς Νότον καὶ δίδει ὀλίγον μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Οἱ ἄλλοι ὄρατοι διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ πλανῆται ἐμφανίζονται εἰς τὸν οὐρανὸν μόνον τὴν πρωΐαν ἐνωρίς. Πρῶτος ἀνατέλλει ὁ Ζεὺς περὶ τὴν 3.30', ἀκολουθεῖ ὁ Ἄρης ἡμίσειαν ὥραν ἀργότερα καὶ τέλος ἡ Ἀφροδίτη τὴν δύο ὥρας ἀργότερα ἀπὸ τὸν Δία. Ὁ Ζεὺς προχωρεῖ γρήγορα ἀνατέλλων καθημερινῶς 3' ἐνωρίτερα ἀπὸ τὴν προηγούμενην ἡμέραν. Ἔτσι τὸ πρῶτὸν βλέπομεν εἰς τὸ Νότιον τμήμα τοῦ ὀρίζοντος. Ὁ Ἄρης προχωρεῖ μὲ πολὺ βραδύτερον ρυθμὸν, δι' αὐτὸ μένει διαρκῶς περισσότερον πίσω ἀπὸ τὸν Δία. Τὴν 5ην Φεβρουαρίου εὐρίσκεται 5 μοίρας βορειότερον ἀπὸ τὸν Ἀντάρη τοῦ Σκορπίου. Εἶναι καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἄστρα ἐρυθρὰ καὶ ἐξ ἴσου λαμπρὰ, ὅμως ὁ Ἀντάρης ζημιούται εἰς λαμπρότητα, ἐπειδὴ εὐρίσκεται χαμηλότερα πρὸς τὸν ὀρίζοντα. Τούτους πλανήτας ἐπισημαίνομεν εὐκολώτερα, ὅταν γειτονεύουν μὲ τὴν Σελήνην, δι' αὐτὸ σημειοῦμεν ἐδῶ τὴν κίνησιν της.

Τὴν 3ην Φεβρουαρίου βλέπομεν τὴν Σελήνην 8 μοίρας Β τοῦ Κρόνου. Τὴν 10ην εἶναι πανσέληνος. Τὴν 19ην εἶναι 6 μοίρας Ν τοῦ Διός, τὴν 20ην 5 μ. Ν τοῦ Ἀρεως καὶ τὴν 22αν φθίνουσα μὴν 5 μ. Ν τῆς Ἀφροδίτης. Τὴν 25ην ἔχομεν Νέαν Σελήνην.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὅσοι μᾶς στέλνουν χειρόγραφα, πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τοὺς ὅτι:

● Αὐτὰ ποὺ κυρίως μᾶς ἐνδιαφέρουν εἶναι τὰ κείμενα ποὺ συμβάλλουν στὴν διδασίαν τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἰδεῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῆ διάπλασι νέων μὲ Ἑλληνοχριστιανικὴς ἀρχές (π.χ. περιγραφή ἐρυθροσταυρικῶν δραστηριοτήτων, ἑξαρίσεις γενναίων πράξεων, προβολὴ μορφῶν ποὺ συνετέλεσαν στὴν ἀνακούφισι πασχόντων συνανθρώπων κ.λ.π.).

● Τὰ παιδικὰ σχέδια πρέπει νὰ εἶναι πρωτότυπα καὶ ὄχι ἀντίγραφα ξένων σχεδίων.

ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ ἱσαπόστολος γεννήθηκε σ' ἓνα πᾶμπτωχο χωριὸ τῆς Αἰτωλικῆς γῆς, ποὺ ὀνομάζεται «Μέγα δένδρον» στὰ 1714. Ἡ ἀνατροφή του, ἀληθινὰ χριστιανική, εἶχε μεγάλη ἐπίδρασι στὴν πορεία τῆς ζωῆς του. Ἔτσι μόλις ἐνηλικιώθηκε ἄφησε τὸ πατρογονικὸ του σπιτί γιὰ νὰ πάῃ στὸ Ἅγιον Ὄρος νὰ γίνῃ μοναχὸς στὸ μοναστήρι τοῦ Φιλοθέου. Μὲ ἔξοδα τῆς μονῆς του ἔρχεται στὸ Βατοπέδι γιὰ νὰ ἐγγραφῇ μαθητὴς στὴν Ἀθωνιάδα Σχολή, μὲ διδάσκαλο τὸν σοφώτατο Εὐγένιο Βούλγαρη.

Μόλις τελείωσε τὶς σπουδές του φεύγει γιὰ τὴν Πόλιν πρὸς συνάντησι τοῦ Πατριάρχου μὲ σκοπὸ τὴν ἐκδοσι ἀδείας κηρύγματος σὲ ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἀποστολικὴ του ὁδοιπορία ἄρχισε ἀπὸ τὴ Ναύπακτο πρῶτα καὶ ἔπειτα τὸ Μεσολόγγι καὶ διακλαδίστηκε σ' ὀλόκληρη τὴν Αἰτωλοακαρνανικὴ γῆ. Δίκοπο μαχαίρι ὁ λόγος του, φωτιά ποὺ ἔκαιγε τὶς ἀμαρτίες, θεραπεία καὶ ἰαμα τῶν ψυχῶν. Ἀλλὰ καὶ ὁ μισόκαλος διάβολος σὲ ἡσυχία δὲν τὸν ἄφησε. Δημιουργήθηκαν πολλὲς ραδιουργίες, φθόνοι καὶ συκοφαντίες ποὺ ἄλλο σκοπὸ δὲν εἶχαν παρὰ πῶς νὰ σταματήσουν τὸ ἔργο του. Ἐκεῖνος ὅμως ἀπτόητος, σὲ πείσμα τῶν Τούρκων, συνέχισε νὰ ρωτᾷ τὸ ὑπόδουλο γένος. Τὴν πρώτη περιοδεία διαδέχεται ἀμέσως ἡ δεύτερη καὶ τρίτη. Καὶ ποῦ δὲν πάτησε τὰ πόδια του ὁ Ἅγιος; Ἐπισκέπτεται

τὴ Μακεδονία, τὴν Ἠπειρο, τὴ Θεσσαλία, τὴ Στερεά, τὶς Κυκλάδες, τὴν Ἑπάνησο, τὴν Βόρειο Ἠπειρὸ μέχρι Χειμάρρας καὶ Κορυτσᾶς. Γοργόφερτῃ ἡ φήμη του σὰν ἁγίου ἀπλώνεται σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Ἐνα μεγάλο πλῆθος ἀπλῶν ἀνθρώπων ἔρχονται νὰ πέσουν παρακλητικὰ μπροστά του γιὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ δικά τους μέρη, τὰ σπίτια τους, τὰ χωράφια τους καὶ τὰ ζωντανά τους γιὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ. Ἀμέτρητα φορεῖα ἀρρώστων προβάλλουν μπροστά του καὶ δημιουργοῦν βιβλικές εἰκόνες πίστεως καὶ συγκινήσεως.

Τῶν θαυμάτων τούτων τὸ μέγα πλῆθος καταγράφεται στὸ Συναξάριό του: «Διὰ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ὅπου δὲν τοὺς ἔχωρον οἱ ἐκκλησίες ἐξ ἀνάγκης ἔκαμε τὴν διδασχὴν τοῦ ἔξω εἰς τὸ ὑπαίθριον. Ὅθεν ἐσυνήθιζε καί, ὅπου ἐμελλε νὰ σταθῇ καὶ νὰ διδάξῃ,

πρῶτα ἔλεγε καὶ τοῦ ἑκατασκεύαζαν ἓναν σταυρὸν ξύλινον ἢ σιδηροῦν μεγάλον καὶ τὸν ἔστηνεν ἐκεῖ. Ἐπειτα ἀκουμβώντας ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ τὸ σκαμνίον του, τὸ ὁποῖον ὅπως λέγεται τοῦ τὸ ἐδώρησεν ὡς ἄν θρονί ὁ φίλος του Κουρτσασάς, ἐδίδασκε καὶ μετὰ τὴν διδασχὴν του, τὸ μὲν σκαμνίον τὸ δῖελε καὶ τὸ ἔπαιρνε μαζί του, ὅπου καὶ ἂν ἐπῆγαινε. Ὁ σταυρὸς ἔμενε ἐκεῖ, εἰς ἐνθύμησιν παντοτεινῆς τῆς διδασχῆς του. Εἰς ἐκείνους λοιπὸν τοὺς τόπους, ὅπου ἦσαν στημένοι οἱ σταυροί, ὁ Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τὸν ἐνῆργεῖ σημεῖα καὶ τέρατα τῷ λαῷ. Δι' ὃ καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ Παζαρίου τοῦ Ἀργυροστολίου, ὅπου ὁ Ἅγιος ἀφῆκεν ἓναν τοιοῦτον σταυρὸ, ἀνέβλυσε ὕδωρ θαυμασιώτατον».

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸ καθαρὰ ἀγιαστικὸ καὶ λειτουργικὸ, ὁ Πατροκοσμάς ἔκανε καὶ μορφωτικὸ ἔργο. Ἀς ἰδοῦμε τίς καθαρὰς καὶ κρυστάλλινες ἀντιλήψεις του γιὰ τὸ σχολεῖν καὶ τὰ γράμματα: «Σαράντα χρόνους ἐσπούδασεν ὁ Προφήτης Μαυῆς ὁ Θεόπτης, νὰ μάθῃ τὰ γράμματα, διὰ νὰ καταλάβῃ τοῦ περπατεῖ. Νὰ σπουδάζετε καὶ ἐσεῖς, ἀδελφοί μου, νὰ μαθαίνετε γράμματα ὅσον ἡμπορεῖτε καὶ ἂν δὲν ἔμαθαν οἱ πατέρες σας νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ σας, διότι ἡ Ἐκκλησία μας ὁμολογεῖ τὴν πίστιν της εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Καλλίτερον νὰ ἔχῃς Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς τὴν χώραν σου, παρὰ νὰ ἔχῃς βρούσες καὶ ποτάμια. Καὶ ὡς ἂν μάθῃς τὸ παιδί σου γράμματα, τότε μόνον λέγεσαι ἄνθρωπος. Τὸ σχολεῖν ἀνοίγει τὰς Ἐκκλησίας καὶ κλείνει τὰς φυλακάς». (Ἀπὸ τῆς διδασχῆς τοῦ ἁγίου).

Τὸ ἱερὸ ὅμως τοῦτο πάθος τῆς παιδείας, τὸ καταλυτικὸ τῆς ἀμαθείας καὶ τῶν προλήψεων, δὲν ἔμεινε σὲ πλάσια γενικὰ καὶ ἀόριστα. Ἔγινε ἔργο καὶ πραγματικότης, πάθος καὶ πόθος καὶ παλμός. Διακόσια πενήντα σχολεῖα, ἴσως καὶ περισσότερα, θεμελίωσε ὁ φτωχοῦλης τοῦ Θεοῦ Πάτερ Κοσμάς.

Ἀλλὰ καὶ μέγας θεολόγος τῆς ἐφαρμοσμένης ἀγάπης ἀνεδείχθη ὁ ἅγιος. Νὰ πῶς μιλάει γι' αὐτὴν σὲ μιὰ ἀπὸ τῶν διδασχῶν του: «Ἐδῶ, Χριστιανοί μου, πῶς πηγαίνετε; Ἐχετε τὴν ἀγάπην ἀνάμεσά σας; Ἄν ἴσως καὶ θέλετε νὰ ἐπιθυμήσετε κάτι, κανένα ἄλλο πρᾶγμα νὰ μὴ ζητήσετε σὲ τοῦτον τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀγάπην. Εἶναι ἐδῶ κανένας ἀπὸ τὴν εὐγένειά σας ποὺ νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἀγάπην εἰς τοὺς ἀδελφούς του; Ἀς σηκωθῇ ἐπάνω νὰ μοῦ εἰπῇ, νὰ τὸν εὐχρηθῇ καὶ ἐγώ, νὰ βάλω καὶ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὸν συγχωρήσωσι, νὰ λάβω μιὰ τέτοια συγχώρησι, ὅπου νὰ ἔδινεν χιλιάδες φλωρία δὲν τὴν εὕρισκην; Ἐγώ, Ἅγιος τοῦ Θεοῦ, ἀγαπῶ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς μου». «Καλὰ παιδί μου, ἔχε τὴν εὐχὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου. Πῶς σε λέγουν τὸ ὄνομά σου; «Κώστα». «Τὶ τέχνη κάνεις»; «Πρόβατα φυλάζω». «Τὸ τυρὶ ὅταν τὸ πωλεῖς, τὸ ζυγιάζεις»; «Τὸ ζυγιάζω». «Ἐσὺ, παιδί μου, ἔμαθες νὰ ζυγιάζῃς τὸ τυρὶ καὶ ἐγώ νὰ ζυγιάζω τὴν ἀγάπην. Τὸ ζυγί

Ο Θρησκευτικός λυρισμός

«Πάτερ ημών»

«Οὕτως ὑμεῖς προσεύχεσθε»: Πατέρα, ἐσὺ ποὺ μένεις κεῖ ψηλὰ στὰ οὐράνια, εἶθε ἅγιο τὸ ὄνομά σου πέρα ὡς πέρα, κι ἡ δόξα σου στὴ γῆ νὰ ὑμνῇ θεοφάνεια.

Κι ὁ κόσμος σου νὰ χαίρεται τὴ μέρα ποὺ πόθησαν πολλοί, τὴν Ἐπιφάνεια τῆς βασιλείας σου νὰ ἴδῃ, διφθέρα οὐράνιου νόμου νὰ εἶν' τῆς γῆς ἡ διάνοια.

«Τὸ καθ' ἡμέραν δίδον τὸν ἐπιούσιον» κι ἄφες μοι τ' ἁμαρτήματα, γιατί ἴδια τὰ ἀφήσαμε καὶ ἐμεῖς σ' ὅσους μᾶς φταῖξαν.

Καὶ μὴ μᾶς ζώσουν πειρασμοὺ τὰ φῖδια, σώσε μας ἀπ' τὸν Πονηρό, τί πλούσιο τὸ κράτος, ἡ αἴγλη σου σ' ὅποιους τὸ ἐκλέξαν.

ΘΕΟΔ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ἐντρέπεται τὸν ἀφέντη του; «Οχι. Τώρα νὰ ζυγιάσω κ' ἐγὼ τὴν ἀγάπη σου καὶ ἂν εἶναι σωστὴ καὶ δὲν εἶναι ξίτικη, τότε νὰ σὲ εὐχηθῶ κ' ἐγὼ καὶ νὰ βάλω ὅλους τοὺς Χριστιανούς νὰ σὲ εὐχηθοῦν καὶ νὰ σὲ συγχωρήσουν. Πῶς νὰ σὲ καταλάβω, παιδί μου, πῶς ἀγαπᾷς τοὺς ἀδελφούς σου; Ἐγὼ τώρα ἐδῶ, ὅπου περιπατῶ καὶ διδάσκω τὸν κόσμον, λέγω πῶς τὸν Κύρ Κώστα τὸν ἀγαπῶ ὥσάν τὰ μάτια μου. Μὰ ἐσὺ δὲν τὸ πιστεύεις. Θέλεις νὰ μὲ δοκιμάσης πρῶτον καὶ ὕστερον νὰ πιστέψης. Ἐχω ἐγὼ ψωμί νὰ φάω; Ἐσὺ δὲν ἔχεις. Ἄν ἴσως καὶ σοῦ δώσω κομμάτι καὶ σὲ ὅπου δὲν ἔχεις, τότε ὅπως φανερώνω ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Ἀμὴ ἐγὼ νὰ φάω ὅλο τὸ ψωμί καὶ ἐσὺ νὰ πεινᾷς τί φανερώνω; Πῶς ἡ ἀγάπη ποὺ ἔχω εἰς σὲ εἶναι κάλπικη...

«Εἰσαι λυπημένος; ἀπέθανε ἡ Μήτηρ σου ἢ ὁ Πατήρ σου; Ἄν ἴσως καὶ ἔλθω ταχέως νὰ σὲ παρηγορήσω, εἶναι ἀληθινὴ τότε ἡ ἀγάπη μου. Ἀμὴ ἂν ἴσως καὶ κλαίης καὶ θρηνῇς καὶ ἐγὼ τρώγω, πίνω καὶ χορεύω, ψεύτικη ἔχω ἀγάπη. Τὸ ἀγαπᾷς ἐκεῖνο τὸ φτωχὸ παιδί; «Τὸ ἀγαπῶ». «Ἄν τὸ ἡγάπας, θὰ τοῦ ἔπαιρνες ἓνα ὑποκάμισο, ὅπου εἶναι γυμνὸ νὰ παρακαλῇ κ' ἐκεῖνο γιὰ τὴν ψυχὴν τῶν ἀπεθαμένων σου. Τότε εἶναι ἀληθινὴ σὰν τὸ χρυσάφι ἡ ἀγάπη σου, ἀμὴ τώρα».

Ὁ Πατροκοσμᾶς ὅμως δὲν ἐδίδασκε μὲ πάθος μόνον τὴν ἀγάπη, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκη μιᾶς δίκαιης κοινωνίας. Γι' αὐτὸ πολλάκις κατακεραύνωνε τὴν ἀδικία καὶ ἀπέκτησε πολλοὺς ἐχθροὺς ἀνάμεσα σὲ πλουσίους Ἑβραίους, Τούρκους καὶ Ἕλληνες, ποὺ τοὺς ἔθιγε τὰ συμφέροντά τους. Γι' αὐτὸ συνωμότησαν, καὶ μὲ τὴν κατηγορία ὅτι προετοιμάζει τὸν λαὸν γιὰ ἐπανάστασι τὸν ὠδήγησαν σ' ἓνα ἐρημικὸ μέρος ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ Κολικαντάσι τῆς Β. Ἠπείρου, τάχα πῶς θέλουν νὰ τοῦ δείξουν τὸν δρόμο, Τούρκοι στρατιῶτες μεταμφιεσμένοι σὲ ἐμπόρους, καὶ τὸν ἐκρέμασαν στὸ μπράτσο ἑνὸς δένδρου. Τὸ πτώμα του τὸ ἔρριξαν στὸ ποτάμι τροφὴ τῶν ψαριῶν καὶ βορὰ τῶν ὀρνέων!

Ἐτσι ἡξιώθη ὁ Πατροκοσμᾶς, νὰ λάβῃ διπλοῦς στεφάνους, ὡς ἱσαπόστολος καὶ μάρτυς, διδάσκαλος καὶ φωτιστής, καὶ ἅγιος ἑνὸς μαρτυρικοῦ λαοῦ, στὶς 24 Αὐγούστου 1779.

Η «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ»

Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρεταννία» τῶν Ἀθηνῶν ὁργανώθη ἐκθεσις τοῦ εἰκονογραφικοῦ ὕλικου τῆς «Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τῆς ὁποίας τὴν ἐκδοσὶν ἔχει ἀναλάβει ἡ «Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν». Τῆς Ἱστορίας, ἡ ὁποία θὰ εἶναι δωδεκάτομος, ἐξεδόθη ἤδη καὶ ἐκυκλοφόρησε μὲ πλουσιωτάτην καλλιτεχνικὴν εἰκονογράφησιν, ὁ α' τόμος, περιλαμβάνων τὴν «Προϊστορίαν καὶ Προτοῖστορίαν» τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀπὸ τῆς ἐμφανισεώς του μέχρι τοῦ 1100 π.Χ.

Ἡ παρουσίασις τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον γράφεται ἀπὸ 70 καὶ πλέον εἰδικούς συνεργάτας, ἔγινε τὴν 20 Ἰανουαρίου, εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν ἀνθρώπων τοῦ

Ἄρμα Πύλου

πνεύματος — Ἀκαδημαϊκῶν, Καθηγητῶν, Συγγραφέων, Δημοσιογράφων — καὶ διακεκριμένων μελῶν τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ὑπὸ τῆς Ἐποπτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐκδόσεως, ἀπαρτιζομένης ἐκ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν κ.κ. Ἰωάν. Θεοδωρακοπούλου, Κ. Τσάτσου, Γ. Μυλωνᾶ καὶ Ἀνδρ. Εὐγκοπούλου, τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀπ. Βακαλοπούλου καὶ τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως καὶ δημοσιογράφου κ. Κωστῆ Μπαστιά, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ Ἐντεταλμένος Σύμβουλος τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ὄργανισμοῦ.

Οἱ ὁμιλεῖται ἐτόνισαν ὅτι, μετὰ τὴν πρὸ ἑκατονταετίας συγγραφὴν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κων/νου Παπαρηγοπούλου τῆς «Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», ἔργου μνημειώδους διὰ τὴν ἐποχὴν του, ἐσημειώθη τοιαύτη πρόοδος εἰς τὰς ἐπιστήμας τὰς σχετιζομένας πρὸς τὴν Ἱστορίαν, κυρίως εἰς τὴν Ἀρχαιολογίαν, μὲ τὰ πολυπληθῆ εὐρήματα τῶν γενομένων ἐκτοτε ἀνασκαφῶν, ὥστε ἦτο ἐπιτακτικὴ πλέον ἡ ἀνάγκη συγγραφῆς μιᾶς Ἱστορίας, περιλαμβανοῦσης τὰ νεώτερα καὶ νεώτατα (μέχρι καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου 1970) πορίσματα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῖνης.

Εἰς τὴν κάλυψιν τῆς ἀνάγκης αὐτῆς ἀποβλέπει ἡ ἐκδοσις τῆς «Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους».

ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΜΕΤΑΞΕΑ
(Θείας Λένας)

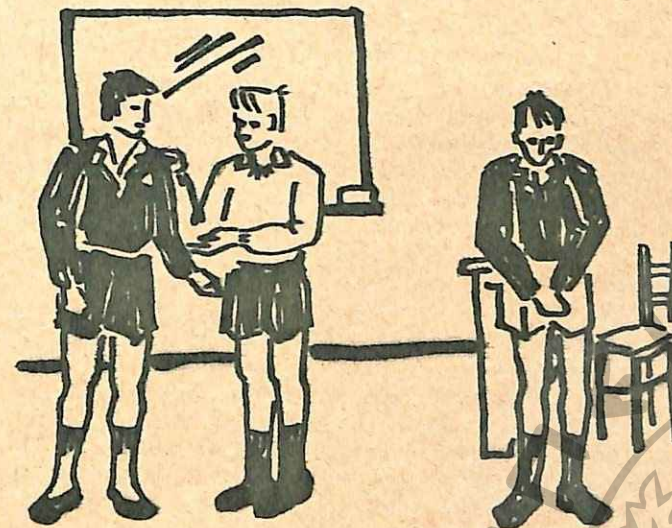
Ἡ θεία Λένα ὡς γράφει:

Ο ΓΕΙΤΟΝΑΣ ΜΟΥ

Καλὰ μου παιδιά,

Ὁ λαὸς μας ἔχει πολλὲς σοφὲς παροιμίες. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς, ἀπὸ τίς πιὸ σοφὲς ἴσως, εἶναι καὶ αὕτη, ποὺ μᾶς μιλάει γιὰ τοὺς γείτονες. Καὶ λέει: «Ὁ Θεὸς καὶ ὁ γείτονας σου», θέλοντας νὰ τονίσῃ πόσο πρέπει νὰ προσέχουμε, νὰ φροντίζουμε τὸ γείτονά μας. Γιατί, ἂν τὸ σπῆτι τοῦ γείτονά σου καίγεται, κινδυνεύει καὶ τὸ δικό σου. Κι ὁ πιὸ φιλήσυχος ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ εἰρηνικά, ἂν δὲν ἀρέσῃ καὶ στὸν «κακὸν» του, ἔστω, γείτονα. Τὸ φρονιμώτερο λοιπὸν εἶναι νὰ μὴ μαλώνῃς μὲ τὸν γείτονά σου, ἀκόμα κι ὅταν ἔχῃ ἄδικο.

Ποῖός θὰ σοῦ παρασταθῇ σὲ μιὰ κρίσιμη ὥρα,

Σχ.8. ΗΛΕΚΤΡΑΣ Π. ΓΕΩΡΓΟΥΤΖΟΥ

ποῖός θὰ σὲ βοηθήσῃ σὲ ὁτιδήποτε χορειασθῇς ξαφνικά, ποῖός θὰ τρέξῃ πρῶτος στὴ φωνὴ σου, ὅταν σοῦ λείψῃ κάτι;

Καὶ ποῖόν θ' ἀντικρούσῃς πρῶτον, ὅταν ἀνοίξῃς τὴν πόρτα σου τὸ πρωῒ; Τὸν γείτονά σου! Σὲ ποῖόν θὰ χαρίσῃς τὴν πρώτη «Καλημέρα» σου καὶ ποῖόν θὰ καληνυχτίσῃς τελευταῖον, τὸ βράδυ;

Μπορεῖς λοιπὸν νάχῃς κακοκαρδισμένον τὸν γείτονά σου; Νὰ μὴν τὸν προσέχῃς; Νὰ μὴν τὸν ἀγαπᾷς;

Ἐσεῖς, παιδιά μου, ποῖους ἔχετε γείτονες; «Αὐτοὺς ποὺ κάθονται δίπλα στὸ σπῆτι μας», θὰ μοῦ ἀπαντήσετε ἴσως. Μ' αὐτοὺς ὅμως ἀσχολοῦνται οἱ γονεῖς σας, ὅχι βέβαια ἐσεῖς, τὰ παιδιά. Ἐσεῖς, γείτονες ἔχετε αὐτοὺς ποὺ κάθονται δίπλα σας, στὸ θρανί, τοὺς συμμαθητάς σας. Μ' αὐτοὺς θὰ περάσετε ὁλόκληρη τὴ σχολικὴ σας ζωὴ, μ' αὐτοὺς θὰ γευθῇτε τοὺς πρώτους καρπούς τῆς Γνώσεως, μ'

αὐτοὺς θὰ χαρῇτε γιὰ μιὰ σας ἐπιτυχία, μ' αὐτοὺς θὰ λυπηθῇτε γιὰ κάτι, ποὺ δὲν πῆγε καλὰ.

Ὁ καλὸς συμμαθητής, λοιπὸν, εἶναι πραγματικὰ μιὰ «εὐλογία Θεοῦ» ποὺ λέμε. Αὐτὸς θὰ σᾶς βοηθήσῃ σὲ μιὰ δυσκολία σας, αὐτὸς θὰ σᾶς παρηγορήσῃ σὲ μιὰν ἀτυχία σας, αὐτὸς θὰ παίξῃ μαζί σας στὸ διάλειμμα, μ' αὐτὸν θ' ἀνταλλάξετε τὰ μικρὰ μυστικά σας.

Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ εἰσθε πολὺ προσεκτικοὶ στὶς σχέσεις σας μὲ τοὺς συμμαθητάς σας καί, περισσότερο ἀκόμα, μ' ἐκείνους ποὺ κάθονται δίπλα σας, στὸ ἴδιο ἢ στὸ πλαινὸ θρανί. Θὰ συνδεθῇτε μὲ τὸν συμμαθητὴ σας ὅχι μόνον πνευματικά, ἀλλὰ καὶ ψυχικά, ἓνας λόγος δηλαδὴ παρὰπάνω γιὰ νὰ προσέξετε πολὺ στὴν ἐκλογὴν του, ἂν μπορέσετε νὰ τὸν διαλέξετε μόνονι σας. Διαφορετικά, θὰ τὸ ρίξετε στὴν τύχη. Καὶ σᾶς ἀκούω νὰ μὲ ρωτᾶτε: «Ἄν ὁ συμμαθητής μου βγῇ κακός; Ἄν δὲν ἔχῃ αἰσθήματα εὐγενεῖα καὶ εἶναι κακοῦ χαρακτήρου»;

Ἐ, μὰ τότε σᾶς θέλω! Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ θυμηθῇτε αὐτὸ ποὺ σᾶς εἶπα στὴν ἀρχή. Θὰ προσπαθήσετε, μὲ τὴν καλωσύνη σας καὶ τὴν καλὴ σας συμπεριφορὰ ἀπέναντί του, νὰ κερδίσετε τὴν ἐμπιστοσύνην του. Κι ἀπὸ κακὸν νὰ τὸν μεταμορφώσετε σὲ καλόν. Τὸ καταλαβαίνω, πολλὲς φορὲς εἶναι δύσκολο. Καὶ γιὰ νὰ γίνῃ αὕτη ἡ μεταβολὴ χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια, καμμιὰ φορὰ καὶ μεγάλη θυσία. Μὰ θὰ πρέπει νὰ τὸ δοκιμάσετε καὶ ν' ἀγωνισθῇτε γι' αὐτό. Γιατί μὴν ξεχνᾶτε πῶς «ἡ ἀγάπη μετακινεῖ ὅρη» κατὰ τὸ εὐαγγελικὸ ρητό.

Κι ἔπειτα, σταθῇτε μιὰ στιγμὴ! Ἄν αὐτὸς ὁ «κακός» συμμαθητής εἴσαυτε σεῖς, Δὲν θὰ θέλατε νὰ γίνετε «καλός»; Καὶ δὲ θ' ἀξίζε τὸν κόπο, κάποιος νὰ προσπαθοῦσε γι' αὐτό;

Μὲ πολλὴ στοργὴ καὶ ἀγάπη

Η ΘΕΙΑ ΛΕΝΑ

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλὰ εἶναι τὰ θέματα, κυρίως μεταξὺ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα, ἀπὸ ἄγνοια τοῦ σοβαροτάτου κινδύνου, περιεργάζονται ἐγκαταλελειμμένα πολεμφοδία (χειροβομβίδες, νάρκες κλπ.). Γι' αὐτὸ τονίζομεν καὶ πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὔτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ, μόλις τὰ ἀντικρύξουν, νὰ εἰδοποιοῦν ἀμέσως τὴν πλησιεστέραν ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχήν.

ΤΑ ΨΗΦΙΔΩΤΑ ΤΟΥ ΔΑΦΝΙΟΥ

ΠΑΜΕ νά φάμε φρέσκα ψάρια στην Πάχη; πρό-
τεινε ο μπαμπάς την άλλη Κυριακή το πρωί,
ανοίγοντας την πόρτα του αυτοκινήτου ενώ κανείς
μας δεν έφερνε αντίρρηση.

Σταματήσαμε λίγο στο Δαφνί για νά δούνε τὰ
παιδιά τὰ ψηφιδωτά.

— Καί τι είναι ψηφιδωτά; ήταν ή πρώτη τους
ερώτηση.

— Είναι μικρές μικρές πετρούλες, χρωματιστές,
χρυσές ή σκέτες, βαλμένες ή μιὰ κοντά στην άλλη
για νά σχηματίσουν ένα σχέδιο. Είναι μιὰ πολύ δύ-

Ο Ναός του Δαφνίου

σκολη τέχνη, γιατί συνήθως τὰ ψηφιδωτά τὰ χρησι-
μοποιούν στις εκκλησίες για νά παραστήσουν μορφές
αγίων. Δεν είναι λοιπόν και τόσο απλό για έναν
τεχνίτη νά εκφράσει με πέτρες άλλοτε αὐστηρότητα,
άλλοτε πόνο ή χαρά, κι άλλοτε καλωσύνη ή αγιό-
τητα σέ ένα πρόσωπο. Τό Δαφνί είναι ονομαστό για
τὰ ψηφιδωτά του.

Ήταν ένα ωραίο πρωινό και οί πικροδάφνες στό-
λιζαν ολόγυρα τή βυζαντινή εκκλησία. Κάτω από
τὰ ψηλά κυπαρίσσια βρίσκονται τὰ παλιά κελιά
τοῦ μοναστηριοῦ. Έκεῖ καθήσαμε λίγο και βλέπαμε
ἀπ' ἔξω τήν εκκλησία.

Κτίστηκε τό 1.100 μ.Χ. και είναι οκτάγωνος βυ-
ζαντινός ναός. Ο τρούλλος του στηρίζεται σέ οχτώ
καμάρες. Πρὶν καταστραφῇ ήταν μιὰ ἀπό τίς πιό
πλούσιες εκκλησίες. Ἀστραφτε ολόκληρη ἀπό χρυ-
σάφι. Σ' ένα δημοτικό τραγούδι φαίνεται καθαρά ή
ἐντύπωσι πού προκαλοῦσε.

«Κυρά Χρυσοδαφνιώτισσα, μεγάλη σου εἶν' ή χάρι,
μέ τὸ ψηφί, μέ τὸ βιγλί, μέ τὸ μαργαριτάρι».

Ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη τὰ χρυσὰ ψηφιδωτά φαί-
νεται τὸ παλιό μεγαλεῖο πού έχει κάνει τὸ ναὸ αὐτοῦ

τῆς Θεοτόκου νά λογαριάζεται σὺν ἑνας ἀπὸ τοὺς
καλύτερους ναοὺς τῆς βυζαντινῆς τέχνης.

— Καί ποιά είναι ή βυζαντινὴ τέχνη;

— Ἐκείνη πού ἀνθίσε τὸν καιρὸ τῆς βυζαντινῆς
αὐτοκρατορίας. Δηλαδή περίπου ἀπὸ τότε πού ὁ
Μέγας Κωνσταντῖνος ἔκανε πρωτεύουσα τοῦ ρω-
μαϊκοῦ κράτους τήν Κωνσταντινούπολη, μέχρι τὸ
1453 ὅταν οἱ Τούρκοι τήν κατέλαβαν. Σ' αὐτὴ τήν
τέχνη δὲν θὰ δοῦμε πολλὰ ἀγάλματα. Μόνον ἐκκλη-
σίες, τοιχογραφίες ή ψηφιδωτά, κεντημένα και σκα-
λίσματα πάνω σέ μάρμαρο, σμάλτο, ξύλο ή ἐλε-
φαντοκόκκαλο και σίδηρο. Ἡ βυζαντινὴ τέχνη δὲν
ἀσχολεῖται ποτὲ μέ τή ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐχει
για θέμα τῆς τῆ θρησκείας.

Μπήκαμε μέσα στην εκκλησία, πού είναι κτισμένη
πάνω στὸν ἀρχαῖο ναὸ τοῦ Δαφνίου Ἀπόλλωνα και
ἀρχίσαμε νά κοιτάζουμε τὰ ψηφιδωτά στίς κόγχες,
στά τόξα και στίς καμάρες και τελικά φτάσαμε κάτω
ἀπὸ τὸν τρούλλο. Τὰ παιδιά σηκώσανε τὰ μάτια
τους και εἶπαν μέ ἔκστασι :

— Πῶ, πῶ, ἑνας τρομερός Θεός!

Ὁλόκληρος ἀπὸ χρυσὸ ψηφιδωτό, μέ τὸ μεγάλο
εὐαγγέλιο στό χέρι του, μέ τὰ σμικτά του θυμωμένα
φρύδια, μέ τήν ἴσια μύτη του και τὰ μάτια πού κοι-
τάζουν αὐστηρά, ὁ Παντοκράτορας τῆς ὁροφῆς είναι
ὁ Θεός τοῦ φόβου και τῆς τιμωρίας. Ἀντίθετα, στό
ψηφιδωτό τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ, ή Παναγία
έχει μιὰ γλυκεῖα πονεμένη ἔκφρασι, και τὰ χέρια
τῆς ὑψώνονται καρτερικά πρὸς τὸν οὐρανὸ μέ μιὰ
ἀπέραντη θλίψη. Στὴ βάπτισι, ὁ Χριστὸς είναι γυμ-
νός μέσα στό ποτάμι σέ μιὰ φυσική ἀνετη στάσι
και οἱ ἄγγελοι ἀπὸ πάνω τὸν παραστέκουν μέ συμ-
πάθεια ἔτοιμοι νά βοηθήσουν. Ὅλες αὐτὲς οἱ παρα-
στάσεις μέ τὰ ψηφιδωτά ἔχουν τοποθετηθῇ συμβο-
λικά στά διάφορα μέρη τοῦ ναοῦ. Ὁ τρούλλος είναι
ὁ οὐρανὸς και κεῖ ζωγραφίστηκε ὁ βασιλιάς του, ὁ
Θεός. Τὸ πάτωμα είναι ή γῆ. Στὴν ἀψίδα λοιπὸν
πού ἐνώνει τὸν οὐρανὸ μέ τή γῆ ἔχουν βάλει τὴ Θεο-
τόκο, γιατί ἐκείνη είναι, ὅπως λέει τὸ εὐαγγέλιο,
ή οὐράνια σκάλα, ἀπ' ὅπου κατέβηκε στὴ γῆ ὁ Θεός.

Ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ τρούλλου ἐμπαιναν οἱ ἀδύ-
νατες ἡλιακὲς ἀκτῖνες... Μέσα στὴ σκοτεινιά τοῦ
ναοῦ θυμηθήκαμε τὸν ἥλιο και βγήκαμε ἔξω νά τὸν
χαροῦμε. Τὸ δασάκι γύρω γύρω ήταν στίς δόξες του.
Ἐνα πλῆθος κόσμου και πολλά αυτοκίνητα τάραζαν
τὴν ἡσυχία του. Σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ δασάκι, κάθε Σε-
πτέμβριο, γίνεται ή καθιερωμένη γιορτὴ τοῦ κρασιοῦ.
Τὸ μέρος στολίζεται ἀνάλογα για τὴν περίστασι, μέ
βαρέλια κρασι ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας, και
γίνονται καθημερινὰ τρικοῦβερτα γλέντια πού κρατᾶν
ὡς τὸ πρωί. Ἡ «ρετσίνα», τὸ «κοκκινέλι», τὸ «σα-
μῆτικο γλυκὸ κρασί», «τὸ στυφὸ κρασί τῆς Ζίτσας»,
δίνουν και παίρνουν. Στούς ξένους τουρίστες τούτη
ή γιορτὴ ἀρέσει πολὺ, γιατί τοὺς δίνεται ή εὐκαιρία
νά δοκιμάσουν τὰ ἐλληνικὰ κρασιά και νά πιοῦνε
ὅσο θέλουν και ἀπ' ὅποιο θέλουν.

Η ΜΟΛΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΡΥΠΑΝΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ἡ ρύπανσις τῆς ἀτμοσφαιρας
έχει καταστῇ σοβαρὸν πρόβλημα,
ἀποτελεῖ δὲ σήμερον βασικὸν θέμα.
Ἡ διάγνωσις του καθ' ὅλην τὴν
ἐκτασιν και τὸ βάθος ἀπασχολεῖ
εἰς ὅλον σχεδὸν τὸν κόσμον ἐπιστή-
μονας και τεχνικοὺς διαφόρων εἰδι-
κοτήτων, παραλλήλως δὲ τὰς κυ-
βερνήσεις και τὰς τοπικὰς διοικη-
τικὰς ἀρχὰς τῶν μεγάλων ἀστικῶν
κέντρων και τῶν βιομηχανικῶν πε-
ριοχῶν, διότι αἱ ἐκ τῆς ρυπάνσεως
τῆς ἀτμοσφαιρας δυσμενεῖς ἐπιπτώ-
σεις δὲν ἀφοροῦν μόνον εἰς τὴν
ὕγιαν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ και εἰς
τὴν γενικὴν οἰκονομίαν τῆς Χώρας.
Συνεπεία ταύτης ή ἀπόδοσις ἐρ-
γασίας τῶν ἀτόμων κάμπτεται ση-
μαντικῶς, ή παραγωγικότης μειοῦ-
ται, και ή ζωτικότης τῶν ἐργαζο-
μένων ἐξασθενεῖ.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὀρων
«ρύπανσις τοῦ ἀέρος», «μόλυνσις
τῶν ὑδάτων», «κανσαέρια» κλπ.
εἰς τὸ καθημερινὸν λεξιλόγιον δὲν
ἀποτελεῖ μόδον, ἀλλ' ἀντιθέτως
ἀντικατοπτρίζει τὴν σοβαρὰν ἀνη-
συχίαν ὅλων μας. Πρὸ 20 ἐτῶν ὁ
κοινὸς ἄνθρωπος θὰ ἐδυσκολεύετο
νά κατανοήσῃ τοὺς ὀρους αὐτοὺς.
Ἀντιθέτως σήμερον βομβαρδίζεται
κατὰ κυριολεξίαν διὰ δημοσιευ-
μάτων, τὰ ὁποῖα ὑπογραμμίζουν
τοὺς κινδύνους, πού διατρέχουν ή
ζωή και ή ὕγεια τοῦ ἀτόμου διὰ
τῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου προκαλου-
μένης ρυπάνσεως τοῦ ἀέρος, τὸν
ὁποῖον ἀνατρέπει,

Ἐν ὀνόματι τῆς τεχνικῆς προό-
δου ή ἀνθρωπότης ἐργάζεται διὰ νά
καταστρέψῃ τὸν κόσμον εἰς τὸν
ὁποῖον ζῇ. Μιὰ φοβερὰ ἀσθένεια
πλήττει τὴν γῆν, τῆς ὁποίας φορεὺς,
ἀτυχῶς, είναι ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος.
Ἡ ἀλματώδης ἀξίησις τοῦ πληθυ-
σμοῦ, ή ταχεία διόγκωσις τῶν βιο-
μηχανικῶν και οἰκιστικῶν κέντρων,
αἱ τεράστιαι τεχνικαὶ δυνατότητες
και τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος
ἔφεραν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ σημεῖον
νά ἀντιμετωπίζῃ μέ δέος τὴν προό-
δον. Ἡ ἀνεξέλεγκτος χρῆσις χημι-
κῶν παραγῶγων, ἐντομοκτόνων, ζυ-
ξανιοκτόνων, ἀπορρυπαντικῶν ἀπει-
λεῖ νά ἀνατρέψῃ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ
κύκλου ζωῆς εἰς τὴν φύσιν, μαρτυρεῖ
δὲ τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου ἐκστρατείαν πρὸς αὐτοκατα-
στροφὴν του. Πέραν αὐτῆς ή καὺσις

τῶν στερεῶν καυσίμων (λιθανθρά-
κων, ξυλάνθρακων, λιγνιτῶν κ.ά.)
και ὑγρῶν καυσίμων (πετρελαίου
ντῆζελ, μαζοῦτ, βενζίνης αὐτοκινή-
των κ.ά.) ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν
παραγωγὴν και διάχυσιν εἰς τὴν
ἀτμόσφαιραν ὀλοκλήρου σειρὰς ὑπο-
προϊόντων, τὰ ὁποῖα τὴν μόλυνουν.
Ὁ ρυθμὸς ρυπάνσεως τῆς ἀτμο-
σφαιρας είναι ἐντονότερος εἰς τὰς
πυκνοκατοικημένας περιοχὰς, ὅπου
συνεχῶς ἀναπτύσσονται ἐστίαί μο-
λύνσεως τοῦ ἀέρος, τῶν ὑδάτων και
αὐτοῦ τοῦ ἐδάφους.

Οἱ σημαντικώτεροι μολυντικοὶ
παράγοντες είναι : τὰ ἀπόβλητα
τῶν βιομηχανιῶν, τὰ προϊόντα σή-
ψεως, τὰ ἀέρια καύσεως πετρελαιο-
ειδῶν εἰς τὰς βενζινομηχανὰς και
πετρελαιομηχανὰς, οἱ πάσης φύσεως
κοινορτοί, οἱ καπνοὶ ποικίλης προε-
λεύσεως, αἱ δηλητηριώδεις ἐνώσεις
μολύβδου, θείου και ἕτερα χημικὰ
ὑποπροϊόντα τῆς βιομηχανίας, αἱ
ἀναθυμιάσεις ἐξ ἀπορρυπαντικῶν,
ἐκ βόθρων, ὑπονόμων, στασίμων ὑδάτων
και βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων.

Ὑπὸ ὠρισμένης συνθήκας οἱ πα-
ράγοντες ρυπάνσεως τοῦ περιβάλ-
λοντος, καθίστανται ἐξόχως βλα-
βεροὶ διὰ τὴν ὕγιαν. Τὰ δεῖδια δια-
φόρων χημικῶν στοιχείων (θείου,
ἀνθρακος, ἀζώτου, μολύβδου κ.ά.)
είναι π.χ. δυνατόν νά προκαλέσουν
ἐμφύσημα και βαρεῖας μορφῆς βρογ-
χίτιδα. Εἰς τινὰς περιοχὰς ή με-
γάλη συγκέντρωσις τῶν ὀρων και
δηλητηρίων προκαλεῖ τὸν θάνατον
ὑπερηλίκων ή ἀσθενῶν, ἀναμφισβη-
τήτως δὲ τὴν ὑπονόμωσιν τῆς ὕγιαις
πολλῶν ἀτόμων. Τὰ συμπτώματα
αὐτὰ πείθουν ὅτι ὠρισμένοι τῶν
προαναφερθέντων μολυντικῶν παρα-
γόντων ἔχουν φθάσει, ἴσως δὲ και
ὑπερβῇ τὰ ὅρια ἀνοχῆς. Ἐξ ὅλων
τούτων καθίσταται φανερόν ὅτι ἐπι-
βάλλεται πλέον ή προσήκουσα λήψις
μέτρων ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐκ τῆς
ρυπάνσεως κινδύνων τῆς ἀνθρωπό-
τητος.

Ὁ ἄνθρωπος είναι εἰς θέσιν νά
ἐφαρμόσῃ μεθόδους και συστήματα
ἐξασφαλίζοντα τὴν ὕγιαν διαβίω-
σιν του εἰς τὸ μέλλον. Προγράμματα
ἐλέγχου και καταπολεμήσεως τῆς
ρυπάνσεως τῆς ἀτμοσφαιρας ἐξετά-
ζονται και συζητοῦνται εἰς ὀλο-
κληρον τὸν κόσμον, μερικὰ δὲ ἐξ
αὐτῶν ἐνδρίσκονται ἤδη εἰς τὸ στά-

διον τῆς ἐφαρμογῆς. Δὲν θὰ ἦτο
συνεπὲς ὑπερβολὴ νά λεχθῇ, ὅτι
τὰ προβλήματα τῆς καλῆς και
ὕγιαις διαβιώσεως, ἐὰν δὲν ἔχουν
πλήρως λυθῇ, δύνανται τοῦλάχιστον
νά λυθοῦν συμφώνως πρὸς τὰς γνώ-
σεις τῆς σημερινῆς ἡμετέρας ἐν συν-
δυασμῷ μέ τὰς πνευματικὰς και
ψυχικὰς ἀπαιτήσεις ζωῆς τοῦ συγ-
χρόνου ἀνθρώπου. Τὸ γεγονός, ὅτι
εἰς πολλὰς περιπτώσεις δὲν ἔχουν
εὑρεῖ ἀκόμη τὴν λύσιν των ὑπάρ-
χοντα προβλήματα ρυπάνσεως τῆς
ἀτμοσφαιρας, ὀφείλεται εἰς ἀδρά-
νειαν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Αἱ μέθοδοι ἀντιμετωπίσεως τῆς
μολύνσεως και ρυπάνσεως τοῦ περι-
βάλλοντος ἔχουν δύο βασικοὺς στό-
χους : 1. Τὴν πρόβλεψιν και πρό-
νοιαν, ὥστε νά μὴ παράγονται
προϊόντα και οὐδαίαι ρυπαίνουσαι
τὴν ἀτμόσφαιραν. 2. Τὴν ἐξέλιξιν
και διαμόρφωσιν συστημάτων, με-
θόδων και διατάξεων, διὰ τῶν ὁποίων
θὰ καθίσταται δυνατὴ ή ἐξουδετέ-
ρωσις τῶν βλαπτικῶν ὀλων πρὶν
ή αὐταὶ μόλυνουν τὸ περιβάλλον.

Ἡ χώρα μας γενικῶς και εἰδι-
κότερον τὸ λεκανοπέδιον τῆς Ἀττι-
κῆς, ὡς ἀναγνωρίζεται, ἔχουν θαν-
μάσιον κλίμα. Βασικὸς συντελεστής
τοῦ κλίματος αὐτοῦ είναι ή πλέον
καθαρά και διαγῆς ἀτμόσφαιρα
τὴν ὁποῖαν ἔχει. Ἡ «εὐνοια» αὐτῇ
τῆς φύσεως ὀφείλεται εἰς τὰς κατ'
ἐξοχὴν λαμπρὰς μετεωρολογικὰς
συνθήκας, αἱ ὁποῖαι διὰ τῶν συνεχῶν
ρευσμάτων τοῦ ἀέρος χαμηλοῦ πο-
σοστοῦ ὑγρασίας, βοηθοῦν εἰς τὴν
κάθαριν τῆς ἀτμοσφαιρας.

Βεβαίως ὁ κατὰ τὰ τελευταῖα
ἔτη παρατηρούμενος ἐντονὸς ρυθμὸς
ἐκβιομηχανίσεως τῆς χώρας ἐν συν-
δυασμῷ πρὸς τὴν τεραστίαν αὐξησιν
τῶν κυκλοφορούντων αὐτοκινήτων
και τὴν γενικεύσιν τοῦ συστήματος
κεντρικῆς θεομάνσεως ἐδημιούργη-
σαν ἐστίας μολύνσεως εἰς τινὰς περιο-
χὰς (Δραπετσώνα, Ἐλευσίς, Ν. Φά-
ληρον, Βιομηχανικὴ περιοχὴ Θεσσα-
λονίκης κ.ά.). Ὡς ἐκ τούτων είναι
ἀτυχῶς βέβαιον, ὅτι ἐὰν δὲν ληφθοῦν
ἐγκαίρως τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ή
ἐπιδείνωσις τῆς καταστάσεως θὰ
είναι ταχεία μέ ὅλας τὰς ἀναμενο-
μένας δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς
ὕγιαις τοῦ πληθυσμοῦ. Κατ' ἀκο-
λουθίαν είναι πρὸς τὸ συμφέρον
ὅλων μας νά καταπολεμήσωμεν τὴν
μόλυνσιν τῆς ἀτμοσφαιρας τῆς χώ-
ρας εἰς τὰ ὀλίγα σημεία ὅπου αὐτὴ
έχει ἐντοπισθῇ και νά διατηρήσω-
μεν τὴν ὑπόλοιπον εἰς τὰ σημερινὰ
ἀνεκτὰ ἐπίπεδα μολύνσεως.

Οἱ ἀγῶνες τῶν Σαμίων διὰ τὴν Ἐλευθερίαν

«Θέλει ἀρετὴν καὶ τόλμην ἡ ἐλευθερία»
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΒΟΣ

Οἱ Σάμιοι ἦσαν ἐκ τῶν πρώτων ἀγωνιστῶν κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν. Τὴν 18ην Ἀπριλίου 1821 ὁ Κωνστ. Λαχανᾶς, ἐπαναστατήσας, ἄλλους Τούρκους ἐξώντωσεν καὶ ἄλλους ἐξεδίωξεν ἀπὸ τὴν Σάμον, καὶ τὴν 8ην Μαΐου τοῦ ἰδίου ἔτους ὁ Σάμιος φιλικὸς Λυκοῦργος Λογοθέτης καὶ τὰ παλληκάρια τοῦ ἔδωσαν τὸν ὄρκον «ἐλευθερία ἢ θάνατος», κηρύσσοντες οὕτω ἐπισήμως τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀνάτασιν τοῦ Γένους. Ὁ Λογοθέτης, ἀφοῦ συμφιλώσε τὰς ἀντιμαχομένας διὰ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ τόπου παρατάξεις, ἐδημιούργησε ἐτοιμοπόλεμον στρατὸν καὶ παραλλήλως παρηνώχλει δι' ἐπιδρομῶν τοὺς Τούρκους, ἐπιφέρων ζημίας καὶ ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὸν ἀγῶνα των κατὰ τῶν ἐπαναστατημένων Ἑλλήνων. Ἡ ἀντίδρασις τοῦ σουλτάνου εἰς τὸ παράτολμον κίνημα τῶν Σαμίων ἐξεδηλώθη ἄμεσος διὰ τῆς ἀποστολῆς στόλου ὑπὸ τὸν Καρᾶ-Ἀλῆ με σκοπὸν τὴν κατάληψιν τῆς Σάμου καὶ τὸν ἐξανδραποδισμόν τῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ ναύαρχος Τομπάζης καὶ οἱ Σάμιοι ἐματαίωσαν τὰ σχέδια τῶν Τούρκων διαλύσαντες τὸν στόλον καὶ τὰ ἀγῆματα τοῦ Καρᾶ-Ἀλῆ. Ἡ μετονομασία ἀκρωτηρίου τῆς Σάμου εἰς «Κάβο-Φονιά» μαρτυρεῖ τὴν αἱματοχυσίαν πού ἔγινε ἐκεῖ.

Τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα τοῦ πρώτου ἡμερολογίου τοῦ 1824 — Κρήτη, Κάσος, Ψάρα — ἐπηρέασαν δυσμενῶς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ἡ ναυμαχία εἰς τὸ στενὸν τῆς Μυκάλης ἀνεπτέρωσε τὸ ἥθικόν των. Ἀπὸ τῆς 3)7 μέχρι τῆς 5)8 1824 τὸ στενὸν τῆς Μυκάλης ἐβόγ-γούσε ἀπὸ τοὺς κανονιοβολισμοὺς ἐκ τῶν ναυμαχιῶν μεταξὺ τῶν τουρκικῶν πλοίων ὑπὸ τὸν Χοσρέφ πασάν καὶ τῶν ἐλληνικῶν ὑπὸ τὸν Σαχτούρη, ὁ ὁποῖος συνέδραμεν τοὺς ὑπὸ τὸν Λογοθέτην Σαμίους διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου των. Ὁ Σαχτούρης περιγράφει τὴν τετάρτην ναυμαχίαν μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Τὰ βόλια ἐπεφταν βροχή καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη» δὲν ἐλειψαν ἀπὸ τὸ χρέος τους τὸ

φρουρίον καὶ τὰ κανονοστάσια τῶν Σαμίων· μάλιστα μερικὰ βόλια των ἐπέτυχον. Ὁ ἐχθρὸς τότε ἦ διὰ νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ φόβον ἢ ἀπὸ σύγχυσις, ὡς φαίνεται πιθανώτερον, ἔρριχνε πολλὰ κανόνια χωρὶς βόλια». Ὁ Ἀνδρούτσος γράφει: «... ἡ ἀπώλεια τῶν Τούρκων τότε ἀνέβη μέχρι 2.000 ἀνδρῶν. Εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ χαίρομεν διὰ τὴν ματαίωσιν τῶν σχεδίων τοῦ ἐχθροῦ». Ὁμοῦς καὶ ἡ ἐλληνικὴ παράταξις δὲν ὑστέρησεν εἰς ζημίας καὶ θύματα. Ὁ καπετάνιος Λεμπέσης ἀναφέρει: «Τρύπια ἦσαν τὰ πανιά ὅλων καὶ τὰ ἐξάρτια ἐκυμάτιζον εἰς τὸν ἄερα. Ὅλοι ἀνταποκρίνονται εἰς τὸ καθῆκον καὶ οὐδὲν πλοῖον ὑστέρει. Ἀσιτοὶ ἦσαν ὅλην τὴν ἡμέραν, μαῦροι δὲ ὡς τὴν πίσσαν ἀπὸ τὴν πυροκονίαν καὶ τοῦ Ἀρεως τὸ μένος, ἐκ τοῦ ὁποῖου λίγοι ἐτραυματίσθησαν, ὀλιγώτεροι δὲ νεκροὶ ἔπεσαν». Παρὰ ταῦτα ἐνίκησαν με πρωτεργάτας τοὺς μπουρλοτιέρηδες. Εἰς τὰς 6)8 δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν ἐχθρικὸν πολεμικὸν εἰς τὸ πέλαγος τῆς Σάμου διότι οἱ ἀντίπαλοι των ἦσαν ἀπόγονοι Μαραθωνομάχων καὶ Σαλαμινομάχων. Ὁ Χοσρέφ καταδικαζόμενος κατέφυγεν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν διὰ νὰ ἀποφύγῃ ὀλοκληρωτικὴν καταστροφὴν. Μετὰ παρέλευσιν μηνός, συνεταιρισθεὶς μετ' ὃν Ἱμπραήμ πασάν, ἐπεχείρησε νέαν εἰσβολὴν εἰς τὴν Σάμον. Πλὴν ὅμως, ὁ ἐλληνικὸς στόλος ὑπὸ τὸν Μιαούλην τοὺς ἀντεμετώπισεν ἀποτελεσματικῶς, ἐκδιώκοντάς τους μέχρι τῆς Χίου καὶ τῆς Μυτιλήνης. Νέα ἀπόπειρα τοῦ Χοσρέφ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1826 προσέκρουσεν εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν τοῦ Σαχτούρη καὶ ἐματαιώθη. Ἐκτοτε, συνεχῶς οἱ Σάμιοι ἐφήρμοζον παρενοχλητικὴν τακτικὴν εἰς τὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, δημιουργοῦντες δυσμενῆ ψυχολογικὸν ἀντίκτυπον εἰς αὐτοὺς.

Κατὰ τὰ πολεμικὰ ἔτη ἡ Σάμος διατελεῖ ὑπὸ τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ἑλλάδος. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1828 ὁ Λογοθέτης, ὑπέκλινον εἰς ἐντολὴν τοῦ Κυβερνήτου Ἰωάννου Καποδίστρια, παρέδωκε τὴν

ἀρχὴν εἰς τὸν Ἰωάννην Κωλέττην καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Λονδίνου τὸ 1830 ἡ Σάμος περιέρχεται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ σουλτάνου, ὁ Κωλέττης ἀποχωρεῖ καὶ ὁ Λογοθέτης ἐπιστρέφει εἰς τὴν Σάμον, ἀναλαμβάνει τὴν ἐξουσίαν καὶ συνεχίζει τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ τρεῖς μεγάλαὶ δυνάμεις Ἀγγλία, Γαλλία καὶ Ρωσία, ἐκ λόγων σκοπιμότητος, ὑπεχρέωσαν τὴν Τουρκίαν νὰ παραχωρήσῃ ἡγεμονίαν εἰς τὴν Σάμον ὡς καὶ ὀρισμένα προνόμια. Τὴν 11)2)1832 ὑπεγράφετο αὐτοκρατορικὸν φερμάνιον ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ Β' καὶ ἡ Σάμος ἀνεκηρύσσεται αὐτόνομος ἡγεμονία, φόρου ὑποτελής εἰς τὴν Πύλην, ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν προστατίδων Δυνάμεων. Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ὡς τελείως ἄδικος, ἐπλημύρισε τὴν ψυχὴν τῶν Σαμίων ἀπὸ αἰσθήματα πικρίας καὶ δὲν τὴν ἐδέχθησαν, ἀλλὰ ἐσυνέχισαν τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἔνωσιν μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1834, ὅποτε ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν Μ. Δυνάμεων, ὁ Λογοθέτης μετὰ τῶν ἡγετῶν τοῦ ἀγῶνος καὶ 6.000 περίπου κατοίκων ἐγκατέλειψαν τὴν νῆσον. Τότε ἐπεβλήθη εἰς τὴν Σάμον τὸ ἡγεμονικὸν καθεστῶς, τὸ ὁποῖον παρέμεινεν ἕως τὸ 1912. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα ἡγεμόνευσαν 19 ἄνδρες προερχόμενοι ἐκ τῶν λογάδων τοῦ Γένους, ἀνώτεροι ἀξιωματοῦχοι τῆς Τουρκίας. Πρῶτος ἡγεμὼν διορίζεται ὁ Γρ. Βεγλερῆς. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν προσέφερον θετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος. Μερικοὶ ὅμως, φιλότουρκοι, ἦσαν τυραννικοὶ καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς τουρκικῆς φρουρᾶς, καταπατοῦσαν τὰ προνόμια τῶν Σαμίων, πρᾶγμα πού τοὺς ἠνάγκαζε νὰ στασιάζουν συχνά, προασπίζοντας τὴν αὐτονομίαν των.

Ὁ Θεμ. Σοφούλης, ἐνθερμὸς ἀγωνιστὴς καὶ πρωτεργάτης τῆς ἐλευθερίας τοῦ Σαμιικοῦ λαοῦ, ἦλθε πολλάκις εἰς σύγκρουσιν μετ' ὃν ἡγεμόνα Κοπάσην. Κάποτε, ἐρμηνεύσων (Συνέχεια σὴ σελίδα 30)

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ἐκτός ἀπὸ τοὺς κανόνες ἀτομικῆς ὑγιεινῆς πού πρέπει νὰ ἐφαρμόζῃ ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν δική του ὑγεία καὶ τῶν ἄλλων ἀτόμων πού ζοῦν γύρω του πρέπει καὶ τὸ περιβάλλον στοῦ ὁποῦ ζῇ νὰ εἶναι ὑγιεινόν.

— Ἀλλὰ τί εἶναι περιβάλλον; Ὅλα ὅσα ὑπάρχουν γιγῶμας, ἀέρας, φῶς, νερό, ἡ φύσις, ἡ κατοικία, ὁ τόπος ἐργασίας κλπ.

— Σημαντικὰ μετ' ὃν ἀέρα ἀναφέραμε ἤδη ἀρκετὰ. Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ τονισθῇ ἰδιαίτερα σὲ σὰς πού εἰσθε νέοι εἶναι τὸ ὕψος, τὸ ὅποιον εἶναι τόσο ἀπαραίτητο γιὰ ν' ἀναπτυχθῇτε καλλίτερα. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσπαθῆτε νὰ μείνετε στὸν καθαρὸ ἀέρα τοῦ υπαίθρου ὅσο μπορεῖτε περισσότερο, καὶ ὅταν βρῆκαθε σὲ κλειστὸ χῶρο νὰ φροντίζετε ν' ἀνανεώνεται ὁ ἀέρας, ὅπως π.χ. στὸ ὑπνοδωμάτιο, στὸ δωμάτιο πού μελετᾶτε, σὴν τάξι τοῦ Σχολείου καὶ σὲς συγκεντρώσεις πού κάνετε γιὰ διασκέδασι.

— Ἐδῶ θὰ ἴδωμεν νὰ σὰς πὺ λίγα λόγια γιὰ τὸ κ α π ν ι σ μ α.

— Εἶναι μὰ πολὺ παλιὰ ἀλλὰ ἐξαιρετικὰ κακὴ συνήθεια, ἀφοῦ τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει ἀποδειχθῇ ἐπιστημονικὰ πόση βλάβη προκαλεῖ στὸν ὁργανισμό μας.

— Καὶ πού δὲν κάνει κακὸ, ἔννοε τὴν ἀνάπτυξι τοῦ ἔγκους τοῦ στομάχου. Βιάπτε τὸ νευρικὸ σύστημα καὶ προκαλεῖ ἀδυναμία, ἐκασθελεῖ τὴ μνήμη, ἐπιφέρει ταχυκαρδίες.

Προκαλεῖ χρόνιες βρογχίτιδες καὶ τὸ πὺ χειρότερο, ἀχρηστεύει τὴς κυψελίδες τῶν πνευμόνων μετὰ διάφορα δηλητηριώδη προϊόντα πού εἰσπνέομε κατὰ τὸ κάπνισμα (τὸ ἴδιο γίνεται περίπου καὶ ὅταν βρισκόμαστε σὲ χώρους πού καπνίζουν ἄλλοι) ὥστε σὲ κάθε εἰσπνοῇ νὰ παίρνῃ τὸ αἷμα μας πολὺ λιγώτερο ὁξυγόνο ἀπὸ αὐτὸ πού χρειάζεται. Ἐξ ἄλλου μετ' ὃν ἐπίδρασι τῶν δηλητηρίων τοῦ καπνοῦ, ἔχομε 50% περισσότερες πιθανότητες νὰ πάθουμε καρκίνο τοῦ πνεύμονος ἀπὸ αὐτοὺς πού δὲν καπνίζουν.

— Αὐτὰ ὅλα δὲν εἶναι ὑποθέσεις. Εἶναι συμπεράσματα πού βγήκαν ἀπὸ σοβαρὰς ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ ἔρευνας πού ἔγιναν τελευταῖα σὴν Ἀγγλία, Ἀμερικὴ καὶ σ' ἄλλες χώρες.

Εἶναι τόσο πολὺ σωστὰ καὶ πραγματικὰ, ὥστε σὴν Ἀμερικὴ, πού εἶναι χώρα καπνοπαραγωγῆς, μπισοτὰ στὸν κίνδυνον πού διατρέχουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ κάπνισμα, παραμένισαν τὸ οἰκονομικὸ συμφέρον καὶ ἐπέβησαν νὰ γραφῇ σ' ὅλα τὰ πακέτα τῶν τσιγάρων περίπου τὸ ἔξης: «Μετ' ὃ κάπνισμα κινδυνεύει ἡ ὑγεία σου». Ἐξ ἄλλου, ἀπὸ ἔρευνα πού ἔγινε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν

στον νερό, γιὰ τὸ ὅποιον εἴπαμε ἤδη πὺς μολύνεται. Καὶ τώρα γιὰ τὸ γάλα: Πολλὰς φορὲς τὰ ζῶα πού μᾶς δίνουν τὸ γάλα εἶναι ἀρρωστα χωρὶς νὰ φαίνονται καὶ βγάζουν τὰ μικρόβια τῆς ἀρρώστιας τους μέσα στὸ γάλα. Ἀλλὰ τὸ γάλα μπορεῖ νὰ μολυνθῇ καὶ ἀπ' αὐτοὺς πού τὸ ἀρμέγουν ἢ τὸ μεταφέρουν ἢ ἀπὸ ἀκάθαρτα δοχεῖα. Ἀν τὸ πούμε ἀβαστο, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μολυνθοῦμε καὶ νὰ πάθουμε φυματίωσι, μελιταῖο καὶ ἄλλες ἀρρώστιες. Γι' αὐτὸ πάντα πρέπει νὰ βράζουμε τὸ γάλα πρὶν τὸ πούμε.

— Τέλος ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσία παίρνομε τὰ μικρόβια κυρίως μετ' ὃν μύγα ἀλλὰ καὶ μετ' ὃν ἀπύλητα χέρια μας, φρούτα καὶ λαχανικά. Καθαριότης λοιπὸν παντοῦ καὶ πάντοτε.

ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Ἐκτός ἀπὸ τὴν σωματικὴν ὑγεία, τῆς ὁποίας ἡ βλάβη ἐκδηλώνεται μετ' ἀρρώστιες πού φέρουν πόνον, πυρετὸ καὶ ἄλλα ἐνοχλήματα καὶ συμπτώματα, γιὰ τὰ ὁποῖα ζητᾶμε ἀμέσως τὴ συμβουλὴ καὶ βοήθεια τοῦ γιατροῦ, ὑπάρχει καὶ ἡ ψυχικὴ ὑγεία. Ἡ βλάβη τῆς ἀρχίζει σιγὰ σιγὰ, καὶ χωρὶς φανερά πάντοτε συμπτώματα καὶ σ' ὀλόκληρὴ τὴν κοινωνία. Ἀλλὰ τί εἶναι ψυχικὴ ὑγεία; Τὸ νὰ μποροῦμε νὰ χαίρωμαστε μετ' ὃ, τι καὶ ὅσα ἔχομε, ν' ἀναπτύσσομε μία φυσιογνωμικὴ καθημερινὴ δραστηριότητα, νὰ ἀισθανώμαστε ἱκανοποιητὰ γιὰ κάτι πού δημιουργοῦμε, γιὰ μὰ προσπαθεῖα πού κάνομε. Νὰ προσαρμολώζομαστε σὲ κάθε περιβάλλον καὶ κάθε κατάσταση καὶ νὰ ἀπολαμβάνομε τὴ φύσι, κάθε τι πού δὲν εἶναι ἀντίθετο πρὸς αὐτὴ καὶ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ δειγνῶμε καλωσύνη καὶ ἀγάπη πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας.

— Γιὰ νὰ προστατεύσωμε τὴν ψυχικὴν ὑγεία, πρέπει νὰ προσταθῶμε νὰ τηροῦμε τοὺς ἑξῆς κανόνες:

1. Νὰ μὴ κλεινόμαστε στὸν ἑαυτὸν μας, ἀλλὰ νὰ δώνομε μὰ διέξοδο στὰ προβλήματά μας. Διὰ ὅταν ἔχομε κάποιον πρόβλημα, ἡ δυσκολία, νὰ ἐξωτερικεύομε τὴς σκέψεις μας σὲ κάποιον πού ἔχομε ἐμπιστοσύνη. Κι αὐτὸ εἶναι οἱ γονεῖς, τ' ἀδελφὰ μας, ἕνας καλὸς δοκιμασμένος φίλος, ὁ οἰκογενειακὸς μας γιαντρός, ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ δάσκαλος.

2. Νὰ μὴ ζητᾶμε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μας περισσότερα ἀπ' ὅσα ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ κάνει. Βεβαίως ἡ εὐγενὴς ἀμύλη εἶναι τὸ ὀρθότερο μέτρο γιὰ ν' ἀνεβῶμε ψηλά, ἀλλὰ μέχρι πού δύνα τοῦ ὁρίου, χωρὶς ὅμως αὐτὸ νὰ μᾶς κάνει νὰ υποφέρομε.

Η ΤΕΤΕΤΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ — ΕΙΣ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Τὴν 9 παρελθόντος ἐγένετο εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἡ κοπὴ τῆς πίττας, τὴν ὁποίαν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. μετὰ τῆς Κυρίας Γεωργακοπούλου. Παρέστησαν ἐπίσης οἱ Ἀντιπρόεδροι κ.κ. Σ. Μαλασπίνας καὶ Γ. Μαρίνος, ὁ Πρόεδρος Καθηγητῆς κ. Ράμμος καὶ τὰ μέλη τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Νοσοκομείου ἡ Εὐεργέτις τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Μουμπτζίδη, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς κ. Κ. Ἀγγελίδης, ὁ καθηγητῆς καὶ ἡ κ. Ἐλευθερίου (Γεν. Ἐπιθ. Νοσοκόμων), Διευθυνταὶ κλινικῶν, Ἱατροί, Ἀδελφαὶ καὶ Συνεργάται τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. ἄ.

Ὁ κ. Ράμμος, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὰ πεπραγμένα τοῦ Νοσοκομειακοῦ ἔτους 1970, ὠμίλησε διὰ τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ, τονίσας ὅτι ἐκ τῆς νοσηλείας τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν, τῶν τοῦ ΙΚΑ καὶ ΟΓΑ, τὸ ἴδρυμα ὑπέστη κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ζήμιαν ἄνω τῶν 8.000.000 δραχμῶν. Ἐκτὸς αὐτῶν, εἶπεν, εἶχε πρόσθετον ἐπιβάρυνσιν ἐκ τῆς νοσηλείας δημοσίων ὑπαλλήλων, μετὰ τὸ μειωμένον δι' αὐτοὺς τιμολόγιον, ὑπερβαίνουσιν τὸ ἑκατομμύριον καὶ κατὰ τὰς ἐφημερεύσεις τοῦ τὸ Νοσοκομείου κατὰ τὸ 1970 ἐδέχθη 4.503 ἀσθενεῖς ἐναντι 3.164 τοῦ προηγουμένου ἔτους. Εἰς τὰ ἐξωτερικὰ ἱατρεῖα ἐξητάσθησαν 34.746 ἀσθενεῖς, ἐξ ὧν πλεῖστοι ἄνευ πληρωμῆς ὡς ἀποροὶ. Παρὰ τὰς οικονομικὰς δυσκολίας ὅμως τὸ Νοσοκομεῖον, ἐνισχυόμενον οικονομικῶς ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ., διετήρησε τὴν ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένην νοσηλείαν εἰς τὸ ἴδιον ὑψηλὸν ἐπίπεδον καὶ δὲν ἀνέκοψε τὸν ρυθμὸν ἀνανεώσεως τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἐμπλουτισμοῦ τοῦ δι' ἐπιστημονικῶν ὀργάνων κλπ., ἀπαραιτήτων διὰ τὴν προσαρμογὴν τοῦ εἰς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις τῆς Ἱατρικῆς καὶ τῆς νοσηλείας.

Ὁ κ. Ράμμος ἀφοῦ ἐξέθεσε λεπτομερῶς τὰς δυσχερεῖας ποὺ ἀντεμετωπίσθησαν, ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας τοῦ Νοσοκομείου πρὸς τὸν Πρόεδρον κ. Κ. Γεωργακόπουλον καὶ τὰ Μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Δ. Συμβουλίου διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐνίσχυσιν καὶ συμπαράστασιν των. «Μὲ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὰ ἰδεώδη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἐμπνεόμενον ἀπὸ τὸ

παράδειγμα, τὴν σύνεσιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ σεβαστοῦ μας Προέδρου — κατέληξεν ὁ κ. Ράμμος — τὸ ἴδρυμα παραμένει εἰς τὰς ἐπάλξεις καὶ ὑπόσχεται τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος, χάριν τῆς Κοινωνίας, εἰς Δόξαν Θεοῦ καὶ ἐπιτευσὶν τῶν Ἰδεῶν τοῦ Ε.Ε.Σ.»

Κατόπιν διατυπωθείσης ὑπὸ τῶν παρισταμένων παρακλήσεως ὠμίλησε δι' ὀλίγων ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Γεωργακόπουλος, ἐξάρας τὴν ποιότητα τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ Νοσοκομείου νοσηλείας καὶ ἐκφράσας τὴν πεποίθησιν ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ διευρυνθῇ τὸ ἀνεγείρομενον ἐξάωρον κτίριον, ὅπερ θὰ στεγάσῃ Καρδιοχειρουργικὴν Κλινικὴν με' ἄρτιον ἐξοπλισμόν, ὡς καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ τοῦ 15ωροῦ κτιρίου ἡ ἀποπεράτωσις δὲν θὰ βραδύνῃ.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΒΟΥΛΑ
ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Εἰς τὴν με' Χριστουγεννιάτικον διάκοσμον στολισμένην αἴθουσαν ἐστίασεως τοῦ Ἀσκληπείου ἐγένετο τὴν 10 παρελθόντος ἡ τελετὴ τοῦ κοφίματος τῆς πίττας τοῦ Ἀσκληπείου. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος, οἱ Ἀντιπρόεδροι κ.κ. Σπ. Μαλασπίνας, καὶ Γεώρ. Μαρίνος, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐφορείας Ἀσκληπειῶν Ε.Ε.Σ. κ. Ἀρ. Ξανθοπουλίδης, Μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου καὶ Συνεργάται τοῦ Ε.Ε.Σ., τὸ Ἐπιστημονικόν, Νοσηλευτικὸν καὶ Διοικητικὸν Προσωπικὸν τοῦ Ἀσκληπείου κλπ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας Ἀσκληπειῶν Καθηγητῆς κ. Θ. Γαροφαλίδης, λαβὼν τὸν λόγον ἀνεφέρθη ἐν συντομίᾳ εἰς τὰ πεπραγμένα τοῦ λήξαντος ἔτους, τονίσας ἰδιαίτερας τὴν ἐπιτευχθεῖσαν αὐξήσιν τῆς νοσηλευτικῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐν γένει δραστηριότητος τοῦ Ἀσκληπείου κατὰ τὸ ἔτος 1970. Ἐπηκολούθησεν τὸ πατροπαράδοτον κόψιμο τῆς βασιλοπιττας, ἀντηλλάγησαν ἐγκαρδία εὐχαὶ καὶ ἡ τελετὴ ἔληξεν ἐν μέσῳ ἐορταστικῆς Ἐρυθροσταυρικῆς ἀτμόσφαιρας.

ΤΙΜΗΤΙΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ.

Κωνστ. Γεωργακόπουλος ἀπένειμεν ἐσχάτως τὰς κατωτέρω τιμητικὰς διακρίσεις :

1) Εἰς τὸν κ. Γεώργιον Μόδην, πρῶτον Ὑπουργὸν Παιδείας, Χρυσὸν σταυρὸν διὰ τὴν ὑπέροχον ἐθνικὴν καὶ ἀνθρωπιστικὴν δράσιν του.

2) Εἰς τὴν κ. Μαριέτταν Παλαμήδους, Ἐθελ. Ἀδελφὴν Τμήμ. Ε.Ε.Σ. Κοζάνης, Ἀργυροῦν μετάλλιον μετὰ 2 Ἀργυρῶν Ἀστέρων, διὰ τὰς ἐπὶ μακρὸν παρεχομένης ὑπηρεσίας τῆς πρὸς αὐτόν.

3) Εἰς τὴν κ. Ἐλεονώραν Τσίκρα - Κούγια, Ἐθελ. Ἀδελφὴν, Ἀργυροῦν μετάλλιον μετὰ 1 Χρυσοῦ Ἀστέρος, διὰ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας ἃς προσέφερεν ὡς Διπλ. Ἀδελφὴ κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον.

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Ὁ Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐξυπηρετήσῃ διὰ τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν του κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Δεκέμβριον 1970, 8807 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων 1598 ἐξηκριβωμέναι περιπτώσεις ἡσφαλισμένων Ι.Κ.Α. Οἱ ἐξυπηρετηθέντες κατὰ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς : α) Τραύματα, κατάγματα, 4138. β) Παθολογικά νοσήματα, 3440. γ) Λοιπὰ περιστατικά (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα κ.λπ.), 1229.

Χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις : Δηλητηριάσεις τροφικαί, φαρμακευτικαί, 130. Δηλητηριάσεις διὰ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακος, 27. Καρδιολογικὰ νοσήματα, 475. Λοιμώδη νοσήματα, 33. Ἐγκαύματα, 153. Μέθη, 96. Ἡλεκτροπληξία 2.

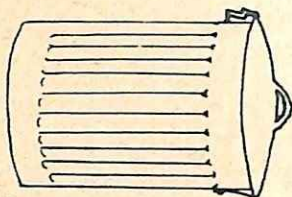
Παροχὴ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἱατρικῶν ὁδηγιῶν εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντα μέλη τῶν πληρωμάτων των, 35. Τὸ Κέντρον Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ. παρέσχε δωρεάν δι' ἀπόρους φιάλας αἵματος 245.

ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΔΕΥΚΩΜΑΤΩΝ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΣΧΟΛ. ΕΤΟΥΣ 1969 - 1970

Ἡ Ἐπιτροπὴ Βραβεύσεως Δευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας ἀπένειμε τὰ ἀκόλουθα Βραβεῖα :

ΒΡΑΒΕΙΟΝ Α'
ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

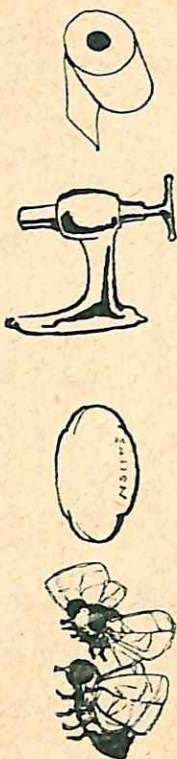
Α' Ὁηλέων, Β' Ὁηλέων, ΣΤ'

— Τὸ ἀποχωρητήριον γιὰ νὰ εἶναι ὑγιεινὸ πρέπει ἀπαραίτητως νὰ ἔλῃ καζανακί (ἐκὼν ὑπάρχει ὑδραυλικὴ ἐγκατάστασις στὸ σπῆτι), χαρτὶ ὑγιεινῆς, νηπίῃ, σαποῦνι καὶ πετσέτα καθαρή ἢ χλωροπετσέτες.

— Στὰ χωριά, ποὺ δὲν ὑπάρχει νερὸ τρεχούμενον στὸ σπῆτι (καὶ εὐτυχῶς εἶναι λίγα τώρα στὴν πατρίδα μας), τ' ἀποχωρητήρια εἶναι ξηροῦ τύπου καὶ γίνονται μετὰ τὴν ὑπόδειξι ὑγειονομικοῦ ὑπαλλήλου τῆς περιοχῆς. Πάντως πρέπει νὰ μὴν εἶναι ἀκάθαρτα, νὰ εἶναι κτισμένα, νὰ ἔχουν πόρτα καὶ ἓνα παράθυρον μετὰ πόρτα γιὰ τὴν μύγαν, ποὺ συχνὰ μεταφέρουν μετὰ τὰ πόδια τους στὰ τοῖμά μας μικρὰ ἀπὸ τὰ σκουπίδια ἢ τίς ἀκαθαρσίες στὴς ὁποῖες κάθονται.

— Στὰ χωριά, τὰ σκουπίδια πρέπει νὰ καίγονται σ' ἓνα λάκκο

μικρὰ ἀπὸ τὸ σπῆτι καὶ ἀπὸ δένδρα ἢ ξερὰ χόρτα, γιὰ τὸν κίνδυνον τῆς πυρκαϊᾶς, ἢ νὰ θάβονται.

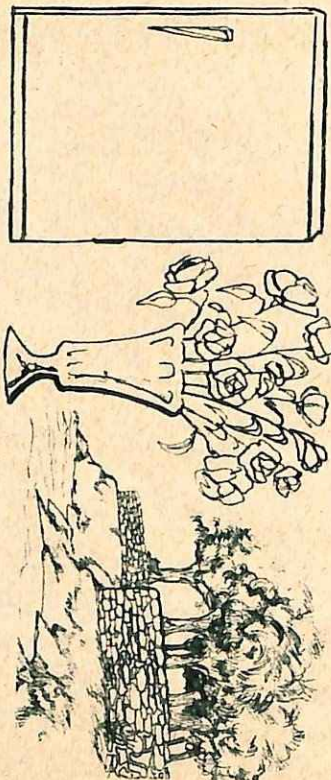
— Στὴν ὑγιεινὴ τῆς κατοικίας περιλαμβάνεται καὶ τὸ ψυγεῖο, ποὺ εἶναι τόσο ἀπαραίτητο, ὅσοις τὸ καλοκαίρι γιὰ τὴ διατήρησιν τῶν τροφίμων.

— Τὸ νερὸ στὸ σπῆτι εἶναι ἐξ ἴσου ἀπαραίτητο σὰν τὸν ἀέρα. Καὶ οἱ στίες μὲν πόλεις καὶ σὲ πολλὰ χωριά ἡ ὕδρευσις ἐλέγχεται ἀπὸ τὸ κράτος. Ὅπου ὅμως ὑπάρχουν πηγάδια, στένες καὶ πηγές, θὰ πρέπει νὰ ζητᾶμε ἀπὸ τὴν πλησιέστερη ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία νὰ τὰ ἐλέγξῃ καὶ νὰ μᾶς συμβουλεύσῃ τί πρέπει νὰ κάνωμε, ἂν δὲν εἶναι καθαρά.

— Ἀς δοῦμε τώρα πῶς μοῦνεται τὸ νερὸ.

Τὰ πηγάδια μοῦνονται εἴτε μετὰ τὸν (κουβὰ) μετὰ τὸν ὁποῖο βγάζουμε τὸ νερὸ, ἢ ἀπὸ διαφωρεῖς ἀκαθαρσίες ποὺ πέφτουν μέσα ἀπὸ τὸ ἀνοιγμὰ τοῦ μετὰ τὸν ἀέρα, ἀλλὰ καὶ ὑπογείως ἀπὸ ἀποχωρητήρια ἢ βόθρους ποὺ βρῶσκονται σὲ ὑψηλότερο σημεῖο ἀπὸ τὸ πηγάδι καὶ σὲ ἀπόστασι μικρότερη τῶν 15 μέτρων ἀπ' αὐτό.

— Καὶ οἱ πηγές μποροῦν νὰ μοῦνθουν μετὰ τὸν ἴδιον τρόπο. Τὸ περιβόλιον τοῦ σπιτιοῦ ὅμως, γιὰ νὰ εἶναι εὐχάριστο πρέπει νὰ εἶναι καὶ βολικὸ συγγρόνως. Τὰ ἔπιπλα καὶ τὰ διάφορα ἀντικείμενα νὰ εἶναι τοποθετημένα ἔτσι, ὥστε νὰ μᾶς διευκολύνουν στὴν καθημερινή μας ζωή. Ἀκόμα καὶ λίγα κίνησ' ἓνα βάζο.

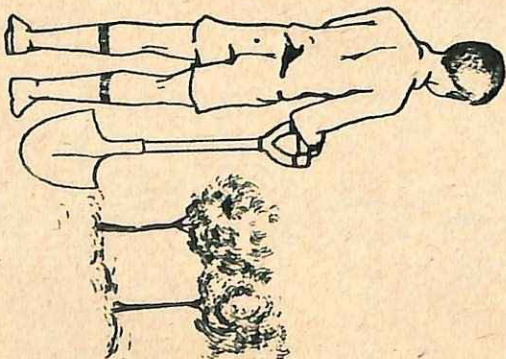
τοποθετημένα σὲ κατάλληλο μέρος, ἀλλάξουν τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ μᾶς κάνουν νὰ νοιώθωμε ζεστασιά στὸ σπῆτι. Ὅχι πονιρέλεια, ἀλλὰ καθαριότητα.

— Γιὰ τὰ κορίτσια εἶναι πολὺ χρήσιμο ν' ἀσχοληθοῦν μετὰ τὸ θέμα αὐτό.

— Δὲν φθάνει μόνο τὸ σπῆτι νὰ εἶναι καθαρὸ ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ φροντίζωμε καὶ νὰ τὸ συντηροῦμε. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνωμε καὶ στὸ σχολεῖο, τοὺς δρόμους, τίς ἀκτές, τὰ πάρκα, τὰ γήπεδα καὶ παντοῦ.

— Ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται νὰ διατηρήσωμε τὸ περιβόλιον μας καθαρὸ καὶ ὑγιεινόν.

— Τὸ 1970 ὑπῆρξε Διεθνὴς ἔτος προστασίας τῆς φύσεως καὶ τοῦτο διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ στὴς ἀρχὰς καὶ σὺν πληθυσμό, τὴ σημασία ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ὑγεία μας τὸ ὑγιεινὸ φυσικὸ περιβάλλον. Ἔτσι τίς παρεκίνησε γιὰ ν' ἀρχίσουν καὶ νὰ συνεχίσουν τὴ διαφύλαξιν καὶ τὴ δημιουργίαν φυσικῶν πηγῶν ὑγιεινῆς.

ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Θηλέων, (Δ' Πρακτ.), τάξεις Β2 (Λευκ. 2), Ζ' 'Αρρένων, Ζ' Θηλέων, 12ον Θηλέων, (Λευκ. 2), Θηλέων Αιγάλεω, 16ον Γυμν.κόν Παράρτημα Θηλ. Γαλατσίου, 'Ιδιωτική Σχολή «Μαρία Κρίκου», Γυμνάσιον Μαρκοπούλου 'Αττικής, 'Ιδιωτική Σχολή Πόλλου - Κρουσταλλάκη, 'Ιδιωτική Σχολή Κρεατσούλη - Σταυράκη, 'Ιδιωτική Σχολή Τυχοπούλου, Ευαγγελική Σχολή 'Αρρ. Νέας Σμύρνης, Θηλέων Χαλανδρίου.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

'Ιδιωτική Σχολή Λυσικάτου, Οικονομικόν Πειραιώς, Λύκειον «Ελληνισμός», (Νηπ. Α, Β), (Γ, Δ), (Ε, ΣΤ), (Γυμν.), Λευκ. 4.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Θηλέων 'Αργοστολίου, Θηλέων 'Ιεραπέτρας, Γεράκιου Λακεδαιμόνος, Α' Θηλέων 'Ηρακλείου Κρήτης, Θηλέων Κατερίνης, Πυθαγόρειον 'Αρρ. Σάμου, Πανορμίτειον Σύμης, Σητείας Κρήτης, Φερρών 'Εβρου, Θηλέων Χαλκίδος.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
6ον Καλλιθέας, 7ον Καλλιθέας.

Ε' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

2ον 'Ηλιουπόλεως (Λευκ. 2), 3ον 'Ηλιουπόλεως.

ΣΤ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

1ον Δάσους Χαϊδαρίου, 69ον.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Γέρακα 'Αττικής.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Α' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

13ον, 35ον, Πρότυπα Δημ. Σχολεία Ραλλείου Παιδαγ. 'Ακαδημίας.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Καλλιθέας Πιερίας, Α' 'Αγ. Πνεύματος Σερρών, 51ον Θεσ/νίκης, 3ον Πρωτοσάνης Δράμας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Ν. 'Αγχιάλου Βόλου, 20ον Βόλου, 26ον Βόλου, Α' Δεσκάτης 'Ελασσόνας, Δ.Σ. Παιδαγωγικής 'Ακαδημίας Λαρίσης.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ε' 'Αμαλιάδος (Λευκ. 2), Καλιφώνιου Καλαβρύτων, Κάστρου Λε-

χαίνων, Κυπαρισσίου Λογκανίκου Λακεδαιμόνος, Λογκανίκου Λακεδαιμόνος, Α' Κιάτου, 2ον Πατρών (Στρούμπειον), 3ον Πατρών, Β' Χώρας Πυλίας.

ΘΡΑΚΗ

Καστανεών 'Ορεστιάδος.

ΝΗΣΟΙ

Β' 'Αργοστολίου Κεφαλληνίας, Α' 'Ερμούπολεως Σύρου, Θυμιανών Χίου (τάξ. Γ'), Οίνουσσών Χίου «'Απ. Παῦλος», 1ον Χίου, 8ον Χίου.

ΚΡΗΤΗ

'Ανατολής 'Ιεραπέτρας, Β' 'Ιεραπέτρας, 5ον 'Ιεραπέτρας, Κρούστας Μεραμβέλλου, Α' Νεαπόλεως Μεραμβέλλου, Ξηροκάμπου 'Ιεραπέτρας, Κάτω Χωρίου 'Ιεραπέτρας, Α' Σητείας.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ Β'

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θηλ. 'Αμαρουσίου (Λευκ. 3), Τάξ. Β1, Δ1, ΣΤ', 13ον Θηλέων, Θηλέων Καλλιθέας (τάξ. Ε', Ε2, Λευκ. 3).

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

'Ράλλειος Παιδαγωγ. 'Ακαδημία.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

'Αρφαρών Καλαμάτας, Δεσκάτης Γρεβενών, Καστελίου Πεδιάδος Κρήτης, Κεραμειών Κεφαλληνίας, Λίμνης Εύβοίας, Μώλου Φθιώτιδος, Θηλέων Πύργου (τάξ. Ε'), Λευκ. 2, Οικονομικόν Σερρών, Τεγέας (τάξ. Ε').

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

106ον, Β' Πεύκης 'Αττικής (Λευκ. 3).

Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

21ον (Λευκ. 2), 24ον, 26ον, 34ον.

Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

1ον 'Αμφιθέας, 1ον 'Ηλιουπόλεως (Λευκ. 3).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

20ον.

Γ' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

7ον Κορυδαλλού.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Αιανής Κοζάνης, Βογατσικού Καστοριάς, Γαλήνης Λαγκαδά, Α' Δράμας, Θολού Σερρών, Ξηροπο-

τάμου Δράμας, 'Οσσης Λαγκαδά.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Β' Δεσκάτης 'Ελασσόνας, 5ον Τρικάλων.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

1ον Γαστούνης 'Ηλείας, Γεράκιου Λακεδαιμόνος, Μυρτέας Μολάων.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Α' 'Αστακού, Καραβομούλου Λαμίας, 6ον Ναυπάκτου.

ΗΠΕΙΡΟΣ

3ον 'Ιωαννίνων, Παλαιοχωρίου Καρυδιάς Πρεβέζης, Χουλιαράδων 'Ιωαννίνων.

ΕΤΒΟΙΑ

Τριάδος Χαλκίδος.

ΝΗΣΟΙ

Βαθέος Μεγανησίου Λευκάδος, Παραδεισίου Ρόδου, Πρότυπον Δημ. Σχολ. Παιδαγωγ. 'Ακαδημίας Ρόδου (Λευκ. 4), (τάξ. Δ, Ε, ΣΤ1, ΣΤ2), 7ον Χίου.

ΚΡΗΤΗ

Καρυδιάς Μεραμβέλλου.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ Γ'

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

'Αναρράχης 'Εορδαίας, Βαπτιστού Κιλκίς.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΣΤ' Καρδίτσας.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Σουλίου Σικυώνος.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Πάδων Κονίτσης.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Στρανώμης Ναυπακτίας.

ΝΗΣΟΙ

'Αμάδων Χίου, 'Αρμενάδων Κερκύρας, Κεραμίου Λέσβου.

ΚΡΗΤΗ

Κάμπων Κυδωνίας Χανίων.

Σημ: Τὸ Λεύκωμα τοῦ Δημ. Σχολ. Γέρακα 'Αττικής (ὑπεύθυνος Κα Α. Μερκούρη) ἐστάλη εἰς Δημοτ. Σχολ. 'Ελλην. Κοιν)τος Σώζμπερο Ροδεσίας, οἱ μαθηταὶ τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὴν Δ' αἰσιν τοῦ Δημ)λου κ. 'Αργυρίου Θαλασσινοῦ ἐτοίμασαν καὶ ἀπέστειλαν ὠραιότατον Λεύκωμα εἰς ἀπάντησιν.

* ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1969—1970

'Η 'Επιτροπή 'Απονομῆς Βραβείων «ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ» ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθεισῶν

ἐκθέσεων, ἀπένειμε ταῦτα ὡς ἀκολουθῶς :

I. Πρῶτον : βραβεῖον ἐκ 3.000 δρχ. εἰς τὰς ὁμάδας Ε.Ε.Σ.Ν. τοῦ Δημοτ. Σχολ. Βαθέος Μεγανησίου 'Εκπαιδ. Περιφερείας Λευκάδος.

Δεύτερον : Βραβεῖον ἐκ 2.000 δρχ. εἰς τὰς ὁμάδας Ε.Ε.Σ.Ν. τοῦ Δημοτ. Σχολ. 'Ισθμίας 'Εκπαιδ. Περιφερείας Κορινθίας.

II. 'Η δρᾶσις τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκολουθῶν 53 Σχολείων ἐκρίθη ἀξία ἀπονομῆς Διπλώματος Τιμητικῆς Διακρίσεως :

1) Παιδαγωγικὴ 'Ακαδημία Ρόδου, 2) Δ' Γυμν. Θηλ. 'Αθηνῶν, 3) IB' Γυμν. Θηλ. 'Αθηνῶν, 4) Ζ' Γυμν. 'Αρρ. 'Αθηνῶν, 5) IA' Γυμν. 'Αρρ. 'Αθηνῶν, 6) II' Γυμν. 'Αρρ. 'Αθηνῶν, 7) ID' Γυμν. 'Αρρ. 'Αθηνῶν, 8) Γυμν. Θηλ. Αιγάλεω, 9) Γυμν. Παραρτ. Γαλατσίου, 10) Λύκ. 'Ελληνισμὸς Πειραιῶς, 11) Γυμν. Θηλ. 'Αμαλιάδος, 12) Γυμν. 'Αμφίσσης, 13) Γυμν. 'Αμοργοῦ, 14) Γυμν. Θηλ. 'Αρτης, 15) Γυμν. Δεσκάτης, 16) Γυμν. Θηλ. Ζακύνθου, 17) Α' Γυμν. 'Αρρ. 'Ηρακλείου, 18) Ζ' Γυμν. Θηλ. Θεσσαλονίκης, 19) Γυμν. Θηλ. 'Ιεραπέτρας, 20) Γυμν. Καρδαμύλων, 21) Γυμν. Καρλοβάσιου, 22) Γυμν. Κεραμειῶν Κεφαλληνίας, 23) Γυμν. Λίμνης Εύβοίας, 24) Γυμν. Μαγούλας Καρδίτσας, 25) Γυμν. 'Αρρ. Σάμου, 26) Γυμν. Σητείας, 27) 5ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν Α' Περιφ., 28) 2ον Δημ. Σχολ. Πεύκης Α' Περιφ. 'Αθηνῶν, 29) 21ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν Β' Περιφ., 30) 28ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν Β' Περιφ., 31) 34ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν Β' Περιφ., 32) 45ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν Β' Περιφ., 33) 101ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν Β' Περιφ., 34) 16ου Δημ. Σχολ. Ν. 'Ιωνίας Β' Περιφ. 'Αθηνῶν, 35) 2ου Δημ. Σχολ. Μεταμορφώσεως Β' Περιφ. 'Αθηνῶν, 36) 6ου Δημ. Σχολ. Ν. Λιοσίων Γ' Περιφ. 'Αθηνῶν, 37) 6ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας, 38) 3ου Δημ. Σχολ. 'Ηλιουπόλεως Ε' Περιφ. 'Αθηνῶν, 39) 24ου Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν ΣΤ' Περιφ. 'Αθηνῶν, 40) 1ου Δημ. Σχολ. Χαϊδαρινῶν, 41) 7ου Δημ. Σχολ. 'Ελευσίνος Περιφ. 'Αττικής, 42) 2ου Δημ. Σχολ. Αιγίνης Δ' Περιφ. Πειραιῶς, 43) 9ου Δημ. Σχολ. Ξάνθης, 44) 1ου Δημ. Σχολ. Καρδίτσας Α' Περιφ., 45) 15ου Δημ. Σχολ. Βόλου Β' Περιφ. Μαγ-

νησίας, 46) 2ου Δημ. Σχολ. 'Αμφίσσης, 47) 3ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 48) 4ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 49) 9ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 50) 2ου Δημ. Σχολ. Πατρῶν Β' Περιφ., 51) 4ου Δημ. Σχολ. Πατρῶν Β' Περιφ., 52) 16ου Δημ. Σχολ. Πατρῶν Β' Περιφ., 53) 'Ελλην. Δημ. Σχολ. Λουντβισχάφεν Δυτ. Γερμανίας.

III. 'Η δρᾶσις τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκολουθῶν 40 Σχολείων ἐκρίθη ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας :

1) Δημ. Σχολ. Γέρακα 'Αττικής, 2) 2ου Δημ. Σχολ. Μαρκοπούλου 'Αττικής, 3) Δημ. Σχολ. Καρυδιάς Κομοτηνῆς, 4) 43ου Δημ. Σχολ. Θεσ/νίκης Γ' Περιφ., 5) 1ου Δημ. Σχολ. 'Αργους 'Ορεστικοῦ Καστοριάς, 6) Δημ. Σχολ. Λευκάδος Σερρών Β' Περιφ., 7) Δημ. Σχολ. Θολοῦ Φυλλίδος, 8) Δημ. Σχολ. Μορφίου Παραμυθίας, 9) Δημ. Σχολ. 'Αμπελιῶν Δερδικούσης 'Ελασσόνας, 10) 1ου Δημ. Σχολ. Δεσκάτης 'Ελασσόνας, 11) 2ου Δημ. Σχολ. Λιβαδίου 'Ελασσόνας, 12) Δημ. Σχολ. Αὔρας Καλαμπάκας, 13) Δημ. Σχολ. Κλεινοῦ Καλαμπάκας, 14) Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Καλαμπάκας, 15) Δημ. Σχολ. Σαρακίνης Καλαμπάκας, 16) 20ου Δ. Σχολ. Βόλου Β' Περιφ. Μαγνησίας, 17) Δημ. Σχολ. 'Ανθοτόπου Μαγνησίας, 18) Δημ. Σχολ. 'Αμπαρῶν Β' Περιφ. Εὐρυτανίας, 19) Δημ. Σχολ. Βούλπης Β' Περιφ. Εὐρυτανίας, 20) Δημ. Σχολ. Καστανέας Β' Περιφ. Εὐρυτανίας, 21) Δημ. Σχολ. 'Αγ. 'Ιωάννου Θηβῶν, 22) 1ου Δημ. Σχολ. Αἰτωλικῶν, 23) 1ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 24) 2ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 25) 5ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 26) 6ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 27) 7ου Δημ. Σχολ. Αιγίου, 28) 1ου Δημ. Σχολ. Πέτρης Αἰγιαλείας, 29) Δημ. Σχολ. Ροδοδάφνης Αἰγιαλείας, 30) Δημ. Σχολ. Σελινούντος Αἰγιαλείας, 31) Δημ. Σχολ. Τεμένης Αἰγιαλείας, 32) Δημ. Σχολ. Χατζῆ Αἰγιαλείας, 33) 5ου Δημ. Σχολ. 'Αμαλιάδος, 34) 3ου Δημ. Σχολ. Πατρῶν, 35) Δημ. Σχολ. Ζήριας Πατρῶν, 36) 1ου Δημ. Σχολ. Κιάτου Σικυώνος, 37) Δημ. Σχολ. 'Ανω Σύρου, 38) Δημ. Σχολ. Πετροκεφαλίου Γόρτυνος, 39) Δημ. Σχολ. Καρυδίου Μεραμβέλλου, 40) 1ου Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως.

IV. 'Η δρᾶσις τῶν ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκολουθῶν 160

Σχολείων ἐκρίθη ἀξία 'Επαίνου :

1) 1ου Δημ. Σχολ. Μεγάρων 'Αττικής, 2) Δημ. Σχολ. Μησελίου Βεροίας, 3) Δημ. Σχολ. Δρουβόου Βοῦ, 4) 9ου Δημ. Σχολ. Θεσ/νίκης, 5) Δημ. Σχολ. Μαυρουδάς Λαγκαδά, 6) Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Πιερίας, 7) Δημ. Σχολ. Λόφου Πιερίας, 8) Δημ. Σχ. 'Ιερισσοῦ Χαλκιδικῆς, 9) Δημ. Σχ. Στρατωνίου Χαλκιδικῆς, 10) Δημ. Σχ. 'Ανω Μητρούσης Σερρών, 11) Δημ. Σχολ. 'Ανθοχωρίου 'Ιωαννίνων, 12) Δημ. Σχολ. 'Αρμάτων Κονίτσης, 13) Δημ. Σχολ. Βουσοχωρίου, Κονίτσης, 14) Δημ. Σχολ. Πολυσταφύλου Πρεβέζης, 15) Δημ. Σχολ. Πόρου Πρεβέζης, 16) Δημ. Σχολ. Γηλόφου 'Ελασσόνας, 17) 6ου Δημ. Σχολ. Καρδίτσας, 18) Δημ. Σχολ. Μικροῦ Βουνοῦ Καρδίτσας, 19) Δημ. Σχολ. 'Αγ. Θεοδώρων Καλαμπάκας, 20) Δημ. Σχολ. 'Αγ. Τριάδος Καλαμπάκας, 21) Δημ. Σχολ. 'Αρναντίας Καλαμπάκας, 22) Δημ. Σχολ. 'Αηδόνας Καλαμπάκας, 23) Δημ. Σχολ. 'Αμαράντου Καλαμπάκας, 24) Δημ. Σχολ. 'Αμπελιῶν Καλαμπάκας, 25) Δημ. Σχολ. Βλαχάδας Καλαμπάκας, 26) Δημ. Σχολ. Γλυκομηλέας Καλαμπάκας, 27) Δημ. Σχολ. Διάδας Καλαμπάκας, 28) Δημ. Σχολ. Θεοπέτρας Καλαμπάκας, 29) Δημ. Σχολ. Θεοτόκου Καλαμπάκας, 30) 4ου Δημ. Σχολ. Καλαμπάκας, 31) Δημ. Σχολ. Κακοπλευρίου Καλαμπάκας, 32) Δημ. Σχολ. Καλλιρρόης Καλαμπάκας, 33) Δημ. Σχολ. Καλογριανῆς Καλαμπάκας, 34) Δημ. Σχολ. Καλοχωρίου Καλαμπάκας, 35) Δημ. Σχολ. Καστανέας Καλαμπάκας, 36) Δημ. Σχολ. Καταφύτου Καλαμπάκας, 37) Δημ. Σχολ. Μεγάλης Κερασίδας Καλαμπάκας, 38) Δημ. Σχολ. Κερασούλας Καλαμπάκας, 39) Δημ. Σχολ. Κονισαῖο Καλαμπάκας, 40) Δημ. Σχολ. Κορυδαλλοῦ Καλαμπάκας, 41) Δημ. Σχολ. Κρύας Βρύσης Καλαμπάκας, 42) Δημ. Σχολ. Μαυρελίου Καλαμπάκας, 43) Δημ. Σχολ. Μηλέας Καλαμπάκας, 44) Δημ. Σχολ. Μουρκανίου Καλαμπάκας, 45) Δημ. Σχολ. Νέας Ζωῆς Καλαμπάκας, 46) Δημ. Σχολ. Ξηροκάμπου Καλαμπάκας, 47) Δημ. Σχολ. 'Ορθοβουνίου Καλαμπάκας, 48) Δημ. Σχολ. 'Οξυνείας Καλαμπάκας, 49) Δημ. Σχολ. Παναγίας Καλαμπάκας, 50) Δημ. Σχολ. Πλατανίστου Καλαμπάκας, 51) Δημ. Σχολ. Σπαθῶν Καλαμπάκας, 52) Δημ. Σχολ. Τρυγόνος Καλαμπάκας,

53) Δημ. Σχολ. Φωτεινού Καλαμ-
πάκας, 54) 2ου Δημ. Σχολ. 'Αμπε-
λώνος Λαρίσης, 55) Δημ. Σχολ.
'Ανωχωρίου Λαρίσης, 56) Δημ.
Σχολ. Βαμβακού Λαρίσης, 57)
Δημ. Σχολ. Παιδουπόλ. Λαρίσης,
58) 1ου Δημ. Σχολ. Λαρίσης, 59)
9ου Δημ. Σχολ. Λαρίσης, 60) Δημ.
Σχολ. Μακρυχωρίου Λαρίσης, 61)
Δημ. Σχολ. 'Ομολίου Λαρίσης, 62)
Δημ. Σχολ. 'Υπερείας Λαρίσης, 63)
3ου Δημ. Σχολ. Βόλου, 64) 4ου
Δημ. Σχολ. Βόλου, 65) 6ου Δημ.
Σχολ. Βόλου, 66) 8ου Δημ. Σχολ.
Βόλου, 67) 22ου Δημ. Σχολ. Βό-
λου, 68) Δημ. Σχολ. Κλήματος Σχο-
πέλου Μαγνησίας, 69) Δημ. Σχολ.
Λαύκου Μαγνησίας, 70) Δημ. Σχολ.
Ν. 'Αργιόλου Μαγνησίας, 71) Δημ.
Σχολ. Σκοπέλου Μαγνησίας, 72)
Δημ. Σχολ. Μπράβας Καταφυ-
λίου Μουζακίου, 73) Δημ. Σχολ.
'Ασπροβάτου Τρικάλων, 74) Δημ.
Σχολ. 'Αχλαδοχωρίου Τρικάλων,
75) Δημ. Σχολ. Δενδροχωρίου Τρι-
κάλων, 76) Δημ. Σχολ. Μοσχο-
φύτου Τρικάλων, 77) Δημ. Σχολ.
Ράξης Τρικάλων, 78) 9ου Δημ.
Σχολ. Τρικάλων, 79) Δημ. Σχολ.
Χαϊδεμένης Τρικάλων, 80) 1ου Δημ.
Σχολ. 'Αστακού 'Αγρινίου, 81) Δημ.
Σχολ. Ποταμούλας 'Αγρινίου, 82)
Δημ. Σχολ. Φραγκοσκιάς 'Αγρι-
νίου, 83) Δημ. Σχολ. Πύλης 'Αμ-
φιλοχίας, 84) Δημοτικόν Σχολ.
Τσούκας Εύρυτανίας, 85) Δημ.
Σχολ. Καλυσίου Εύρυτανίας, 86)
Δημ. Σχολ. Κ. Κερασόβου Μεσο-
λογίου, 87) Δημ. Σχολ. Αιγών
Αιγιαλείας, 88) Δημ. Σχολ. Αιγεί-
ρας Αιγιαλείας, 89) Δημ. Σχολ.
'Ακράτας Αιγιαλείας, 90) Δημ.
Σχολ. 'Αμπελοκήπων Αιγιαλείας,
91) Δημ. Σχολ. 'Ανω Διακοπτού
Αιγιαλείας, 92) Δημ. Σχολ. Βα-
λιμής Αιγιαλείας, 93) Δημ. Σχολ.
Βελλῆς Αιγιαλείας, 94) Δημ. Σχολ.
Βουτσίου Αιγιαλείας, 95) Δημ.
Σχολ. Γκρέκα Αιγιαλείας, 96)
Δημ. Σχολ. Δαφνών Αιγιαλείας,
97) Δημ. Σχολ. Διακοπτού Αιγια-
λείας, 98) Δημ. Σχολ. 'Ελίχης
Αιγιαλείας, 99) Δημ. Σχολ. 'Εχο-
χῆς Αιγιαλείας, 100) Δημ. Σχολ.
Ζαχλωριτικών Αιγιαλείας, 101) Δ.
Σχολ. Καθολικού Αιγιαλείας, 102)
Δημ. Σχολ. Κάτω Ποταμίας Αι-
γιαλείας, 103) Δημ. Σχολ. Κου-
λούρας Αιγιαλείας, 104) Δημ. Σχολ.
Κούμαρι Αιγιαλείας, 105) Δημ.
Σχολ. Κουνιάς Αιγιαλείας, 106)
Δημ. Σχολ. Κραθίου Αιγιαλείας,
107) Δημ. Σχολ. Λάκκας Αιγια-

λείας, 108) Δημ. Σχολ. Λόγγου
Αιγιαλείας, 109) Δημ. Σχολ. Λό-
φου Αιγιαλείας, 110) Δημ. Σχολ.
Μαμουσιάς Αιγιαλείας, 111) Δημ.
Σχολ. Μελισσίων Αιγιαλείας, 112)
Δημ. Σχολ. Μοναστηρίου Αιγια-
λείας, 113) Δημ. Σχολ. Νεραντζών
Αιγιαλείας, 114) Δημ. Σχολ. Νικο-
λείων Αιγιαλείας, 115) Δημ. Σχολ.
'Οάσεως Αιγιαλείας, 116) Δημ.
Σχολ. Παραλίας Πλατάνου Αιγια-
λείας, 117) Δημ. Σχολ. Παρα-
σκευῆς Αιγιαλείας, 118) Δημ. Σχολ.
Περιθωρίου Αιγιαλείας, 119) Δ. Σχ.
Πλατάνου Αιγιαλείας, 120) Δημ.
Σχολ. Ροδιάς Αιγιαλείας, 121) Δημ.
Σχολ. Σελιάνης Αιγιαλείας, 122)
Δημ. Σχολ. Σελινιτικών Αιγιαλείας,
123) Δημ. Σχολ. Σουλβανιωτικών
Αιγιαλείας, 124) Δημ. Σχολ. Τούμ-
πας Αιγιαλείας, 125) Δημ. Σχολ.
Τραπέζης Αιγιαλείας, 126) Δημ.
Σχολ. Καβαλίων 'Αμαλιάδος, 127)
2ου Δημ. Σχολ. Κορινθίας, 128)
Δημ. Σχολ. Λογγανικού Λακεδαί-
μονος, 129) Δημ. Σχ. Ζευγολατίου
Μαντενίας, 130) Δημ. Σχ. 'Επιτα-
λίου 'Ολυμπίας, 131) Δημ. Σχ. 'Α-
ποστόλου Πατρών, 132) Δημ. Σχ.
'Αργυρῆς Πατρών, 133) Δημ. Σχολ.
Βετείων Πατρών, 134) Δημ. Σχολ.
Ρίου Πατρών, 135) Δημ. Σχολ.
Χελιδονίου 'Ηλείας, 136) Δημ.
Σχολ. Στενοῦ Σικυῶνος, 137) Δημ.
Σχολ. Γαϊτανίου Ζακύνθου, 138)
1ου Δημ. Σχολ. Ζακύνθου, 139)
Δημ. Σχολ. 'Αγ. 'Ιωάννου Κερ-
κύρας, 140) 2ου Δημ. Σχολ. Λη-
ξουρίου Κεφαλληνίας, 141) 2ου Δημ.
Σχολ. Πόρου Κεφαλληνίας, 142)
Δημ. Σχολ. Παμφίλων Λέσβου,
143) 1ου Δημ. Σχολ. Νέου Καρ-
λοβάσιου Σάμου, 144) 2ου Δημ.
Σχολ. Ν. Καρλοβάσιου Σάμου, 145)
Δημ. Σχολ. Κουμπαιτικών Σάμου,
146) Δημ. Σχ. Πυθαγορείου Σάμου,
147) Δημ. Σχολ. Βαθέος Σάμου,
148) 2ου Δημ. Σχολ. Εὐαγγελισ-
τρίας Χίου, 149) Δημ. Σχολ. Οί-
νοσῶν «'Απόστολος Παῦλος», 150)
6ου Δημ. Σχολ. Χίου, 151) 1ου
Δημ. Σχολ. 'Ιεραπέτρας Κρήτης,
152) 2ου Δημ. Σχολ. 'Ιεραπέτρας
Κρήτης, 153) 3ου Δημ. Σχολ.
'Ιεραπέτρας Κρήτης, 154) 5ου Δημ.
Σχολ. 'Ιεραπέτρας Κρήτης, 155)
Δημ. Σχολ. Κάτω Χωρίου 'Ιερα-
πέτρας, 156) Δημ. Σχ. Ξηροκά-
μπου 'Ιεράπετρας, 157) Δημ. Σχ.
Πρίνας 'Ιεραπέτρας, 158) Δημ.
Σχολ. Καρυδίου Μεραμβέλλου, 159)
1ου Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Μεραμ-
βέλλου, 160) Δημ. Σχολ. 'Αρμέ-
νων 'Αποκ. Χανίων.

‘Η ‘Εφορεία Ε.Ε.Σ.Ν. ἀπε-
φάσισε τὴν ἀπονομὴν εἰς ἑκα-
στον τῶν ἀκολουθῶν Σχολείων
τῶν ὁποίων ἡ δρᾶσις ὑπῆρξεν,
λίαν ἱκανοποιητικῇ, ἐνὸς ἐπι-
τοίχου σχολικοῦ φαρμακείου.

IV. 1) 7ου Δημ. Σχολ. Κορυ-
δαλλοῦ Πειραιῶς, 2) Δημ. Σχολ.
Λευκούδας Λαγκαδῆς, 3) Δημ. Σχολ.
Τσακόνης Νεστορίου, 4) Δημ. Σχολ.
'Αλιάκμονος Βοῖτου, 5) 2ου Δημ.
Σχολ. Κορινθοῦ Πιερίας, 6) Δημ.
Σχολ. 'Αγ. Νικολάου Καλαμπάκας,
7) Δημ. Σχολ. 'Αγ. Παρασκευῆς
Καλαμπάκας, 8) Δημ. Σχολ. 'Αγιο-
φύλλου Καλαμπάκας, 9) Δημ. Σχολ.
'Αχελινάδος Καλαμπάκας, 10) Δημ.
Σχολ. Βλαχάβας Καλαμπάκας, 11)
Δημ. Σχολ. Καλομοίρας Καλαμπά-
κας, 12) Δημ. Σχολ. Πεῦκης Κα-
λαμπάκας, 13) Δημ. Σχολ. Ματο-
νέριου Καλαμπάκας, 14) Δημ. Σχολ.
Τσουγκούρου Καλαμπάκας, 15)
Δημ. Σχολ. Σκεπαρίου Καλαμπά-
κας, 16) 3ου Δημ. Σχολ. 'Αμ-
πελώνος Λαρίσης, 17) Δημ. Σχολ.
Λαγκαδίου 'Ανθηροῦ Μουζακίου,
18) Δημ. Σχολ. Καρυῶς 'Ελασσό-
νος, 19) Δημ. Σχ. Λογγιτσίου Β'
Εύρυτανίας, 20) Δημ. Σχολ. 'Υψη-
λάντου Λεβαδείας, 21) Δημ. Σχολ.
'Αγ. 'Ηλίας Μεσολογγίου, 22) Δημ.
Σχολ. 'Αγ. Γεωργίου Λιχάδος 'Ισ-
τιαίας, 23) Δημ. Σχολ. Βαλιμιτή-
κων Αιγιαλείας, 24) Δημ. Σχολ.
Γρηγόρι Αιγιαλείας, 25) Δημ. Σχολ.
Δημητροπούλου Αιγιαλείας, 26)
Δημ. Σχολ. Διγελιατικῶν Αιγια-
λείας, 27) Δημ. Σχολ. 'Ελαιῶνος
Αιγιαλείας, 28) Δημ. Σχολ. Κάτω
Πτέρης Αιγιαλείας, 29) Δημ. Σχολ.
Κερυνείας Αιγιαλείας, 30) Δημ.
Σχολ. Βαυρικίου Αιγιαλείας, 31)
Δημ. Σχολ. 'Αγ. Κων(νου) Μαντι-
νείας, 32) Δημ. Σχ. Φράστων 'Αρ-
της, 33) Δημ. Σχολ. Προυσοῦ
Εύρυτανίας, 34) Δημ. Σχολ. 'Αβύ-
θου Αιγιαλείας, 35) Δημ. Σχολ.
'Αχλαδιᾶς Αιγιαλείας, 36) Δημ.
Σχολ. Δάφνης Καλαβρύτων, 37)
Δημ. Σχολ. Ξηροχωρίου 'Ολυμπίας,
38) 2ου Δημ. Σχολ. Τυμπακίου
Γόρτυνος, 39) Δημ. Σχολ. Νεα-
πόλεως Βοῖτου, 40) 1ου Δημ. Σχολ.
Καλαμπάκας Δράμας, 41) Δημ.
Σχολ. 'Ελευθεροχωρίου Μαγνησίας,
42) Δημ. Σχολ. Λουτρακίου Γλώσ-
σης Μαγνησίας, 43) Δημ. Σχολ.
Πευκοφύτου Μουζακίου, 44) Δημ.
Σχολ. Γοργογυρίου Τρικάλων, 45)
Δημ. Σχολ. Γοματίου Σταγείρων,
46) Δημ. Σχολ. Γουσσάδων Κερ-
κύρας, 47) Δημ. Σχολ. Καλλο-
νῆς Λέσβου, 48) Δημ. Σχολ. 'Ανα-

τολῆς 'Ιεραπέτρας, 49) Δημ. Σχολ.
Ποταμιῶν Πεδιάδος, 50) Δημ.
Σχολ. Πλάκας Λήμνου.

‘Ο Πρόεδρος
Η. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Τὰ Μέλη :

Χρ. Παπαδόπουλος
Δ. Χρονόπουλος
Κ. Σπάθης
Σπ. Παναγιωτόπουλος

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

‘Επειδὴ εἰς τὸ τεῦχος 'Ιανουα-
ρίου παρεισέφρησαν λάθη κατὰ τὴν
ἀντιγραφὴν τριῶν προσφορῶν, δη-
μοσιεύομεν κάτωθι τὴν ἀκριβῆ δια-
τύπωσιν :

1) Αὐξ. ἀρ. 5 : 'Η 'Ιδιωτ.
Σχολὴ Μ. Χατζήμπεη Ν. Φιλα-
δελφείας 'Αθηνῶν προσέφερε 3 σάκ-
κους με εἶδη βοηθείας εἰς τὸ Δημ.
Σχολ. Μανωλιάσσης 'Ιωαννίνων, 1
σάκκον καὶ 1 δέμα εἰς τὸ Δημ.
Σχολ. Λαυκαμάτων Καστοριάς καὶ
1 σάκκον καὶ 1 δέμα εἰς τὸ Δημ.
Σχολεῖον Βλασίου Μουζακίου.

2) Αὐξ. ἀρ. 7 : 'Η 'Ιδιωτ. Σχο-
λὴ «'Αγιος Διονύσιος 'Αρεοπαγί-
της» Ν. Ψυχικοῦ 'Αθηνῶν προ-
σέφεραν ἀνὰ 5 καὶ 4 δέματα με
εἶδη βοηθείας εἰς τὰ Δημ. Σχολ.
Βραγκιανῶν Καρδίτσας καὶ Μα-
κροχώρας Θεσπρωτίας.

3) Αὐξ. ἀρ. 11 : Τὸ Α' Οἶκον.
Γυμν. 'Αθηνῶν προσέφερε 14 δέ-
ματα με εἶδη βοηθείας εἰς τὸ Δημ.
Σχολ. Παπάδων Νευροκοπίου.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ ΟΤΙ :

1) Πρέπει νὰ συμπληρωθῶν καὶ νὰ
μᾶς σταλοῦν τὰ χύττερον : τὸ
Γενικὸν Δελτίον ἐγγραφῆς τοῦ
σχολείου εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ αἱ κατα-
στάσεις ἐγγραφῆς 'Ερυθροσταυριτῶν.

2) 'Επιστροφὰὶ φυλλαδίων Περιοδικοῦ
γίνονται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους τοῦ
ἐπομένου μηνός· δηλ. τυχὴ Φεβρουαρίου
θὰ γίνονται δεκτὰ μέχρι τέλους Μαρ-
τίου.

3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιοδικὸν
νὰ μὴ στέλλονται προσωπικῶς, ἀλλὰ
ἀπροσώπως : «'ΕΛΛΗΝΙΚὸν 'Ε-
ρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος»,
ὁδὸς Λυκαβηττοῦ 1.

4) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ γρα-
φεῖα μας σύντομον περίληψιν τῆς 'Ερυ-
θροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν, διὰ
νὰ δημοσιεύωμεν εἰς τὸ Περιοδικὸν καὶ
νὰ ἐνημερώνωμεν σχετικῶς τὴν Γενεήν.

5) Αἱ ἀποστελλόμεναι πρὸς δημο-
σίευσιν φωτογραφίαι νὰ ἀπεικονί-
ζουν 'Ερυθροσταυρικὴν δρᾶσιν καὶ
νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν παραστατι-
κώτεραι, ὥστε ἡ ἐπεξήγησις νὰ εἶναι
σχεδὸν περιττὴ καὶ τὰ πρόσωπα νὰ
φαίνονται τελείως ἀπερροφημένα ἀπὸ
τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦν.

«ΕΧΕ ΓΕΙΑ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ!»

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 6)

φτε ἀπαλὰ πάνω ἀπὸ τὸ Ναῦπλιον.
'Αδάκρυτῃ, μαυροντυμένη ἡ μικρὴ
'Ιταλίδα μὲς στὴ καμαρούλα τῆς,
εἶχε παραδοθῇ στὴν ἀπόγνωσι. 'Η
ψυχὴ τῆς ἦταν μαύρη. Τὸ Μανιάκι,
ποῦ εἶχε ὀρθώσει τὸ μικρὸ τοῦ
ἀνάστημα ἀπέναντι στὴν ὀρμητικὴ
στρατιὰ τοῦ ἐχθροῦ, εἶχε σωριαστῇ
ματωμένο... 'Ανάμεσα στὰ τρα-
κόσια κορμιά τῶν πιστῶν ποῦ εἶχαν
ἀπομείνει πεισματικὰ γύρω στὸν
ἀρχηγό τους — τί μοιραῖος, ἀλήθεια
ὁ ἀριθμὸς τριακόσια γιὰ τὴν ἱστορία
τοῦ ὑπέροχου ἑλληνικοῦ ἡρωϊσμοῦ! —
ἀκέφαλο εἶχε βρεθῇ τὸ κουφάρι τοῦ
Παπαφλέσσα. Ματωμένα τὰ ράσα
του, παγώμενη ἡ ἀδάμαστη καρδιά
του.. 'Ο 'Ιμπραήμ εἶχε βάλει νὰ
ψάξουν ἐπίμονα γιὰ τὸ κεφάλι τοῦ
πεθαμένου τοῦ ἀντιπάλου. Κι ὅταν
τοῦ τὸ εἶχαν φέρει, λένε πὼς εἶχε
κοιτάξει στὰ σβησμένα μάτια κι
εἶχε φιλήσει τὰ πελιδνὰ χεῖλη λέ-
γοντας : «Στ' ἀλήθεια, ἦταν γεν-
ναῖος ἄντρας». Καὶ τώρα πιά δὲν
ἦταν τίποτα. Τίποτα δὲν εἶχε ἀπο-
μείνει ἀπὸ τὸν Γρηγόριο Δικαῖο, τὸν
ἡρωϊκὸ Παπαφλέσσα. Μόνο μιὰ σκιά
ποῦ γέμιζε τὴν 'Ελληνικὴ 'Ιστορία.
'Η 'Ελβίρα ἐνοιωθε ἀκατανίκητον
πόθο νὰ τὸν ξαναδῇ. Μιά φορὰ μόνο.
Μιὰ στερνὴ φορὰ..

‘Ενα δειλὸ χτύπημα στὴν πόρτα :
'Η 'Ελβίρα πετάγεται μ' ἓνα χτυ-
ποκάρδι καὶ πάει ν' ἀνοίξῃ. Μπο-
στά τῆς δυὸ ἄντρες φτωχοντυμένοι,
σκονισμένοι, βλοσυροί. 'Ο ἓνας τους
κρατᾷ κατὶ τυλιγμένο μέσα σ' ἓνα
σκοῦρο πανί.

'Η 'Ελβίρα πιάνει τὸ στήθος τῆς
προσπαθώντας νὰ πνίξῃ τὰ μανια-
σμένα σπριττήματα τῆς καρδιάς τῆς.
«Τὸ φέραμε» μοιροῦρίζεῖ ὁ ἄντρας
με τὸ πακέτο. Τ' ἀκούμπάει χάμου
σὲ μιὰ γωνιά καὶ φεύγει με τὸ σύν-
τροφό του. Μένει μονάχῃ. Τὰ μάτια
τῆς τὰ μαγνητίζει τὸ πακέτο τῆς
γωνιάς. Τρέμει σύγκορμη ἐνῶ τὸ
κοιτάζει, δὲν τολμαίει ὅμως νὰ τὸ
ζυγώσῃ, νὰ τὸ ἀνοίξῃ. Σὰ νὰ τὴν
τραβᾷ μαζὶ καὶ νὰ τὴν ἀπωθῇ.

‘Εμεινε ὥρα πολλή, σιωπηλή,
ἀναποφάσιστη, χλωμὴ ἡ 'Ελβίρα.
'Υστερα, σὰ νὰ ντράπηκε γιὰ τὴ
δειλία τῆς, προχώρησε, ἐσκύψε με
μιὰ ὑπεράνθρωπη προσπάθεια, ἄρ-
πάξῃ τὸ πακέτο, τ' ἀκούμπησε,
ξετύλιξε τὸ πανί ποῦ τὸ τυλίγε.
Μέσα στὸ μισοσκόταδο τὸ κεφάλι
τοῦ Παπαφλέσσα πρόβαλε πελιδνὸ,
ματωμένο, γεμάτο χρώματα. Πίσω

ἀπὸ τὴν μισόκλειστη βλεφαρίδα,
ἀπάνω στὸ πεθαμένο βλέμμα, εἶχε
παγώσει ἓνα ἀλύγιστο πείσμα, ποῦ
δὲν εἶχε καταφέρει νὰ τὸ νικήσῃ
οὔτε ὁ θάνατος!

'Αργά, ἡ 'Ελβίρα γονάτισε μπρο-
στὰ στὸ ματωμένο λείψανο τοῦ
ἥρωα. Κοίταξε ὥρα πολλή ἀνά-
μεσα ἀπὸ τὰ μισόκλειστα ματό-
κλαδα τὴν πεθαμένη ζωὴ, ποῦ ἀκόμα
καὶ σφραγισμένη ἀπὸ τὸ θάνατο,
διατηροῦσε τὴν ἴδια ἀγέρωχὴ παλ-
ληκαριά του.

Καί, σιγὰ - σιγὰ, πίσω ἀπὸ τὰ
δικὰ τῆς μάτια, πέρασε γοητευτικὴ ἡ
εἰκόνα τοῦ παρελθόντος, τὸ ξάστερο
γαλανόχρυσο Πεδεμόντιο, ποῦ χαμο-
γελοῦσε με τοῦ ἡλίου τὰ φλογισμένα
χεῖλη.. 'Εκεῖ πίσω, μακριά, εἶχε
ἀφήσει τὴ χαρὰ, τὴν ἡσυχία τῆς,
τὴ γαληνεμένη ζωὴ τῆς, γιὰ νὰ
νὰ ῥθῃ ἐδῶ, σ' αὐτὸν τὸ δυστυχι-
σμένο τόπο, ποῦ πάλευε ἀπελπι-
σμένα νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὰ δεσμά του.
Κ' ἐδῶ εἶχε ἀφήσει τὸ Σανταρόζα!
ἄφηνε τώρα καὶ τὸν Παπαφλέσσα!
Σὲ τόσο λίγο χρονικὸ διάστημα δυὸ
νεκροί — δυὸ ἀγαπημένοι νεκροί —
ἦταν πολλοί!

Κοιτάζοντας τὸ κεφάλι τοῦ Παπα-
φλέσσα, αἰσθάνθηκε ἓνα κύμα ἀπὸ
δάκρυα ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὰ μέσα
τῆς, ξεχειλίσματα τοῦ πόνου ποῦ
φουσκῶνε βαθιά τῆς. Ξαφνικὰ ὅμως,
ἐνοίωσε πὼς ὁ πεθαμένος ἥρωας,
τὴν ἔβλεπε! Παραμέρισε τὰ
βασανισμένα ματόκλαδα ἡ φλογερὴ
ματιά του γιὰ νὰ σαρκάσῃ τὴν
ἀδυναμία τῆς. Οἱ δυνατοὶ δὲν κλαῖνε.
Δὲν ἀφήνουν τὰ δάκρυα νὰ πνί-
ξουν τὸ ἀλύγιστο ἥθος· δαγκώ-
νουν τὰ χεῖλη καὶ προχωροῦν —
ἐμπρός, πάντα ἐμπρός! Σὰν ἡλεκ-
τρισμένη ἀπὸ τὸ ὀλοζάντανο βλέμ-
μα τοῦ πεθαμένου, ἡ 'Ελβίρα ση-
κώθηκε. Κοίταξε τὸ φρικαλέο λεί-
ψανο ποῦ εἶχε περιστέφει ἀπὸ τὴν
ἐκατόμβη τοῦ Μανιακιοῦ, κ' ἐνοίωσε
μέσα τῆς τὴν τρυφερή, τὴν εὐαί-
σθητὴ ψυχὴ τῆς νὰ χαλβιδώνεται
ἀπὸ τὸ μεγάλο παράδειγμα, νὰ γί-
νεται ἀτσάλι σκληρυμένο στὴς μάχης
τῆ φωτιά. 'Αργὰ τὰ χεῖλη τῆς σα-
λέψανε. «'Εχε γεία, Παπαφλέσσα!»
Καὶ τὰ ἴδια αὐτὰ χεῖλη ζυγώσανε
τὸ κεφάλι τοῦ ἥρωα, κι ἀποθέσανε
τὸ φιλὶ τοῦ πῶ φλογεροῦ θαυμασμοῦ
στὸ μέτωπο — δίπλα στὸ φιλὶ τῆς
Δόξας!

ΧΡ. Κ. ΚΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΕΡΟΥ

Η βοήθεια που παρέσχε ο Έρυθρος Σταυρός στους σεισμοπλήκτους πληθυσμούς του Περού αποτελεί το κορύφωμα της δράσεώς του σε παρόμοιες περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. Τα χρήματα και τα βοηθήματα που έφθασαν στη νοτιοαμερικανική αυτή χώρα αντιπροσωπεύουν την αξία 5 εκατομμυρίων έλβετικών φράγκων, δηλαδή 105 εκατομμυρίων δραχμών.

Ο σεισμός που, σύμφωνα με τους πρόσφατους υπολογισμούς, έστοίχισε τη ζωή σε 70 χιλιάδες άτομα, προκάλεσε στον κόσμο πολύ μεγαλύτερο ρεύμα βοήθειας παρά το 1960 ο σεισμός του Αγαθίου στο Μαρόκο. Απτή τη φορά έστειλαν βοήθεια 63 εθνικές εταιρίες Έρυθρου Σταυρού απ' όλο τον κόσμο. Τα κυριότερα είδη της βοήθειας αναφέρονται στη στέγαση και στην προφύλαξη των σεισμοπλήκτων από το κρύο: λευκοσίδηρος για τις σκεπές και κλινοσκεπάσματα.

Τώρα που ικανοποιήθηκαν οι πρώτες επείγουσες ανάγκες, το πρώτο βήμα θα είναι η ανοικοδόμησι. Βέβαια τα οικήματα πρέπει να είναι αντισεισμικά, όπως έγινε και στην Ελλάδα ύστερα από τους σεισμούς της Επτανήσου το 1953 και, παλαιότερα, στην Κόρινθο. Στο Περού προβλέπεται ότι θα χρει-

Χιλιάδες τέτοια σακκιά γεμάτα τρόφιμα και είδη ρουχισμού παρέλαβαν οι έντεταλμένοι του «Ε. Σ. Περού» για να περιθάλψουν τους σεισμοπλήκτους.

σθούν τουλάχιστον 100 χιλιάδες σπίτια για να στεγασθούν οι 500 χιλιάδες άστεγοι, που ζουν σε πρόχειρα παραπήγματα στην σεισμόπληκτη περιοχή.

*

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ Ε.Σ. ΜΕΞΙΚΟΥ

Ο άνθρωπος είναι επιχειρηματικός και άφησέ τους κινδύνους. Πόσοι όρειβάτες εδρεύουν κάθε χρόνο

τον θάνατο στις απόρσιτες κορυφές των Άλπεων και των άλλων οροσειρών της Ασίας και της Αμερικής! Όμοια προσελκύει τους επιχειρηματικούς ανθρώπους και το μυστήριο των ήφαιστειών, σβησμένων και μή, εδώ κ' εκεί στον κόσμο. Στην περίπτωση αυτή το κυριώτερο κίνητρο, πλάγι στον πόθο της γνώσεως, είναι και η περιέργεια που την κεντρίζει το μυστήριο του αγνώστου. Ένα από τα ήφαιστεια που τραβούν το ενδιαφέρον είναι το ήφαιστειο της περιοχής του Μέξικο Σίτυ, της πρωτεύουσας της δημοκρατίας του Μεξικού, που είναι κτισμένη σε μεγάλο ύψος. Υπάρχουν εκεί όχι ένας, αλλά πολλοί κρατήρες, που τελευταία τους επισκέπτονται θαρραλέοι όρειβάτες. Επειδή συνέβησαν πολλά δυστυχήματα, η προσπέλασις στους ήφαιστειακούς αυτούς κρατήρες έχει απογορευθεί σε όρειβάτες που δεν συνοδεύονται από πεπειραμένον οδηγό. Έτσι

ο Μεξικανικός Έρυθρος Σταυρός ώργάνωσε υπηρεσία οδηγών που εξυπηρετούν τα μέλη της αλпинιστικής ταξιαρχίας του. Όσοι επιθυμούν να επιχειρήσουν την επικίνδυνη εκδρομή προς τους κρατήρες, δεν έχουν παρά ν' αποταθούν στον Έρυθρό Σταυρό, για να προμηθευθούν τον απαραίτητο οδηγό που γνωρίζει κάθε σπιθαμή του εδάφους, είναι εξοικειωμένος με τις ιδιόζουσες συνθήκες του τοπίου και ξέρει καλά τα κατατόπια.

*

Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΑΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Η τοπική επιτροπή του «Έρυθρου Σταυρού» της Βαρκελώνης είχε εφέτος τη ριζοσπαστική πρωτοβουλία να καταργήσει τον ετήσιο έρωνο και να τον αντικαταστήσει με καλά οργανωμένη «έκστρατεία», που θα προκαλούσε το γενικό, ενεργό ενδιαφέρον για

No diga
que el mundo
debe ser mejor.

Hágalo.

Hágase socio de
Cruz Roja.

Μία από τις τοιχοκολλήσεις της «έκστρατείας» του Έρ. Σταυρού της Βαρκελώνης για τη «στρατολογία» νέων μελών. Η Ισπανική αυτή επιγραφή σημαίνει «Μη λέγεις ότι ο κόσμος όφείλει να γίνει καλύτερος. Κάμε τον (εσύ καλύτερο). Γίνου μέλος του Έρυθρου Σταυρού».

τον προορισμό του Έ.Σ. Με την βοήθεια διαφημιστικών εταιριών τοιχοκολλήθηκαν σε κεντρικά σημεία της Βαρκελώνης συνθηματικά κείμενα που παρακινούσαν τους πολίτες να εγγραφούν μέλη του «Ε. Σ.», να προσφέρουν έθελοντική εργασία κλπ. Σ' όσους επέτυχαν να εγγραφούν 50 μέλη, ο Έρυθρος

Creer en el amor
y no en la guerra
no es solo cosa de "hippies".

Μία ακόμα εικόνα της «έκστρατείας» της επιτροπής του Έ. Σ. Βαρκελώνης για τη στρατολόγησι νέων μελών, «εταίρων» του Έρυθρου Σταυρού. Η Ισπανική επιγραφή κάτωθεν της φωτογραφίας λέγει «Το να πιστεύεις στην αγάπη και όχι στον πόλεμο δεν είναι αποκλειστική δουλειά των «χιπιπιδων».

Σταυρός έχορήγησε τιμητικό χρυσό μετάλλιο. Η τιμή αυτή εκέντρισε πολλούς, και τα αποτελέσματα υπήρξαν καταπληκτικά. Μέσα σε μίαν ημέρα 4 χιλιάδες άτομα προθυμοποιήθηκαν να γίνουν μέλη του Έρυθρου Σταυρού. Έτσι, χάρις στην πρωτότυπη αυτή κίνησι, η τοπική επιτροπή της Βαρκελώνης δεν εισέπραξε μόνον χρήματα όπως άλλες χρονιές, επέτυχε όμως κάτι πολυτιμότερο: να θερμάνη καρδιές υπέρ του έργου του Έρυθρου Σταυρού, αποκτώντας ενεργούς συνεργάτες.

Η Βαρκελώνη είναι η βιομηχανικότερη και πλουσιότερη πολιτεία της Ισπανίας. Ο πληθυσμός της, οι Καταλάνοι, είναι ο δυναμικότερος της χώρας. Γι' αυτό και η Καταλωνία αποτελεί την πρωτοπορία σε πολλούς τομείς της εθνικής ισπανικής ζωής.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ Ε.Σ.

Στους κόλπους του Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού συντελείται τελευταία προγραμματική εργασία που έχει σκοπό να αξιοποιήσει κατά αποτελεσματικότερον τρόπο τη συμβολή των νέων στο έργο του Ε.Σ. Στο πλαίσιο της τάσεως αυτής συνεκροτήθη στη Νέα Υόρκη συγκέντρωσις της παγκόσμιας Συνελεύσεως της νεολαίας. Κατά τις συζητήσεις αυτές, στις οποίες ήταν παρόντες και απεσταλμένοι πληρεξούσιοι του Έρυθρου Σταυρού, ακούσθηκαν και κάποιες συνθηματικές φράσεις πολιτικού φαιτισμού. Το απο-

τέλεσμα όμως υπήρξε θετικό. Ο Έρυθρος Σταυρός ανενώρισε στους νέους το δικαίωμα να συμμετέχουν ενεργώς στην αντιμετώπισι των μελλοντικών προβλημάτων της ερυθροσταυρικής κινήσεως, να στοχάζονται επάνω σ' αυτά, έτσι ώστε η συμβολή τους να αποβή με τα χρόνια θετική.

Για να φανή πόσο σημαντική είναι η συνεργασία των νέων με τον «Έρυθρό Σταυρό», ως σημειωθή ότι ανάμεσα στα 112 μέλη του Συνδέσμου Ε.Σ., στους κατά χώρες δηλαδή Έρυθρούς Σταυρούς, μόνο 8 δεν έχουν Ε.Σ. Νεότητος. Ο συνολικός αριθμός των νεαρών μελών (ενεργών μελών, νέων που συνεργάζονται όπωςσδήποτε έθελοντικά είτε μέσω των σχολείων είτε στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Έ.Σ.) ανέρχεται σ' όλον τον κόσμο σε 81 εκατομμύρια. Ανάμεσα στις Έρυθροσταυρικές οργανώσεις νέων ή εθνική επιτροπή του Έ. Σ. Νεότητος του Καναδά ασχολείται τώρα με συστηματική έρευνα γύρω από τις δυνατότητες της αποτελεσματικότερης διαμορφώσεως του προγράμματος δράσεως.

Ο συνωστισμός που παρατηρείται σε μεγάλες εκθέσεις, όπως η τελευταία διεθνής έκθεση του Τόκιο, συνεπάγεται την ανάγκη οργανώσεως πρώτων βοηθειών. Εδώ το κινητό ιατρείο, το «ιατρικό αυτοκίνητο», που διέτρεχε αδιάκοπα τον χώρο της εκθέσεως για να περιβάλει τυχόν άσθενείς που θα έχρημάζονταν άμεση φροντίδα. Στο έργο αυτό συνεργάστηκαν 1700 έθελονται του «Ε.Σ.» Ιαπωνίας, οι περισσότεροι ήταν φοιτητάι, και το συνεργείο περιέθαλψε 500 άτομα κατά την διάρκεια της εκθέσεως.

[Οι πληροφορίες και εικόνες ελήφθησαν από το περιοδικό της Ένώσεως Συνδέσμων Ε.Σ. «Πανόραμα».]

ΣΥΣΤΑΣΙΣ

Οι Έρυθροσταυρίτες μας που στέλνουν χειρόγραφα για τη στήλη συνεργασίας δεν πρέπει να γράφουν κι από τις δύο όψεις του χαρτιού, γιατί δυσκολεύουν τους τυπογράφους. Διαβάζουμε μόνον όσα κείμενα είναι γραμμένα από την μίαν όψη.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεείς
Help to the needy

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. Σουλλάρων Λεξουρίου
Juniors of Elem. School Soullara Lexouri

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Καρπενησίου
Juniors of High School Karpenissi

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Θηλ. 'Αμαλιάδος
Juniors of High School for girls Amalias

Ε.Σ.Ν. Γυμν. Κεραμειών Κεφαλληνίας
Juniors of High School Keramies Kefallinia

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Δεσκάτης 'Ελασσόνας
Juniors of Elem. School Deskate Elasson

Ε.Σ.Ν. 9ου Δημ. Σχολ. Δράμας
Juniors of 9th Elem. School Drama

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κουματικών Σάμου
Juniors of Elem. School Koumaeka Samos

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Μελιγαλά
Juniors of Elem. School Meligala

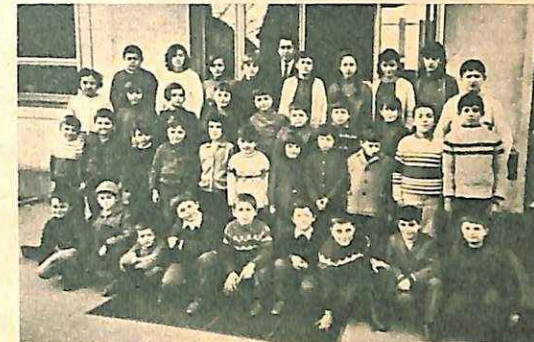
Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Διαβολιτσίου
Juniors of Elem. School Diavolitsi

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. 'Αγ. Σπυρίδωνος Πιερίας
Juniors of Elem. School Ag. Spyridon Pieria

ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις Κοινότητα και σχολεία
Health in the Home

Ε.Σ.Ν. 'Ελλην Δημ. Σχ. Menden Δ. Γερμανίας
Juniors of Elem School Menden

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πολυχρόνου Πολυγύρου
Juniors of Elem. School Polychronon Polygyros

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. 'Αλωνίων Πιερίας
Juniors of Elem. School Alonia Pieria

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. Δασκίου Βεροίας
Juniors of Elem. School Daski Veria

Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχ. Κατοχής Ξηρομέρου
Juniors of 2nd Elem. School Catohe Xeromere

Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου 'Αλιάρτου Λεβαδείας
Juniors of High. School Aliartos Levadia

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. Γαβαλού Μεσολογγίου
Juniors of Elem. School Gavalou Mesolonghi

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Στέρνας Μεσσηνίας
Juniors of Elem. School Sterna Messine

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχ. Μορφίου Παραμυθίας
Juniors of Elem. School Morfi Paramythia

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Ξηροπεγαδίου Ναυπακτίας
Juniors of Elem. School Xeropegadon Nafpaktia

ΤΟ ΣΑΛΙΓΚΑΡΙ

Ασφαλώς όλοι γνωρίζουμε το σαλιγκάρι. Στα χωριά τα σαλιγκάρια βρίσκονται άφθονα στα χωράφια κατά τις βροχερές ημέρες του φθινοπώρου και της άνοιξης. Αλλά και στις πόλεις συχνά τα συναντούμε στους δημοσίους κήπους, πολλές φορές και στα λουλούδια που διατηρούμε στις γλάστρες της βεράντας μας. Σε πολλά παιδιά μάλιστα άρέσει να πιάνουν τα παράξενα αυτά ζώδια και να παρακολουθούν με περιέργεια τον τρόπο με τον όποιον μετακινούνται ή κρύβουν και τεντώνουν τις κεραίες των.

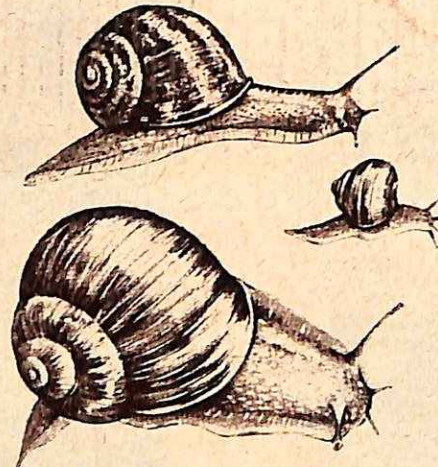
Το σαλιγκάρι βρίσκεται σε όλα τα σημεία της γης, από τις κορυφές των πιο ψηλών βουνών ως τις ερήμους και τα παρθένα δάση. Πολλά λίγα ζώα έχουν αυτή την ικανότητα. Είναι όμως ζώο ωφέλιμο ή επιβλαβές; Αν λάβουμε υπ' όψη μας ότι τρώει τα λαχανικά και τα λουλούδια μας, βέβαια, θα είπαμε ότι είναι βλαβερό. Αν όμως σκεφτούμε ότι γίνεται νοστιμώτατο φαγητό και για μικρούς μάλιστα εκλεκτός μεζές, θα το χαρακτήριζαμε ως ωφέλιμο. Η ωφέλειά του όμως είναι άλλη και μάλιστα πολύ σπουδαιότερη. Χρησιμεύει ως πειραματόζωο σε ιατρικές έρευνες για την παρασκευή ώρισιμων φαρμάκων, για τις οποίες κανένα άλλο ζώο δεν είναι κατάλληλο.

Το σαλιγκάρι είναι ζώο περιέργο. Το σώμα του δεν έχει εσωτερικό σκελετό. Έχει μόνο σκελετό σε σχήμα κωνίου, μοιάζει δηλαδή σαν χωνί και μάλιστα στεφυροειδές διυ- τρεις φορές. Γι' αυτό το σαλιγκάρι λέγεται επιστημονικά «έλιξ» ή «σολιγκας». Απ' αυτό έχουν πάρει την ονομασία τους και οι «σολιγκας», δηλαδή οι βίδες που χρησιμοποιούν οι μηχανικοί και άλλοι τεχνίτες. Κατά κάποιο τρόπο μοιάζουν με το δ-στρακω του σαλιγκαριού. Και ο Έλικας (ή έλιξ) των πλοίων από τον σαλιγκαρο έχει πάρει την ονομασία της.

Ο εξωτερικός σκελετός του σαλιγκαριού (το κέλυφός του) μάς φάνετα λεπτός, χωρίς άντοχή. Και πράγματι έτσι είναι. Ανάλογα όμως με το σαλιγκάρι, ο σκελετός του έχει μεγάλη άντοχή. Μπορεί να άντέξει σε πίεση 12 φορές μεγαλύτερη από το βάρος του σώματός του. Σε πέτοια πίεση ο άνθρωπος δεν άντέχει σε καμμία περίπτωση. Όσο για τη δύναμή του; Μην παραξενευθήτε, αν ακούσετε ότι ο μεγάλος καστανόχρωμος σαλιγκαρος της πατρίδας μας, «ο κηλός» ή «καράβουλας», μπορεί να σύρει βάρος 200 φορές μεγαλύτερο από το βάρος του σώματός του. Ο σαλιγκαρος αυτός ζυγίζει περίπου 10 γραμμάρια και μπορεί να σύρει βάρος 2 κιλών.

Τα σαλιγκάρια, όπως είπαμε, εμφανίζονται το φθινόπωρο ή την άνοιξη. Το χειμώνα και το καλοκαίρι πέφτουν σε νάρκη, γιατί και το κρύο και η ζέση

μπορούν να τα θανατώσουν. Το χειμώνα το σαλιγκάρι τρυπώνει μέσα στη γη, τρυπώνει κάτω από πέτρες, χώνεται σε κορμούς δένδρων, μαζεύεται μέσα στο δστρακό του και κλείνει το άνοιγμά του με μία λεπτή μεμβράνη. Η μεμβράνη αυτή σχηματίζεται από μία γλοιώδη ουσία, που βγάζει το σαλιγκάρι από το στόμα του και στερεοποιείται στον αέρα. Πολλές φορές μάλιστα το άνοιγμα του δστράκου του το κλείνει με 2 και 3 τέτοιες μεμβράνες. Το ίδιο κάνει και το καλοκαίρι. Κλείνεται στο δστρακό του

Διάφορα είδη σαλιγκαριών

αφού τρυπώσει σε μέρος σκιερό και περιμένει τα πρωτοβόρια. Τον ήλιο τον φοβάται όσο φοβάται και το κρύο, γιατί οι θερμές ακτίνες του μπορούν να αφαιρέσουν την ύγρασία του σώματός του, όποτε το σαλιγκάρι πεθαίνει. Και τα σαλιγκάρια που ζουν στην έρημο; Αυτά κοιμούνται χρόνια ολόκληρα, ώσπου κάποτε να βρέξει. Τότε ξυπνούν, τρώνε το χορτάρι που φυτρώει από τη βροχή, πίνουν όσο να χορτάσουν και ξανά το ρίχνουν στον ύπνο για 2-3 χρόνια.

Έχετε ιδεί σαλιγκάρι να περπατά; Αν όχι, όταν σάς τύχει κανένα, προσέξτε το. Το στενόμακρο σώμα του προχωρεί προς τα εμπρός σά να γλιστρά έπάνω στο έδαφος, χωρίς να διακρίνεται καμμία κίνηση. Και όμως το σαλιγκάρι κινείται. Το μέρος του σώματός του που ακουμπά στο έδαφος έχει πάρα πολλούς μύς, οι όποιοι κάνουν αδιάρατες κινήσεις, οι οποίες, με τις οποίες το σαλιγκάρι μετακινείται συνεχώς χωρίς οι μετακινήσεις αυτές να διακρίνονται από το μάτι μας. Έπειδή μάλιστα το σαλιγκάρι χρησιμοποιεί την κοιλιά του, δηλαδή το κάτω μέρος του σώματός του, σαν πόδι, λέγεται γαστερόποδο (γαστήρ = κοιλιά). Όσο όμως περπατάει το σαλιγκάρι εκκρίνει και μία γλοιώδη ουσία, την οποία στρώνει στο δρόμο του σαν

χαλί να έπάνω σ' αυτήν περπατάει. Η ουσία αυτή στον αέρα στερεοποιείται, γλιστράει στο φώς και έτσι διακρίνεται ο δρόμος από τον όποιον έπέρασε το σαλιγκάρι στην πορεία του. Τι χρειάζεται όμως το λεπτότατο αυτό χαλί; Προστατεύει το σώμα του από τις κοφτερές πέτρες, τα άγκάθια, ή ό,τιδήποτε άλλο μπορεί να συναντήσει στο δρόμο του και να το πληγώσει. Τόσο αποτελεσματικά το προστατεύει αυτή η ουσία, ώστε έβωλαν για δοκιμή σαλιγκάρια και περπάτησαν έπάνω στην κόμη του ξυραφιού χωρίς να κοπούν.

Ξέρετε πόσο γρήγορα περπατάει ένα σαλιγκάρι; Μόλις 4 μέτρα την ώρα. Η άργοκίνητη χελώνα μπροστά στο σαλιγκάρι ασφαλώς είναι πουλί! Μη βιάζεστε όμως. Αν συγκρίνετε το βάρος του σαλιγκαριού με το βάρος του ανθρώπου και τις αποστάσεις που μπορούν να διατρέξουν, καθένας χωριστά, σε μία ώρα, τότε θα σάς φανή άπαιστευτο, ότι το σαλιγκάρι είναι 4 φορές γρηγορότερο από τον άνθρωπο.

Όσο περπατάει το σαλιγκάρι κρατεί τεντωμένες τις 4 κεραίες του. Οι δύο, οι πιο μακριές, έχουν στην άκρη τα μάτια του. Η όρασής του όμως δεν είναι σπουδαία. Οι δύο μικρότερες είναι όργανα όσφρησης. Μ' αυτές οσμίζεται και πού υπάρχει τροφή και από πού προέρχεται κάποιος κίνδυνος. Όταν συναντήσει κάποιο τρυφερό λαχανικό σκαρφαλώνει στα φύλλα του και αρχίζει να τρώει. Το στόμα του είναι μικροτάτο. Είναι εν τούτοις ώπλισμένο με 25000 μικρότατα δοντάκια, που δουλεύουν σαν ράσπα και αλέθουν την τροφή, την μεταβάλλουν σε χυλό και ύστερα την κατάρπινε. Όσο τα δόντια αυτά φθείρονται, καινούργια φυτρώνουν. Αν θέλετε να μάθετε πόσο αποτελεσματικά είναι τα δοντάκια του σαλιγκαριού, κλείστε ένα σ' ένα χαρτονένιο κοντί. Θα το τρυπήσει και θα φύγει.

Κάθε άνοιξη και φθινόπωρο το σαλιγκάρι γεννά τα αυγά του μέσα σε τρύπες, που ανοίγει στο έδαφος. Έκεί γεννά 25-30 αυγά. Μετά 25-30 ημέρες βγαίνουν τα μικρά σαλιγκάρια, έτοιμα και ικανά να ζήσουν μόνα τους.

Σ' όλη τη γη ζουν περί τις 18.000 είδη σαλιγκαριών. Πολλά είδη ζουν επίσης στη θάλασσα και στα νερά των ποταμών και λιμνών.

Τα σαλιγκάρια της πατρίδας μας έχουν μέγεθος 2-3 πόντους. Στις θερμές χώρες όμως ζουν σαλιγκάρια, που φθάνουν σε μέγεθος τους 20 πόντους. Αυτά προσενούν μεγάλες καταστροφές. Πάντως είτε ωφέλιμο είτε βλαβερό ζώο είναι το σαλιγκάρι, δεν παύει να αποτελεί ένα από τα πιο παράξενα ζώα που ζουν έπάνω στη γη.

Δ. ΛΙΒΙΝΓΚΣΤΟΝ

Συνέχεια από τη σελ. 7

τόσες άνέσεις προέρχονται κατ' έθθειαν από τα άξια χέρια της νοικοκυράς.

»Ξυπνούσαμε ένωρίς γιατί, όσο ζεστή και αν ήταν η ημέρα, το βράδυ, ή νύχτα και το πρωινό ήταν απολαυστικά δροσερά στο Κολομπένγκ. Μπορεί κανείς να μείνη στο ύπαιθρο έως τα μεσάνυχτα, χωρίς το φόβο να τον πιάση βήχας ή να πάθη ρευματισμούς. Μετά την οικογενειακή προσευχή και το πρωινό πρόγευμα, μεταξδ έξ και έπτά, αρχίζαν τα σχολικά μαθήματα, όπου ήταν καλεσμένοι άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Τα μαθήματα διακοούσαν έως τις ένδεκα. Ύστερα ή σύζυγος καταπιανόταν με τις εργασίες του νοικοκυριού και ο σύζυγος με χειρωνακτικές εργασίες, σιδηρουργού, ξυλουργού ή κηπουρού. Αν εργαζόταν για τους ιθαγενείς, εκείνοι του το ανταπέδιδαν και έκαναν ανταλλαγή της δικής τους ανειδίκευτης εργασίας με την δική του την ειδικευμένη. Ακολουθούσε το γεύμα και μία ώρα αναπαύσεως. Η σύζυγος άρχιζε ύστερα μαθήματα για τα παιδιά, που εκείνα τα άγαπούσαν σε καταπληκτικό βαθμό, και συνήθως συνεκέντρωνε σ' αυτά τα μαθήματα περί τα εκατό παιδιά. Για άλλαγή, έδινε στα κορίτσια μαθήματα ραπτικής, το ίδιο εδ-πρόσδεκτα και αυτά.

»Μετά τη δύση του ήλιου, επήγαινα στον οικισμό, για να συζητήσω έπάνω σε γενικά θέματα ή σε θερησκευτικά ζητήματα(4). Έκανα δημόσιες θερησκευτικές λειτουργίες τρεις φορές την εβδομάδα και άλλη μία έκανα διδασκαλία σχετική με ζητήματα της καθημερινής ζωής, με τη βοήθεια εικόνων και δειγμάτων. Έκτός από αυτά τα καθήκοντα, έτοιμάζα φάρμακα για τους αρρώστους και έδινα τρόφιμα στους φτωχούς. Και οι μικρότερες φιλικές εκδηλώσεις, ακόμη και μία επαινετική λέξη ή μία συμπαθητική ματιά είναι, όπως πίστευε και ο Άγιος Εαβέριος(5) σημαντικό τμήμα της ιεραποστολικής πανοπτίας. Και δεν πρέπει να άδιαφορή κανείς για την καλή γνώμη και του ταπεινότερου

(4) Ο Διβινγκστον είχε μείνει ένα ολόκληρο εξάμηνο στο Λεπελόλε, μακριά από κάθε έπαφή με Έυρωπαίους, για να μάθη τη γλώσσα των ιθαγενών.
(5) Ισπανός Ιεραπόστολος (1506-1552).

ανθρώπου, όταν μπορεί να την εξασφαλίση με τον καλό του τρόπο. Ο καλός λόγος που θα άκουσθή από μία ομάδα ανθρώπων, δημιουργεί ήμνη ευνοϊκή για τη διάδοσι του Εύαγγελίου. Δείξε καλωσύνη στους φανατικούς αντίπαλους του χριστιανισμού, την ώρα που βρίσκονται στο κρεβάτι της άρρώστιας, και δεν θα γίνουν ποτέ προσωπικοί σου έχθροι. Έδω, προπάντων, ή άγάπη γεννάει την άγάπη...»

Έτσι έμοίραζε τις ώρες του ο Διβινγκστον ανάμεσα στις αναπόφευκτες βιοτικές άσχολίες και στο έργο του έκπολιτισμού και εκ-χριστιανισμού των ιθαγενών, που ήταν βυθισμένοι ως τότε στο βαθύτερο σκοτάδι της άμάθειας, της

δεισδαιμονίας και των προλήψεων. Παράλληλα όμως δεν άμελούσε και το έξερευνητικό του έργο. Έτσι την 1 Αύγουστο 1849, με συνοδοιπόρους δύο Άγγλους κληρικούς και με συνοδεία ιθαγενών, αφού πέρασε την ως τότε άδιάβατη θεωρούμενη έρημο Καλαχάρι, έφθασε στη βορειο-ανατολική όχθη της λίμνης Νγκάμι(6). Αυτή ήταν «η πρώτη φορά που μάτια Έυρωπαίων αντίκρυσαν αυτή τη σπουδαία ύδατινη έκταση», όπως γράφει ο ίδιος.

(6) Η λίμνη Νγκάμι άνήκει σήμερα στη νεοσύστατη Δημοκρατία της Μποτσάνα (πρώην Βρετανικού Προτεκτοράτου με το όνομα Μπετσουανάλαντ).

(Συνεχίζεται)

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας δίσκος ΔΩΡΕΑΝ σας άποκαλύπτει πώς θα μάθετε εύκολα, άνετα, ΣΕ 3 ΜΗΝΕΣ ΜΙΑ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Το LINGUAPHONE, αντί να προσπαθή να σας πείση με τά, άλλωστε άνεξάνλητα, επιχειρήματά του για την αποτελεσματικότητά του, σάς προσφέρει ένα χειροποίητο άποδεικτικό μέσο, άπλο και πρακτικό, για να πεισθήτε μόνοι σας: Ένα δίσκο, που σάς τον παρέχουμε δωρεάν και χωρίς καμιάν ύποχρεώσι σας.

Ανετα, στο σπίτι σας, θα δήτε πώς θα μάθετε μία ξένη γλώσσα εύκολα, γρήγορα και ότι το Linguaphone είναι άκριβός ό,τι σας χρειάζεται.

Δέν θέλουμε να σας πείσωμε με λόγια, άλλα με γεγονότα. Θέλουμε ν' άποφασίσετε σεις έντελώς μόνοι σας.

Συμπληρώστε και στείλτε μας άμεσα σήμερα το καλύτερο δελτίο, και, έκτος από τον δίσκο με τά δείγματα μαθημάτων σε 4 γλώσσες και με το έντυπο κείμενο των μαθημάτων αυτών, θα λάβετε και ένα 26σελίδο εικονογραφημένο τεύχος με κάθε πληροφορία και λεπτομερή άνάλυσι της Μεθόδου LINGUAPHONE.

• Τά LINGUAPHONE βοηθεί τους σπουδαστάς του, διορθώνοντάς τους δωρεάν, τις προαιρετικές γραπτές άσκήσεις τους.

• Το LINGUAPHONE είναι ο μόνος παγκόσμιος όργανισμός διδασκαλίας ξένων γλωσσών που σάς παρέχει σειρές δίσκων και βιβλίων για 37 γλώσσες!

ΠΑΛΗΡΕΙΣ ΣΕΙΡΕΣ ΔΙΣΚΩΝ 45 ΣΤΡΟΦΩΝ
ΕΙΤΕ ΜΑΓΝΗΤΟΤΑΙΝΙΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΣΣΕΤΤΑΣ

Προς τό ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ
Πανεπιστημίου 10- Αθήνας(134)
Τοιμιόκη 68 - ΘΕΣ/Ν/ΚΗ

Παρακαλώ στείλτε μου δωρεάν και χωρίς καμιάν ύποχρεώσι μου 1) Τον δίσκο σας με άποσπάματα μαθημάτων Linguaphone σε 4 γλώσσες, για να σχηματίσω σαφή αντίληψη της αποτελεσματικότητος του Linguaphone. 2) Το έντυπο συμπλήρωμά του, με τά κείμενα των άποσπασμάτων. 3) Τό αναλυτικό σας Τεύχος. Έσκαλείω και δρχ. 7,50 για έξοδα άποστολής.

ΟΝΟΜΑ..... (ΕΙΩΝ.....)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ή άσχολία..... ΤΗΛ.....

ΠΑΛΗΡΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.....

Η ξένη γλώσσα που με ένδιαφέρει είναι ή.....
Μ' ένδιαφέρει για: επαγγελματικές άνάγκες, μόρφωσι, σπουδές, επιστημονικές μελέτες, ύποτροφία, ταξίδια (ύπογραμμίστε ό,τι σας άφορά).

Ἐπὶ ἡγεμονίας Βεγλερῆ ἐξερράγη ἐπανάστασις, με ἀρχηγὸν τὸν Σοφοῦλην, κατέλυσε τὸ αὐτόνομον καθεστὼς καὶ τὴν 23/9/1912 ἡ Σάμος ἀπηλλύαγῃ ἀπὸ τὴν παρουσίου ἀλλοφύλου στρατοῦ. Ἐπωφελοῦμενος **ἐκ τῆς** εὐτυχοῦς ἐξελέξεω τῶν ἔθνικῶν **γεγονότων** ὁ Σοφοῦλης ἀπεφάσισε νὰ **κηρύξῃ τὴν ἑνωσιν** τῆς Σάμου **μετὰ τὴν Ἑλλάδα**. Τὴν **11/11/1912** οἱ πληρεξούσιοι τῆς **Ἐθνικοσυλεύσεως** συνεκτενρώθησαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ὅστις εἶχε κατακλυσθῇ ἀπὸ ἐπισήμους καὶ πλήθη λαοῦ. Ὁμιλῶν ὁ Πρόεδρος αὐτῆς Θ. Σοφοῦλης εἶπε μεταξὺ ἄλλων : «Γενεαὶ ὁλόκληροι ἔζησαν μετὰ τὴν ἑλπίδα καὶ τὸν πόθον πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ εὐλογημένην αὐτὴν ἡμέραν. Ἡ θλίψις, ἡ ὁποία ἐπὶ αἰῶνας ὅλους κατέτρωγε τὴν ἔθνικὴν ψυχὴν, ἐσβέσθη πλέον καὶ τὰ ὄνειρα τῆς φυλῆς μας πραγματοποιοῦνται ὅλα. Ἡ αὐτονομία, ἡ ὁποία μᾶς ἔκαμε συχνὰ νὰ αἰσθανθῶμεν βαρύτερα τὸ δεσμὸς τῆς σκλαβιάς καὶ ἔσπειρεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Σαμιακοῦ Λαοῦ τὸ δηλητήριο τῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἡ αὐτονομία αὐτὴ ἡ ψεύτικη καὶ ἀπατηλὴ, ἀνῆκε ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἰς τὴν ἱστορίαν ὡς μία ἀνάμνησις, ὅχι πολὺ εὐχάριστος. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἀποτελεῖ καὶ ἡ Σάμος ἐπαρχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ μέρος ἀναπόσπαστον τῆς μιᾶς καὶ ἀδιαίρετου Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας Πατρίδος. Κύριοι πληρεξούσιοι, ἐγερθεῖτε καὶ χειρετήσατε τὴν σημαίαν τοῦ Ἐθνους μας,

Ὁ ποιητὴς Ἀνδρέας Κάλβος, ἀληθινὸς ἡγεμὼν τοῦ λόγου, ἀξιοθελὴς νὰ εἶδῃ ἐλευθέραν τὴν Σάμον, ἔγραψε:

«Νῆσος λαμπρά, εὐδαιμόνει·
ὅτε ἡ δουλεία σέ ἡμαύρωνε,
σέ εἶδον. Ἀμπότες νᾶλθω
νὰ φιλήσω τὸ ἐλεύθερον
ιερόν σου γῶμα».

30

Τὸ σχέδιο εἶναι καὶ ἓνα ἐφόδιο, πολύτιμο σήμερα γιὰ πολλοὺς κλάδους τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ξέροντας νὰ σχεδιάζε-
τε θὰ μπορῆτε ἐπεπτα νὰ ἐπιδοθῇ-
τε ἀνετα καὶ μὲ ἐπιτυχία σὲ πλῆ-
θος κλάδους ποῦ θὰ ταίριαζαν
στὴν ἰδίουσυγκρασία σας : τὴν δι-
κομομητική, τὴν εἰκονογράφει, τὸ
σχέδιο μὸδας, τὴν διαφήμιση κλπ.
Τὸ σχέδιο θὰ εἶναι γιὰ σὺς ἡ ἀρ-
χὴ μῖα νῆας ζωῆς.

ΕΙΣΤΕΛΕΤΕ ΜΑΣ ΑΝΟΙΧΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ, ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΠΛΗΘ. ΔΕ ΤΩ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΩ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΕΠΕΞ. 3 ΕΩΣ ΥΠΕΡ-
ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΩ ΤΩ ΔΕΙΞΕΙ ΔΙΔΑΚΤΕΛΩΣ.
ΟΙΣ ΛΕΠΕΤΕ ΧΡΩΡΙΣ ΚΑΝΟΝΑΝ ΕΠΕΞΕΙΡΑΣΕΩΣ ΤΩΝ, ΤΩ ΚΑΘΕ-
ΣΤΗΡΕΙΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΔΙΔΑΚΤΕΛΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ ΤΩΝ
ΤΩ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ABC ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΜΕ
ΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ).

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΑ Η

ΛΕΥΚΟΝΑ

..... (ΤΗΛ.)

ΣΧΟΛΗ ABC ΕΠΕΞΕΛ. ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10 - ΤΗΛ. 017.011
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 69.

9

—Υπομονή. Θά κάνουμε καὶ φωτιά, τοῦ ἀπο-
κρίθηκε. Αὐτὸ ποῦ πρέπει νὰ ἐξακριβώσουμε εἶναι ἄν
εἴμαστε, καθὼς ἐγὼ νομίζω, σὲ κάποια ξηρὰ τοῦ
Εἰρηνικοῦ. Ἄν εἶναι ἔτσι θά μπορέσουμε κάποτε
νὰ γυρίσουμε στὴν πατρίδα. Διαφορετικά θά ἐγκα-
τασταθοῦμε ἐδῶ, σὰ νὰ μὴν εἶναι γραφτὸ νὰ φύγουμε
ποτέ... Μὰ πρέπει νὰ φροντίσουμε γιὰ τροφή. Τὰ
ὄστρακα μόνο δὲ μᾶς ἱκανοποιοῦν. Χρειάζεται καὶ
κανένα κυνήγι.

A black and white line drawing of two dogs in a rural setting. On the left, a dog sits facing left. On the right, another dog stands facing right. In the background is a hut with a steeply pitched, thatched roof. The drawing is simple and sketchy.

10

31

κατεβροχθίσθη με κέφι. "Επειτα κοιμήθηκαν όλοι μιά χαρά σ'ε μίαν ατμόσφαιρα ζεστή. Τήν επομένη τ'ό πρωτ' άρχισε ή εξερεύνησι του βουνού. Άνηφορίζοντας με δυσκολία, άκουγαν θορύβους που έκαναν άόρατα ζώα. Άνήσυχος ό Τόπ έτρεχε μέσ' από πυκνές συστάσεις άγνωστων χόρτων. Άλλά ό μηχανικός τόν ανακαλούσε κάθε τόσο, γιατί έλεγε πως δέν έπρεπε νά χάνουν καιρό για κυνήγι. Ήταν μεσημέρι όταν ή συνοδεία σταμάτησε για νά γευματίσει στο πόδι κοντά σ' ένα ρυάκι που έτρεχε σαν καταρράκτης. "Ως ένα σημείο φαινόταν ή θάλασσα από κεϊ, πύ όπερα όμως κρυβότανε από τήν κορυφή τεράστιου πέτρινου κώνου. Τό άνέβασμα συνεχίστηκε. Στη σκιά πυκνών δέντρων είδαν καθισμένα κάτι πουλιά που μοιάζανε με φασιανούς. «Είναι τραγοπάνοι», είπε ό νεαρός φυσιοδίφης. Ό Πενκρόφ χτύπησε ένα με μιά πέτρα. Βοηθώντας ό ένας τόν άλλο σκαρφάλωσαν σ'ε μίαν απόκρημνη πλαγιά. Από κεϊ, αφού εξέτασαν τ'ό έδαφος, γύρισαν πάλι ανατολικά ακολουθώντας τ'ό μονοπάτι που κάνανε τ'ό έδαφος προσιτώτερο. Σε μιά στροφή διακρίνανε ίχνη ζώων, και σ'ε λίγο είδαν όχι πολύ μακριά κάτι μεγαλόσωμα πλάσματα που μοιάζανε με πρόβατα. Έστεκαν και τούς κοίταζαν, κατάπληκτα σ'ε νά μη είχαν ξαναειδ'ή ανθρώπινα δίποδα. Έπειτα, πανικόβλητα, βάθηκαν δρασσελίζοντας τ'ά βράχια. «Θά ξαναταμώσουμε», φώναξε ό Πενκρόφ με τόσο καυμικόν τρόπο, που οί άλλοι βάλανε τ'ά γέλια.

"Ως τ'ό βράδυ περπατούσαν μ'έναν καιρό ζηλευτό. Ή ατμόσφαιρα ήταν πεντακάθαρη. Βρίσκονταν σ'ε ύψος χίλιων μέτρων περίπου σ'ε ένα σημείο που, καθώς ύπελόγιζε ό μηχανικός έπρεπε ν' απέχη 150 μέτρα μόνον από τ'ό ροπέδιο που θέλανε νά φτάσουν για νά κατασκηνώσουν ως τ'ό πρωτ'. Μά πόσο δύσκολη ήταν ή πορεία! Κανείς τους δέν είχε ξαναειδ'ή τόσο άνώμαλο έδαφος. Έπιτέλους έφτασαν στο όροπέδιο, ώργάνωσαν τήν κατασκήνωσι και καταλάγιασαν. Χτυπώντας πυρίτη λίθο άναψαν με τούς σπινθήρες ένα κομμάτι πανί και με τ'ό δυνατό φύσημα του Νάμπ φούντωσε μιά φωτιά από ξερά φρύγανα που είχαν μαζέψει. Δειπνήσανε με τ'ά υπολείμματα του παράξενου γουρουνιού και κάτι κουκουναρία του δάσους.

Ένώ οί άλλοι ξάπλωσαν νά ήσυχάσουν, ό Κύρος και ό Χάρμπερτ άνηφόρισαν τ'ό βουνό. Ήθελε νά τ'ό εξερεύνηση ό μηχανικός, νά ιδ'ή που βρίσκονται. Φτάσανε με κόπο πολύ ως τόν κρατήρα ενός σβησμένου ήφαιστείου προχώρησαν μέσα γοητευμένοι από τή λάμψη των άστεριών, που στη θέση εκείνη ήταν εξαίρετη. Όταν βγήκαν είδαν αντίκρυ τήν άπέραντη θάλασσα. Έστερα από επίμονη παρατήρησι ό Κύρος Σμίθ, σφίγγοντας τ'ό χέρι του νεαρού φυσιοδίφη, ξεφώνισε : «Νησί!»

11

Τήν άλλη μέρα, αφού ψήσανε τ'ό θήραμα, άνέβηκαν όλοι στην κορυφή του βουνού και συμφώνησαν ότι ή τύχη τους είχε ρίξει σ'ε ένα απομονωμένο νησί του Ειρηνικού, όπου Κύριος αϊδε άν δέν ήταν γραφό νά πε-

ράσουν όλη τήν υπόλοιπη ζωή τους. Ό Γεδεών Σπίλετ ρώτησε τ'ό μηχανικό άν μπορούσε νά υπολογίσει τ'ό μέγεθος του νησιού, κι αυτός του άπάντησε ότι κατά τή γνώμη του είχε τήν έκταση της Ζακύνθου. "Όσο για τή μεγάλη ύγρη επιφάνεια που διακρίνονταν στο έσωτερικό, ό Κύρος είπε πως είναι λίμνη με γλυκά νερά, που τροφοδοτείται από τ'ά γύρω ποτάμια.

— Πραγματικά, διακρίνω ένα ποτάμι που χύνεται εκεί, είπε ό Χάρμπερτ.

Γυρίζοντας στην κατασκήνωσι μιλούσαν για τή θέση τους. Ό Σμίθ είπε πως άμφιβάλει άν θά περάσει ποτέ πλοίο από κεϊ. Έπρεπε νά τ'ό πάρουν απόφασι πως ή κατάστασί τους ήταν δεινή και νά όπισθοϋν με ιώβειον ύπομονή.

— Είμαστε όλοι άντρες, κ' έχουμε εμπιστοσύνη στον άρχηγό μας, είπε ό άνταποκριτής. Ό ναυτικός ήταν έκδηλωτικότερος : «Νά μη με λένε Πενκρόφ, δήλωσε, άν δυσφορήσω ποτέ μου, άν τ'ό θελήσετε' θά μετατρέψουμε τούτο τ'ό νησί σ'ε μιά νέα Άμερική. Θά χτίσουμε πολιτείες, θά φτιάξουμε σιδηροδρόμους, θά τ'ό κάνουμε ένα τόσο συγχρονισμένο. Φτάνει νά μη λέμε πως είμαστε ναυαγοί, άλλ' άποικοι!» Ό Κύρος Σμίθ χαμογέλασε πικρά, μά ή πρότασι του ναυτικού έγινε δεκτή. Γυρίζοντας στο καταφύγιο συζητούσαν ζωηρά. Βάφτισαν με διάφορα όνόματα τ'ό ακρωτήριο, τόν κόλπο, τ'ό ήφαιστειο. Ό άνταποκριτής σταματούσε κάθε τόσο, κ' έσημείωνε στο κατάστιχό του τ'ά όνόματα. Ξαφνικά ρώτησε : «Και τ'ό νησί μας; Ξεχάσαμε νά του δώσουμε ένα όνομα».

— Άς του δώσουμε τ' όνομα του μεγάλου Λίνκολν, είπε άπλά ό Σμίθ, «Ουρρά», ξεφώνησαν οί άλλοι.

Αυτό όμως έγινε στις 30 Μαρτίου του 1865 και κανένας τους δέν μπορούσε νά φαντασθ'ή ότι δεκάξι μέρες άργότερα στην Ουάσιγκτων έμελλε νά χάσει τή ζωή του ό Λίνκολν, θύμα ενός άπαίσιου δολοφόνου.

12

Συνεχίζοντας τήν εξερεύνησί τους τήν άλλη μέρα είδαν νά βγαίνει πίσω από τούς βράχους καπνός. Απόρησαν. Έπ'ήρχαν λοιπόν άνθρωποι σ'ε αυτό τ'ό έρημο νησί; «Προσοχή! Νά τούς αποφύγουμε ώσπου νά μάθουμε τι σ'ό είναι», είπε ό Σμίθ.

Έλοξοδρόμησαν και σ'ε λίγο βγήκαν σ'ε ένα ξέφωτο, που πλάι του ήταν μιά πηγή θειούχο - σοδιούχος. Προχωρώντας βρέθηκαν μπροστά σ'ε μιά λίμνη στενόμακρη. Σκέφθηκαν ότι, άν δέν εύρισκαν καταλληλότερο μέρος, θά μπορούσαν νά εγκατασταθ'ουν εκεί, αφού μάλιστα όχι πολύ μακριά ώρθώνονταν πολλοί εύκάλυπτοι που έκτός από τόν ίσκιό τους θά τούς προσέφεραν τήν εύωδιά τους τήν τόσο εύχαριστη και υγιεινή. Πλησιάζοντας ξαφνιάστηκαν από τ'ό πέταγμα πλήθους πουλιών. Έβγαζαν τέτοιες κραξιές, που τούς έκαναν νά φοβηθ'ουν μήπως ήταν τίποτα επικίνδυνα άρπακτικά. Εύτυχώς διεπίστωσαν ότι δέν ήτανε παρά φλύαροι παπαγάλοι πολύχρωμοι και βασιλίσκοι πράσινοι με κόκκινη σκούφια. Άλλά μέσα στους θάμνους τιτίβιζαν φασιανοί πολλοί και χωρίς δυσκολία πέτυχαν με τ'ά ροπαλά τους νά σκοτώσουν μερικούς, εξασφαλίζοντας έτσι ένα θαυμάσιο γεύμα.

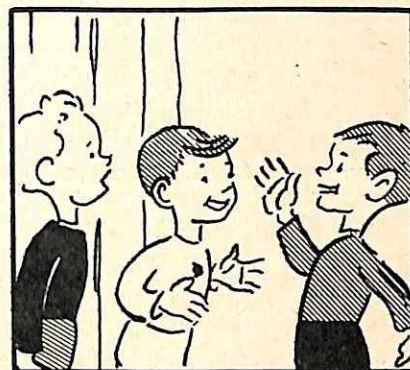
Διασκευή Σ.Π.

(Συνεχίζεται)

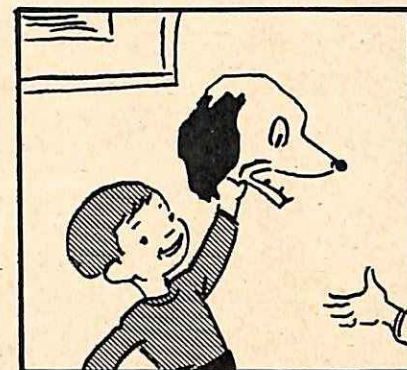
Σχέδια Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

Η ΓΚΑΜΗΛΑ

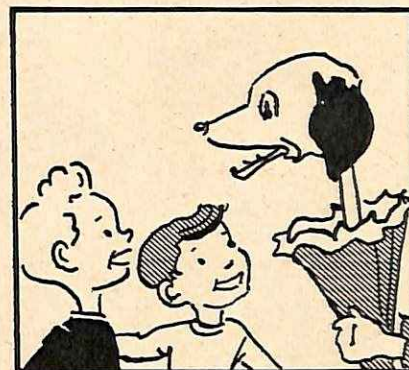
Του έκλιπόντος συνεργάτου μας
ΑΝ. ΒΩΤΤΗ

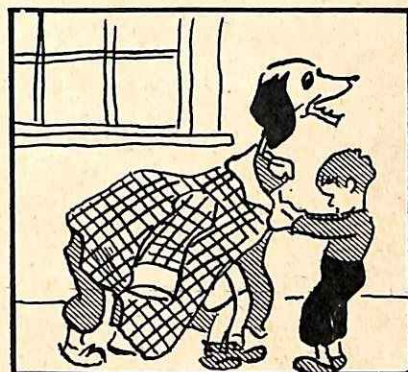
Ή απόκριες είναι. Κι ό Λελές τ'ό Γιάγκο και τόν Τάκη στο σπίτι του προσκάλεσε νά παίξουνε λιγάκι.

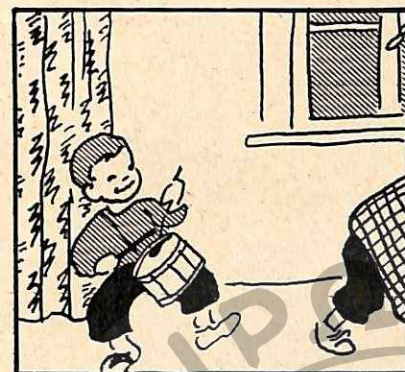
«Έ, τή γκαμήλα σήμερα θά παίξωμε» φωνάζει. Και μιά ματσούκα φέρνει εύθύς, που σκύλο παρουσιάζει,

τή δένει άπάνω γρήγορα στής θείτσας τήν όμπρέλα καί... «νά ή γκαμηλοκεφαλή. Ά, πόσο μοιάζει! Τρέλλα!»...

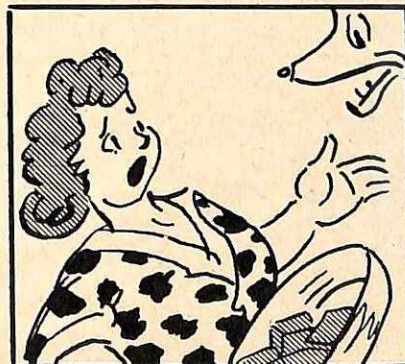
Μ'ε ένα παλτό τώρα τής θείας τούς φίλους του σκεπάζει και τή γκαμηλοκεφαλή ό Γιάγκος τήν άρπάζει.

Τέλος, γελώντας ό Λελές χτυπά τ'ό τουμπανάκι του και ξεκινά χορεύοντας, που λές, τ'ό γκαμηλάκι του.

Μά σύγχρονα κι ή θείτσα του απ'ε τήν κουζίνα βγαίνει με μιά πιστέλα μπακλαβά. Και μόλις ή καυμένη

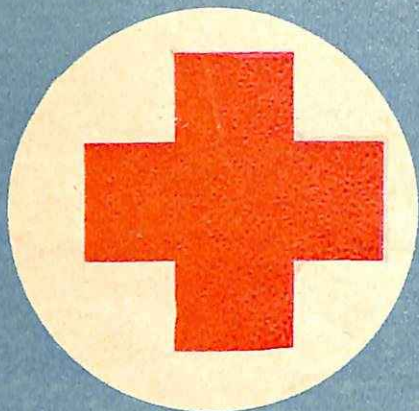
βλέπει ένα τέρας νά πηδά, για μιά στιγμή τρομάζει, πετάει κάτω τ'ό γλυκό και μιά φωνάρα βγάζει.

Αυτοί τ'ά χάνουν και πατοϋν στα μέλια και γλυστράνε. Κ'ε έτσι οί τρεις τους άξαφνα στο πάτωμα κολλάνε!

Κ'ε ή θεία σαν είδε και παλτό κι όμπρέλα μέσ' στα μέλια, τού κύρ'ε Λελέ του τάβγαλε ξυνά τ'ά τόσα γέλια...

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

